

รายงานฉบับสมบูรณ์

การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัย
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

Monitoring, Evaluating and Furthering the Commercial Usage of
Tourism and Hospitality Industry Research Projects in 2018

โดย

อาจารย์ ดร.จุฑาทิพย์ หพลภาคย์ และคณะ

มิถุนายน 2563

สัญญาเลขที่ RDG61T0029

รายงานฉบับสมบูรณ์

แผนงานวิจัย การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์
โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

คณะวิจัย	สังกัด	
อาจารย์ ดร.จุฑาทิพย์ พหลภาคย์	ผู้อำนวยการแผนงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์	หัวหน้าโครงการย่อยที่ 1	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
อาจารย์ ดร.ฉัตรฉวี คงดี	หัวหน้าโครงการย่อยที่ 2	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ชุดโครงการ : โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์

วิจัยและนวัตกรรม (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

คณะวิจัยขอขอบพระคุณ ดร.จันทรวีภา ธนะโสภณ อดีตรองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่กรุณาชี้แนะ ให้ข้อมูล ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหามา กระทั่งแผนงานการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อย พร้อมกันนี้คณะวิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช ผู้อำนวยการฝ่ายการวิจัยมุ่งเป้า คุณสุประภา โมฬีรัตนนท์ ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการจัดประชุม สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) คุณสุนันทา สมพงษ์ กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติและที่ปรึกษาวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และรองศาสตราจารย์ ดร.หญิงฉวี ภัทรดิตร อดีตอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาแนะนำให้งานวิจัยครบถ้วนสมบูรณ์ และมีคุณภาพ

ขอขอบคุณบุคลากรของ สปว.สทสว. ที่ให้การสนับสนุนข้อมูล รวมถึงการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งคณะวิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวมาเบื้องต้น ทั้งนี้แผนงานการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์ฯ ไม่อาจสำเร็จได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากทุกท่าน คณะวิจัยจึงขอขอบพระคุณและขอบคุณอย่างมาก

อาจารย์ ดร.จุฑาทิพย์ พหลภาคย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์

อาจารย์ ดร.ฉัตรฉวี คงดี

คณะวิจัยแผนงานการติดตามประเมินผลและ

การผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัย

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

บทสรุปผู้บริหาร

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม องค์การการท่องเที่ยวโลกได้พยากรณ์ว่าในปีพ.ศ.2563 น่าจะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นจำนวนถึง 1,600 ล้านคน จากการประมาณการอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนา คาดว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4 ต่อปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอุตสาหกรรมมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี นักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศมากที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากเยอรมนี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศสส่วนประเทศใหม่ ๆ ที่จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศในระดับสูง ได้แก่ ประเทศจีนและรัสเซีย และในปี 2563 นี้เองคาดว่าประเทศจีนจะมีความสามารถท่องเที่ยวได้มากที่สุด เป็นอันดับหนึ่งแทนประเทศฝรั่งเศสอีกด้วย ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวระยะไกลในสัดส่วนเพิ่มขึ้น คือ ประมาณร้อยละ 24 ซึ่งนักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญและสนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม ชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงต้องเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะด้านมากขึ้น (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการสนับสนุนงบประมาณการวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้และแก้ปัญหา ตระหนักดีถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคตอันใกล้ทั้ง วช. ร่วมกับ สกสว. จึงจัดสรรงบประมาณให้นักวิจัยศึกษาค้นคว้าและหาคำตอบด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และสนับสนุนต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยศึกษาทั้งการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนการพัฒนาทุนมนุษย์ สภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว วัฒนธรรม และฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

การสนับสนุนงบประมาณการวิจัยให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ควรประกอบด้วยกลไก 3 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนาโจทย์วิจัยที่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้หรือผู้นำผลผลิตงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการประสพหรือสามารถนำผลผลิตงานวิจัยไปใช้พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 2) การติดตามและประเมินผลการดำเนินการวิจัยเพื่อให้นักวิจัยที่ได้รับ

งบประมาณสนับสนุนสามารถดำเนินการวิจัยได้บรรลุเป้าหมายตามกำหนดและได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง และ 3) การผลักดันผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการวิจัยของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในปี 2561 ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการติดตามประเมินผลและผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ส่วน **ส่วนที่ 1** แผนงานดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2560-2561 ในเชิงพื้นที่เชิงผลผลิตเชิงยุทธศาสตร์ และกรอบการวิจัย เพื่อการจัดสรรงบประมาณการวิจัยในปีต่อไป **ส่วนที่ 2** โครงการย่อยที่ 1 ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 เพื่อการติดตามและประเมินผล อีกทั้งให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานวิจัยให้สัมฤทธิ์ผลตลอดจนการพัฒนากระบวนการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว. สกสว.) รวมถึงสามารถช่วยผลักดันงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ได้รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ **ส่วนที่ 3** โครงการย่อยที่ 2 ผลักดันโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยที่ได้ เส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว หรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใหม่ รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีศักยภาพสามารถนำสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ทั้งนี้มุ่งหวังให้ผลผลิตแผนงานและโครงการย่อยเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในอนาคต และมุ่งหวังให้ได้ผลผลิตงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการตามกำหนดทุกแผนงาน รวมทั้งผลผลิตวิจัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม สร้างรายได้เพื่อพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2560 - 2561

1.2.2 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

1.2.3 เพื่อผลักดันผลผลิตการวิจัยโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2561

1.3 ขอบเขตการวิจัย

แผนงานวิจัยฯ ครอบคลุม 2 โครงการย่อย ได้แก่ โครงการย่อย 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 และโครงการย่อย 2 การผลักดันการใช้

ประโยชน์เชิงพาณิชย์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ทั้งนี้ในส่วนขอ
ขอบเขตการวิจัยของแผนงานนั้น มีดังนี้

**1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาครอบคลุมการวิเคราะห์ และสังเคราะห์โครงการวิจัย
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ** ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. . ปี 2560
– 2561 โดยจำแนกการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ และเชิงผลผลิตเท่านั้น

**1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วยโครงการวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการ** ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. . ปี 2560–2561

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลาระยะการทําวิจัย จำนวน 12 เดือน ระหว่าง 1 มิถุนายน
2560 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2561

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในส่วนของการดำเนินการวิจัยของแผนงานฯ จะแบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ 1) การ
ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับ
งบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. . ปี 2560 – 2561 2) ศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยที่
เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ และ 3) สรุปภาพรวมขององค์ความรู้ที่ได้จากข้อค้นพบ
และข้อเสนอแนะของการวิจัยที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

นอกจากนั้นแผนงานยังได้ร่วมกับโครงการย่อยที่ 1 ในการดำเนินการติดตามและ
ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ถือเป็นภารกิจหนึ่งของแผนงาน
อยู่ในโครงการย่อยที่ 1 ซึ่งได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการสังเคราะห์งานวิจัย โดยคณะผู้วิจัยซึ่ง
ประกอบด้วยหัวหน้าแผนงาน และนักวิจัย คือ หัวหน้าโครงการย่อยที่ 1 ได้ร่วมติดตามและประเมินผล
โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 รวมถึงการดำเนินการติดตามและ
ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 - 2561 ผ่านการวิเคราะห์และ
สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นเพื่อหาข้อสรุป และร่วมกับโครงการย่อยที่ 2 คัดเลือก
โครงการวิจัยที่มีความโดดเด่นเพื่อเป็นต้นแบบของโครงการวิจัยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ
รวมถึงผลักดันไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ต่อไป อันจะเป็นการผลักดันต่อยอดผลผลิตจาก
การวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวสามารถนำไปใช้
ประโยชน์ได้จริงซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1.4.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยของแผนงานเป็นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและ
เสริมด้วยเชิงคุณภาพ

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมตาม
กิจกรรมการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการกลุ่มประชากร คือ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากวช. ร่วมกับ สกสว. . ปี 2560 – 2561 โดย ปี 2560 มีจำนวน 38 แผนงาน และ ปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน และ 1โครงการเดียว

2) การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 กำหนดเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย

(1) ผู้อำนวยการแผนงานวิจัยและหัวหน้าโครงการย่อยในงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2561 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัย

(2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) แต่งตั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินแผนงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนปี 2561

3) การผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ

(1) งานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2560

(2) การคัดเลือกผลการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยคัดเลือกจากแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

1.4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบวิเคราะห์เชิงปริมาณสำหรับการวิเคราะห์ และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 – 2561 ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้กระบวนการวิเคราะห์เอกสาร แล้วนำมาบันทึกลงบนแบบบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณที่มีลักษณะเป็นไฟล์คอมพิวเตอร์ของโปรแกรมสำเร็จรูปที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ร่วมกับคู่มือลงรหัสในการบันทึกข้อมูล และทำการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ เชิงผลผลิต และเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี 2560 - 2564) 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558 – 2560) 3) เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) 5) (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

2) แบบวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ประกอบด้วยคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะเชิงคุณภาพผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 – 2561

(1) เครื่องมือติดตามและประเมินผลปี 2561 ร่วมกับโครงการย่อย 1

(2) แบบบันทึกการรายการประชุมกลุ่มเพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ

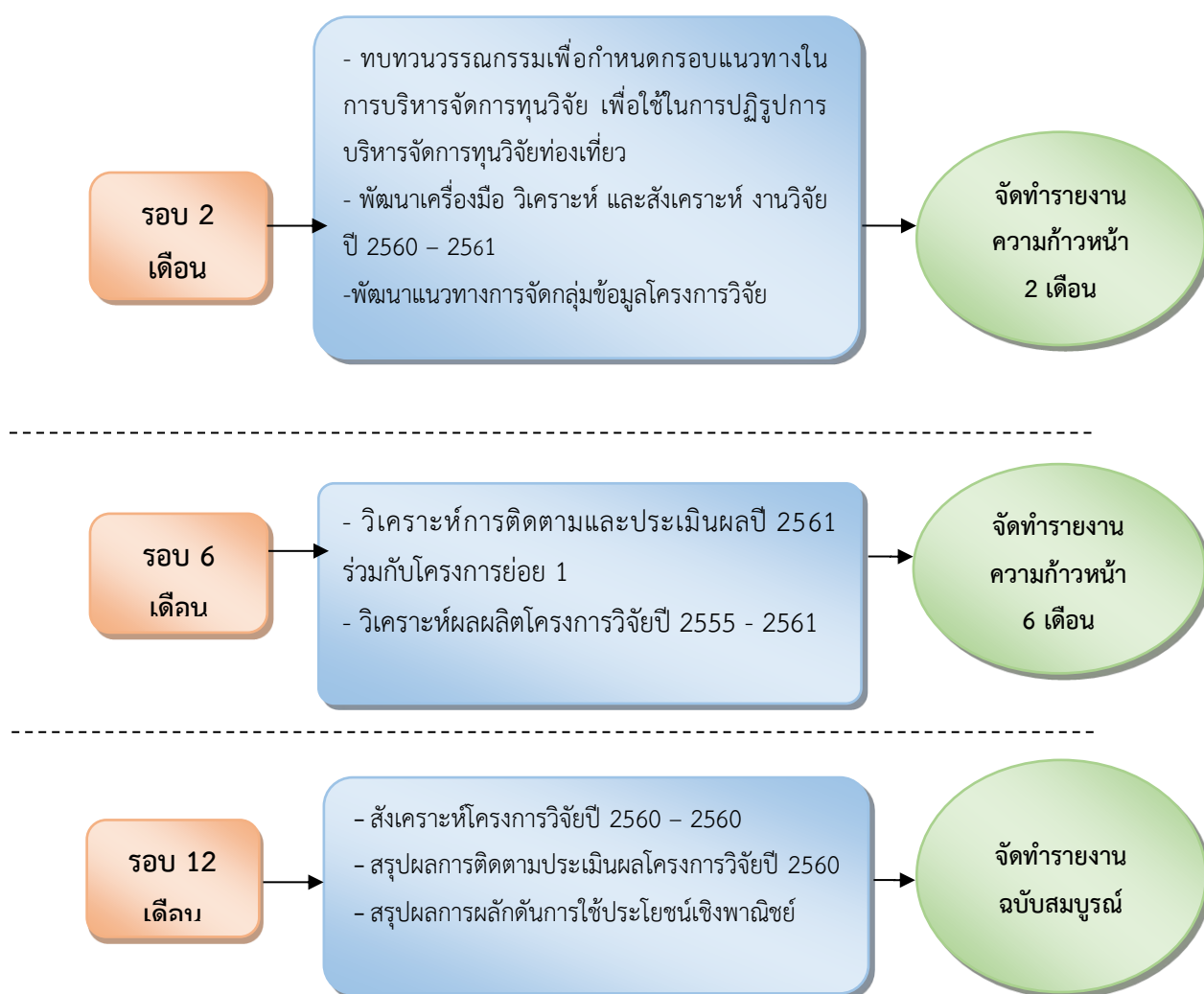
บริการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ร่วมกับโครงการย่อย 1

(3) เครื่องมือการผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ร่วมกับโครงการย่อย 2

1.4.4 การดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนของการวิจัยในส่วนของแผนงานนั้น แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ ข-1 การดำเนินการวิจัยจำแนกตามระยะเวลา

1.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ฯลฯ
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. สรุปผลการดำเนินงาน

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. . ปี 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 39 แผนงาน 1 โครงการเดียว ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 123,492,400 บาท เป็นการศึกษาตามกรอบการวิจัยที่ 2 เป็นส่วนใหญ่ โดยผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัยปี 2561 เป็นผู้ปฏิบัติงานในสังกัดมหาวิทยาลัยนเรศวรมากที่สุด รองลงมา คือ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ ซึ่งผลผลิตของงานวิจัยได้วิเคราะห์ผลกระทบจากผลผลิตงานวิจัยใน 3 มิติ โดยส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน จำแนกตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 (26 แผนงาน) ส่วนการจำแนกตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 (24 แผนงาน) เมื่อจำแนกตาม แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4 (10 แผนงาน) ในขณะเดียวกันก็ได้จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564 ส่วนใหญ่สอดคล้องยุทธศาสตร์ที่ 4 (17 แผนงาน)

นอกจากนั้น คณะวิจัยยังได้จำแนกผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด (29 แผนงาน) รวมถึงการจำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) พบว่าสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด (26 แผนงาน)

นอกจากนั้นงานได้ร่วมกับโครงการย่อยที่1 ทำการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 พบว่า ในปี2561 มีโครงการวิจัย 2 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมากที่สุด และ 7 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมาก โดยมีประเด็นสำคัญคือ การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ เฉลี่ย 3 คน ต่อโครงการ โดยให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมวางแผนการวิจัย และแผนงาน

ในส่วนของการประเมินร่วมกับสป.สกสว. ระยะ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน พบว่าโครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้ผลการประเมินในระดับดี เกือบทั้งหมดในทุกๆ ประเด็น ทั้งในแง่การนำเสนอ การรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ การปรับปรุงแก้ไข ความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ความสำเร็จของการดำเนินการวิจัยตามแผนงานและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

นอกจากนั้นแล้วแผนงานฯ ยังได้มีคณะวิจัยที่ ทำการประเมินศักยภาพโครงการวิจัยที่สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และมีกระบวนการผลักดันงานวิจัยให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้นผลการติดตาม ประเมินผลจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้เกิดผลผลิตของงานวิจัยที่น่าเชื่อถือ และมีการออกแบบระบบ รวมถึงมีตัวแบบในการผลักดันงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ต้นน้ำ ไปสู่ปลายน้ำ และมีกระบวนการติดตามผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม จากการนำผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ ซึ่งนักวิจัยสามารถนำตัวแบบที่คณะวิจัยได้พัฒนาขึ้นไปเป็นแนวทางในการผลักดันผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติต่อไป

2.6 ข้อเสนอแนะ

จากผลการสังเคราะห์ได้นำมาสู่ข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) หากจำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัยแล้วจะพบว่า ผลผลิตในด้านยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทางนั้นจะเป็นผลผลิตที่ได้มากที่สุดในแต่ละปี ตั้งแต่ปี 2555-2560 แต่สำหรับผลผลิตทางด้านคู่มือการท่องเที่ยว/สื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผลผลิตทางด้านเว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ ยังมีจำนวนอยู่น้อยมาก ดังนั้นควรเพิ่มเติมกรอบหรือประเด็นวิจัยที่สนับสนุนโครงการที่ได้รับผลผลิตดังกล่าวให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันนี้เป็นสังคมแห่งเทคโนโลยี ผู้บริโภคมีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์รวมทั้งการหาข้อมูลจากทางสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น
- 2) ควรเพิ่มองค์ความรู้ที่ทางด้านความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวใน
- 3) การสนับสนุนทุนวิจัยอย่างเป็นระบบ ร่วมกับการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยรุ่นใหม่ ซึ่งสมควรยึดถือปฏิบัติต่อไปจึงควรสนับสนุนต่อไป และเพิ่มกระบวนการพัฒนา “นักวิจัยข้างเผือก” ที่เป็นักวิจัยรุ่นใหม่ และเป็นนักวิจัยในพื้นที่ ซึ่งยังไม่มี หรือ มีนักวิจัยที่ได้รับทุนจาก สกสว. . ไม่มากนัก
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักวิจัยผลักดันผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
- 5) การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง
- 6) การสังเคราะห์โครงการวิจัยในครั้งต่อไป ควรเพิ่มเกณฑ์การจำแนกข้อมูลตามกลุ่มพื้นที่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ รวมถึงการสังเคราะห์งานวิจัย จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่กำลังจะประกาศใช้
- 7) ควรสนับสนุนงานวิจัยที่เน้นเรื่องความเข้มแข็งของชุมชน การอนุรักษ์ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในปริมาณที่เท่า ๆ กันเพื่อรักษาความสมดุลของทุกด้าน

บทคัดย่อ

การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) วิเคราะห์สังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2560 - 2561 2) ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 และ 3) ผลักดันผลผลิตการวิจัยโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2561 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 - 2561 ตลอดจน ผู้อำนวยการแผนงานวิจัยและหัวหน้าโครงการย่อย รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกสว.) แต่งตั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินแผนงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนปี 2561 โดยเป็นการวิจัยแบบผสม แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา และ วิเคราะห์การวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 39 แผนงาน 1 โครงการเดียว ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 123,492,400 บาท ส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาตามกรอบการวิจัยที่ 2 และเป็นการศึกษาบริเวณพื้นที่ภาคเหนือ และ ภาคใต้ เกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ผลผลิตจากการวิจัยส่วนใหญ่คือ การศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว และ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวมากที่สุด ซึ่งผลวิจัยส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน จำแนกตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่วนการจำแนกตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 เมื่อจำแนกตาม แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4 ในขณะเดียวกันก็ได้จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564 ส่วนใหญ่สอดคล้องยุทธศาสตร์ที่ 4

นอกจากนั้น คณะวิจัยยังได้จำแนกผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว รวมถึงการจำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) พบว่าสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด

นอกจากนั้น คณะวิจัยยังได้จำแนกผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 2 มาก

ที่สุด (29 แผนงาน) รวมถึงการจำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) พบว่าสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด (26 แผนงาน)

นอกจากนั้นนางนได้ร่วมกับโครงการย่อยที่1 ทำการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 พบว่า ในปี2561 มีโครงการวิจัย 2 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมากที่สุด และ 7 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมาก โดยมีประเด็นสำคัญคือ การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ เฉลี่ย 3 คน ต่อโครงการ โดยให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมวางแผนการวิจัย และแผนงาน

ในส่วนของการประเมินร่วมกับสป.สกว. ระยะ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน พบว่า โครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้ผลการประเมินในระดับดี เกือบทั้งหมดในทุกๆ ประเด็น ทั้งในแง่การนำเสนอ การรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ การปรับปรุงแก้ไข ความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ความสำเร็จของการดำเนินการวิจัยตามแผนงานและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

นอกจากนั้นแล้วแผนงานฯ ยังได้มีคณะวิจัยที่ ทำการประเมินศักยภาพโครงการวิจัยที่สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และมีกระบวนการผลักดันงานวิจัยให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้นผลการติดตาม ประเมินผลจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้เกิดผลผลิตของงานวิจัยที่น่าเชื่อถือ และมีการออกแบบระบบ รวมถึงมีตัวแบบในการผลักดันงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ต้นน้ำ ไปสู่ปลายน้ำ และมีกระบวนการติดตามผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม จากการนำผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ ซึ่งนักวิจัยสามารถนำตัวแบบที่คณะวิจัยได้พัฒนาขึ้นไปเป็นแนวทางในการผลักดันผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติต่อไป

Abstract

The objectives of this research project were 1) to analyze and synthesize the Tourism and Hospitality Industry Research Projects funded between 2017 – 2018, 2) to monitor and evaluate the Tourism and Hospitality Industry Research Projects for the year 2018, and 3) to drive the productivity of the Tourism and Hospitality Industry Research Projects towards the utilization of commercial benefits in the year 2018. Data were collected from the Tourism and Hospitality Industry Research Projects funded by National Research Council of Thailand (NRCT) in coordination with Thailand Science Research and Innovation (TSRI) between the year 2017 and 2018. The research plan director and sub-project leader including experts appointed by Thailand Science Research and Innovation (TSRI) provided supporting information about the evaluative results of research plans funded in the year 2018. This project was a mixed methods research. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics while qualitative data using content analysis.

The research results revealed that Tourism and Hospitality Industry Research Projects funded by National Research Council of Thailand (NRCT) in coordination with Thailand Science Research and Innovation (TSRI) in the year 2018 consisted of 39 research plans, one single project with total allocated budget of 123,492,400 baht. Most of them were implemented in accordance with the second conceptual framework and explored and collected data of tourism models and cultural and historical tourism from the northern and southern regions. The productivity of the research projects mostly were the guidelines for tourist attraction development, enhancing more knowledge of using technology and media to support tourism and maximizing tourism-based values. The research results have had great economic impacts. In this regard, when the analytic results of 39 Tourism and Hospitality Industry Research Project Plans in the year 2018 were considered, classified by the 9th National Research Policy and Strategy (2017-2021), most of research plans were in accordance with Strategy 1. Classified by Thai Tourism Strategy in 2015 – 2017, most of them were in accordance with Strategy 3. Classified by the 2nd National Tourism Development Plan (2017 – 2021), most of them were in accordance with Strategies 1 and 4. Likewise, classified by the National Tourism Research Strategy Plan in 2017 – 2021, most of them were in accordance with Strategy 4.

Furthermore, the analytic results of Tourism and Hospitality Industry Research Projects in the year 2018 were considered, classified by the 20-Year National Strategy, most of research projects were in accordance with Strategy 2 regarding Creating Competitiveness with mission to develop Thailand to become a developed country. Classified by the 12th National Economic and Social Development Plan (2017-2021), most of research projects were in accordance with Strategy 3.

In addition, the analytic results of Tourism and Hospitality Industry Research Projects in the year 2018 were considered, classified by the 20-Year National Strategy, most of research projects were in accordance with Strategy 2 (29 plans). Classified by the 12th National Economic and Social Development Plan (2017-2021), most of research projects were in accordance with Strategy 3(26 plans).

Besides, monitoring and evaluation of Tourism and Hospitality Industry Research Projects in the year 2018 along with the sub-project 1 were conducted. It was found that two research plans had the highest outstanding research works. Seven research plans had the high outstanding research works. The important issue was to produce a group of young researchers (on average, 3 researchers / project) so that they would get gain an opportunity to participating in preparing research planning.

In terms of the 2-month, 6-month, and 12-month evaluations in coordination with Thailand Science Research and Innovation (TSRI), the performance of most of research projects was at a good level for almost all aspects, including presentation, acceptance of experts' suggestions, revisions, progress in conducting research, success of the research operation to meet the specified plans and objectives.

Finally, the potential of research plans was evaluated by the researchers. The potential evaluation could lead to truly commercial utilization. Therefore, the monitoring and evaluation is an important process that leads to reliable research output. The system design and the model for driving research towards practical implications were conducted from upstream to downstream. The process to monitor the social and economic impacts was implemented from utilizing research results for benefits. The developed model would be applied by the researchers as the guideline in driving the research output to be truly utilized at the national level and further international arena.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อ	ฅ
Abstract	ฉ
สารบัญ	ฐ
สารบัญตาราง	ท
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย	4
1.3 กรอบขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	4
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามผลโครงการและประเมินผล	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย	10
2.3 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560 - 2564)	15
2.4 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560	19
2.5 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)	25
2.6 (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ. 2560 - 2564	30
2.7 (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	32
2.8 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)	33
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
2.10 กรอบแนวคิดของการวิจัย	43

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประเภทการวิจัย	44
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	46
3.5 การแปลผล และเกณฑ์การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลโครงการวิจัยปี 2561	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561	50
4.2 การวิเคราะห์ผลผลิตและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561	59
4.3 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561	62
4.4 ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561	78
4.5 ผลติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561	85
4.6 การผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2561	89
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	92
5.2 อภิปรายผลกระทบของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยปี 2561	103
5.3 ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก 1 เครื่องมือวิเคราะห์โครงการวิจัย	110
ภาคผนวก 2 เกณฑ์การจำแนกเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลผลผลิตงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ	112
ภาคผนวก 3 ตารางสังเคราะห์ผลกระทบผลผลิตจากโครงการวิจัยปี 2561	127

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 รายประเด็น (N = 39)	50
ตารางที่ 4.2 พื้นที่วิจัยของแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561	51
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค	52
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว	53
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย	55
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามหน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย	56
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัย (N=40)	57
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (N=40)	58
ตารางที่ 4.9 แสดงผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2561	60
ตารางที่ 4.10 สรุปผลการประเมินโครงการวิจัยในการประชุมนำเสนอระยะ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน	87

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 การดำเนินการวิจัยของแผนงานจำแนกตามระยะเวลา	5
ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	43
ภาพที่ 4.1 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค	53
ภาพที่ 4.2 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว	54
ภาพที่ 4.3 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย	55
ภาพที่ 4.4 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัย	58
ภาพที่ 4.5 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	59
ภาพที่ 4.6 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามผลกระทบของผลิตจากงานวิจัยปี 2561	61
ภาพที่ 4.7 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)	63
ภาพที่ 4.8 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560	65
ภาพที่ 4.9 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)	67
ภาพที่ 4.10 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564	71
ภาพที่ 4.11 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	73
ภาพที่ 4.12 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)	76
ภาพที่ 4.13 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)	79
ภาพที่ 4.14 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560	80
ภาพที่ 4.15 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.16 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนยุทธศาสตร์ การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564	82
ภาพที่ 4.17 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	83
ภาพที่ 4.18 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)	84

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม หรือธุรกิจสนับสนุนต่างๆ การซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศถือได้ว่าเป็นการส่งออกที่มองไม่เห็นด้วยสายตา (Invisible Export) เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศ การผลิตสินค้า คือ บริการต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวซื้อ ก็จะต้องมีการลงทุน ซึ่งผลประโยชน์จะตกอยู่ในประเทศ และช่วยให้เกิดงานอาชีพอีกหลายแขนง เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ทางด้านสังคม การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนคลายความตึงเครียด พร้อมกับการได้รับความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ผิดแผกแตกต่างออกไป อีกทั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินได้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาทช่วยกระตุ้นให้มีการนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นหัตถกรรมพื้นบ้าน ขายเป็นของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสรุปได้ว่า บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉันทิช วรรณถนอม, 2552) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ ข้อตกลงประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ได้มีผลอย่างเป็นทางการแล้วทำให้เกิดการขยาย และการบูรณาการทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคงของภูมิภาคอาเซียน ย่อมส่งผลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย ดังนั้นประเทศไทยจึงควรมีแผนการรองรับ และควรมุ่งเน้นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา และส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาการท่องเที่ยวไปตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) รวมถึงเส้นทางเศรษฐกิจที่สำคัญในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) เพื่อเปิดรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นภายหลังข้อตกลงประชาคมอาเซียนได้มีผลอย่างเป็นทางการ รวมถึงการเตรียมความพร้อม เพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ในปี 2559 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ตั้งเป้ารายได้จากการท่องเที่ยวปี 2559 ไว้ที่ 2.3 ล้านล้านบาท ขณะที่นายสันติ ชูตินธรา รองผู้อำนวยการด้านนโยบายและแผน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ตั้งเป้ารายได้

ท่องเที่ยวปี 2559 ให้เติบโตเฉลี่ย ร้อยละ 8 ซึ่งคาดว่าจะปิดรายได้ตามคาด 2.2 ล้านล้านบาท สำหรับ ตลาดต่างชาติตั้งเป้ารายได้ 1,536,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.32 ส่วนรายได้ไทยเที่ยวไทย คาดว่าเติบโตร้อยละ 8 จากปี 2558 ที่คาดว่าจะมีรายได้ 8 แสนล้านบาท ส่วนในปี 2560 นั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ตั้งเป้ารายได้จากการท่องเที่ยวในประเทศอยู่ที่ 950,000 ล้านบาท และจากนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่ที่ 1.89 ล้านล้านบาท รวมทั้งสิ้นปี 2560 มีรายได้ด้านการท่องเที่ยวรวม 2.84 ล้านล้านบาท

นอกจากนั้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจเกี่ยวเนื่องอีกมากมาย อาทิ โรงแรมและที่พัก ภัตตาคารร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก การคมนาคมขนส่ง เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดการค้าและการลงทุน การจ้างงาน รวมทั้งการกระจายรายได้ และความเจริญไปสู่ท้องถิ่น ดังนั้นทุกรัฐบาลที่ผ่านมาจึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 เพื่อปรับยุทธศาสตร์ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ปฏิรูปด้านการตลาด 2) ยุทธศาสตร์ปฏิรูปด้านการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว และ 3) ยุทธศาสตร์ปฏิรูปด้านการบริหารจัดการ โดยหวังว่าจะได้รับการผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการแก้ไข หรือพัฒนาเพื่อวางรากฐานการพัฒนาในระยะถัดไป การปรับเปลี่ยนวิธีคิด การวางรากฐานจัดระบบวิธีการทำงานใหม่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม กำหนดเป้าหมายทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกำหนดทิศทางการตลาด นำการพัฒนาการขับเคลื่อนสู่แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ (Quality Destination) ด้วยการบูรณาการอย่างเป็นระบบ และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ให้สามารถเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และเชื่อมต่อกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) ทั้งนี้ในการที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้บรรลุเป้าหมายตามที่รัฐบาลได้ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่เชื่อถือได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวิธีการหนึ่งที่จะได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านั้น คือ “การวิจัย” ซึ่งนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา และแก้ปัญหาการดำเนินงานทุกสาขาเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเป็นเครื่องชี้นำสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยในการขับเคลื่อนนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ รัฐบาล สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักที่สำคัญในการนำนโยบาย และยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติไปปฏิบัติ รวมทั้งปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่าง เป็นรูปธรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยด้านการท่องเที่ยว จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การวิจัย

การท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2555 – 2559) ขึ้น และได้มีการกำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในกลุ่มเรื่องการวิจัยที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 จนถึงปัจจุบัน พร้อมกันนั้น วช. และ สกสว. ได้ร่วมกันอนุมัติสนับสนุนทุนวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี การสนับสนุนงบประมาณการวิจัยให้เกิดผลสัมฤทธิ์นั้น ดลพร บุญพารอด (2555) อธิบายว่า ควรประกอบด้วยกลไก 3 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนาโจทย์วิจัยที่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ (user) หรือผู้นำผลผลิตงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการประสบหรือสามารถนำผลผลิตงานวิจัยไปใช้พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 2) การติดตามและประเมินผลการดำเนินการวิจัยเพื่อให้นักวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน สามารถดำเนินการวิจัยได้บรรลุเป้าหมายตามกำหนด และได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง และ 3) การผลักดันผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

จากแนวทางในการบริหารจัดการงบประมาณการวิจัยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลข้างต้น วช. และ สกสว. จึงได้ร่วมกันอนุมัติสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับการดำเนินการ เพื่อการติดตามประเมินผลและการผลักดันโครงการวิจัยอุตสาหกรรมไปสู่การใช้ประโยชน์ เพื่อให้โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนไปแล้วนั้น สามารถดำเนินการได้ตามกระบวนการวิจัยที่ตั้งไว้ได้ผลผลิต และผลลัพธ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โดยได้จัดสรรเป็นงบประมาณวิจัยอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 จนถึงปัจจุบัน โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาโจทย์วิจัยโดย วช. ร่วมกับ สกสว. จัดประชุมสัมมนานักวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใน 3 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ จนได้โจทย์วิจัยจากท้องถิ่น อีกทั้งในปี 2556 คณะติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยฯ ได้ทำการจัดประชุมสัมมนาในพื้นที่วิจัยทุกแผนงาน จนได้โจทย์วิจัยตามความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งโจทย์วิจัยจากท้องถิ่นนั้นถือได้ว่ามีคุณค่าสำหรับการวิจัย เพราะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ท้องถิ่นต้องการ และสามารถแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวและบริการที่ท้องถิ่นประสบ ด้วยเหตุนี้โจทย์วิจัยจึงควรเริ่มต้นพัฒนา หรือกำหนดจากผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานของโครงการการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2555 – 2560 ทำให้โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก วช. และ สกสว. เกิดความก้าวหน้า และทำให้สำนักประสานฯ รับทราบปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับโครงการวิจัย รวมถึงรับทราบผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นในโครงการวิจัย โดยเฉพาะผลผลิต (Out put) ผลลัพธ์ (Out come) รวมทั้งความพึงพอใจของสังคมต่อการนำผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล และ

สังเคราะห์ภาพรวมการวิจัยนั้น สามารถนำไปสู่การกำหนดประเด็น หรือโจทย์วิจัยได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในปี 2561 คณะผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการดำเนินการติดตามและประเมินผลยังคงเป็นสิ่งจำเป็น และเกิดประโยชน์ต่อการสนับสนุนการบริหารจัดการทุนวิจัยของ สกสว. เพื่อติดตาม ประเมินผล และ ผลักดันโครงการวิจัยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2561 ให้สามารถดำเนินการได้ตรงตามความต้องการ และเป็นไปตามเป้าหมายในการให้ทุนสนับสนุนของ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม (สกสว.) รวมถึงการดำเนินการเพื่อผลักดันโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2561 ซึ่งมี ศักยภาพ และโดดเด่น เพื่อเป็นต้นแบบของการผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ทั้งนี้ในส่วนของแผนงานวิจัยนั้น จะมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2561 จำแนกตามวิธีการดำเนินการวิจัย ผลผลิตการวิจัย งบประมาณ พื้นที่ของการวิจัย และ สังเคราะห์ผลผลิตของโครงการวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนยุทธศาสตร์การวิจัย การท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2564 และยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนการบริหารจัดการสนับสนุนทุนวิจัยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการของประเทศ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดการซ้ำซ้อนของแผนงานวิจัย โครงการวิจัย และงบประมาณวิจัย เกิดการบริหารยุทธศาสตร์การวิจัย และการบริหารจัดการแบบ บูรณาการในทุกระดับ และทุกภาคส่วน มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนผลงานวิจัย และการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยทั้งในเชิงพาณิชย์ และสาธารณะ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อ ประชาชน และต่อการพัฒนาประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย

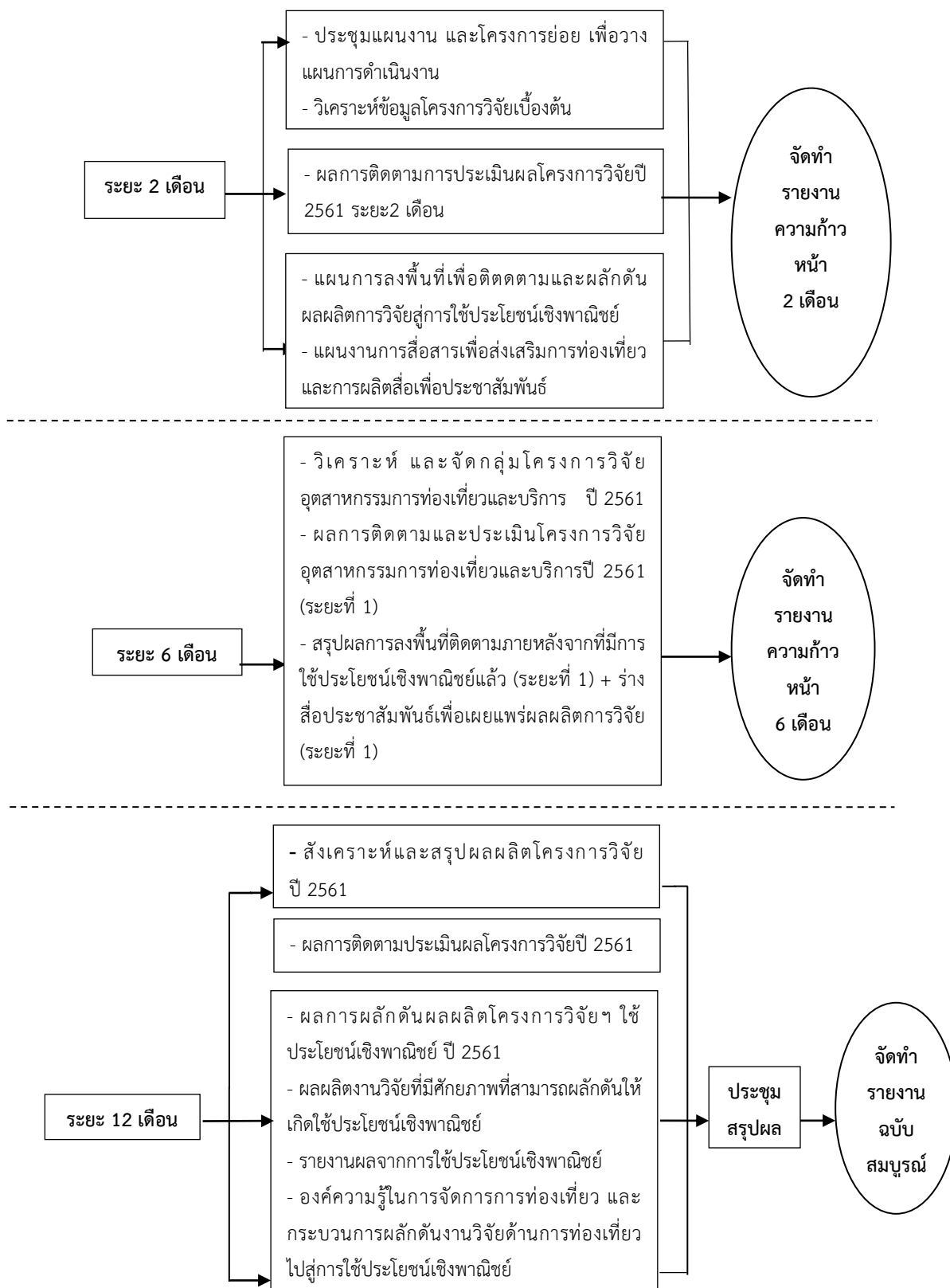
1.2.1 เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับ งบประมาณสนับสนุนปี 2560 - 2561

1.2.2 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

1.2.3 เพื่อผลักดันผลผลิตการวิจัยโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่ การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2561

1.3 กรอบขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนของการวิจัยในส่วนของแผนงานนั้นคณะผู้วิจัยได้แสดงใน ภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 การดำเนินการวิจัยของแผนงานจำแนกตามระยะเวลา

การดำเนินการวิจัยของแผนงานตามภาพที่ 1.1 อธิบายรายละเอียดได้ ดังนี้

1.3.1 การดำเนินงานระยะ 2 เดือน ระยะเวลา 2 เดือนแรก ดำเนินงานดังนี้

- 1) การประชุมแผนงาน และโครงการย่อย เพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561
- 3) การวางแผนลงพื้นที่เพื่อติดตามและผลักดันผลผลิตการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

4) การจัดทำรายงานความก้าวหน้า 2 เดือน

1.3.2 การดำเนินงานระยะ 6 เดือน ระยะเวลา 4 เดือนต่อมา ดำเนินงานดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ และจัดกลุ่มโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561 จำแนกตามวิธีการวิจัย พื้นที่วิจัย งบประมาณ ผลผลิต องค์ความรู้ รูปแบบการท่องเที่ยว และผลกระทบของผลผลิตการวิจัย

2) การติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561 (ระยะที่ 1)

3) การลงพื้นที่ติดตามภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว (ระยะที่ 1)

4) การทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลผลิตการวิจัย (ระยะที่ 1)

5) การจัดทำรายงานความก้าวหน้า 6 เดือน

1.3.3 การดำเนินงานระยะ 12 เดือน ระยะเวลา 6 เดือน หลังดำเนินงาน ดังนี้

- 1) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำแนกตาม

(1) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี 2560-2564)

(2) ยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564)

(3) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558 - 2560)

(4) เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

และเชื่อมโยง

(5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

(6) (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

2) การติดตามประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561

3) การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2561

- 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลผลิตการวิจัย
- 5) การรายงานผลกระทบจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
- 6) การสร้างองค์ความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยว และกระบวนการผลักดันงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวไปสู่การใช้ประโยชน์
- 7) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การสังเคราะห์โครงการวิจัย เป็นการนำโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 – 2561 มาสังเคราะห์ถึงผลผลิต และผลลัพธ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ใน 5 มิติ คือ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม / ชุมชน สาธารณะ นโยบาย และเชิงพาณิชย์

การวิเคราะห์ และจัดกลุ่มโครงการวิจัย เป็นการนำโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 – 2561 วิเคราะห์เชิงพื้นที่ เชิงงบประมาณ เชิงผลผลิต และเชิงยุทธศาสตร์

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย การติดตาม หมายถึง การติดตามโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. โดยติดตาม 3 ระยะ ดังนี้ 1) เมื่อโครงการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 2 เดือน 2) เมื่อโครงการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 6 เดือน และ 3) เมื่อโครงการวิจัยดำเนินการแล้วเสร็จ 12 เดือน และทำการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. โดยผู้ประเมิน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกสว. แต่งตั้ง

การผลักดันและคัดเลือกงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ หมายถึง การนำผลผลิตที่เกิดจากการวิจัยของแผนงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการสนับสนุนโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในปี 2561 ทั้งในรูปแบบของ เส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว หรืออื่นๆ นำไปใช้ประโยชน์ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ หรือนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เป็นต้น รวมถึงการคัดเลือกงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในปี พ.ศ. 2555 - 2560 ที่มีศักยภาพเพื่อผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

แผนงานวิจัยฯ ครอบคลุม 2 โครงการย่อย ได้แก่ โครงการย่อย 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 และโครงการย่อย 2 การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ทั้งนี้ในส่วนขอบเขตการวิจัยของแผนงานนั้น มีดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ครอบคลุมการวิเคราะห์ และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสกว. ปี 2560 - 2561 โดยจำแนกการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ งบประมาณ พื้นที่ และผลผลิตเท่านั้น

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. ปี 2560 - 2561 จำนวน 77 แผนงาน ประกอบด้วยแผนงานที่งบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. ปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน ตลอดจนผู้อำนวยการแผนงาน หัวหน้าโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2561 ผู้ทรงคุณวุฒิของสกว. ผู้ประสานงาน และเจ้าหน้าที่สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวฯ

1.5.3 ขอบเขตด้านเวลาระยะการทำวิจัย จำนวน 12 เดือน ระหว่าง 1 ธันวาคม 2560 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 การนำข้อมูลจากการสังเคราะห์ข้อมูล จากการติดตาม และประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดโจทย์วิจัย การจัดสรรงบประมาณ และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทุนวิจัย เพื่อใช้ในการปฏิรูปการบริหารจัดการทุนวิจัยท่องเที่ยว

1.6.2 การนำเสนอข้อมูลจากผลผลิตการติดตามประเมินผลโครงการวิจัยฯ ปี 2561 ไปใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัย การจัดสรรงบประมาณ และการบริหารจัดการทุนวิจัย เพื่อใช้ในการปฏิรูปการบริหารจัดการทุนวิจัยท่องเที่ยว

1.6.3 การเผยแพร่ผลผลิตการติดตามประเมินผลโครงการวิจัยปี 2561 สู่สังคม

1.6.4 หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวได้นำงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการผลักดันไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

1.6.5 ผลงานวิจัยสามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้

1.6.6 หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน นำองค์ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยวไปวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

บทที่ 2

การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมแนวคิด แผนยุทธศาสตร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัย มาสรุปไว้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ดังนี้

- 2.1) แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามผลโครงการและประเมินผล
- 2.2) แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงอภิमान (Meta analysis)
- 2.3) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560 - 2564)
- 2.4) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560
- 2.5) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)
- 2.6) (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ. 2560 - 2564
- 2.7) (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี
- 2.8) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)
- 2.9) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามผลโครงการและประเมินผล

การติดตาม และการประเมินผล ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการบริหารงาน / โครงการ ซึ่งหลังจากได้ผ่านกระบวนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวัดความสำเร็จของผลการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 การติดตามผล (Monitoring) เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดการทรัพยากร (Input) เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรในโครงการ (Input) กับผลผลิต (Output) ของโครงการ ร่วมกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการติดตามผล เป็นเครื่องมือในช่วงการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการส่งมอบปัจจัยการผลิต กำหนดการทำงาน การผลิตผลผลิต และการดำเนินงานต่างๆ ได้ดำเนินการไปตามแผนที่วางไว้

2.1.2 การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance evaluation) เป็นการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของโครงการ หรือแผนงานว่ามีการใช้ทรัพยากร / ปัจจัยต่างๆ อย่างไร มีการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ตามขั้นตอน ตามกฎเกณฑ์ และตามเวลาที่กำหนดหรือไม่ ตลอดจนมี

ผลงานเป็นไปตามแผน วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหรือไม่ อาจเป็นการประเมินผลระหว่างการทำงาน (On – going evaluation) เป็นการประเมินถึงผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) หรือการประเมินผลภายหลังการทำงาน (Ex - post evaluation) (ภูมิศักดิ์ ราศี, 2551)

ดังนั้นการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย หมายถึง การติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการวิจัยว่าเป็นไปตามกำหนดการ หรือแผนงานได้ผลผลิต และผลลัพธ์ตามที่ได้ตกลงไว้หรือไม่ อย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใดที่เกิดขึ้นบ้างระหว่างการทำงาน เพื่อให้แหล่งทุนสามารถเข้ากำกับดูแล และช่วยเหลือได้ทัน เพื่อให้โครงการวิจัยนั้นเดินหน้าได้ตามเป้าหมาย รวมทั้งผลผลิตการวิจัยนั้น มีการใช้จ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายหรือไม่ ในขณะเดียวกันก็จะมีการกำกับเพื่อประเมินผลในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการวิจัย คือ ปัจจัยนำเข้า การดำเนินการวิจัย และผลผลิตผลลัพธ์ และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยว่าได้ตามเป้าหมายหรือไม่เพียงใด

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย (synthesis of research) หมายถึง เทคนิควิธีการวิจัย ตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่นำผลการวิจัยจากหลายๆ งานวิจัยที่ศึกษาในประเด็นปัญหาวิจัยเดียวกัน มาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบทำให้ได้คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการ ซึ่งมีลักษณะที่กว้างขวาง และลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการสังเคราะห์งานวิจัย มีข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญ คือ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์แต่ละเรื่องให้ข้อค้นพบแต่ละมุมของปรากฏการณ์ที่นักวิจัยต้องการศึกษา และเมื่อนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์รวมกัน ผลการสังเคราะห์ที่ได้รับจะมีความกว้างขวาง และลุ่มลึกมากกว่าที่จะได้รับจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยจุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์การวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจายให้มีความชัดเจน และได้ข้อยุติยิ่งขึ้น

การสังเคราะห์งานวิจัยทำให้ได้มุมมองของปรากฏการณ์ที่ต้องการ ได้ภาพรวมที่กว้างขวาง ลุ่มลึกมากกว่าการนำผลการวิจัยทุกเรื่องมารวมกัน หรือทำให้ทราบว่าปัจจุบันมีการศึกษา หรือมีการทำวิจัยไปในทิศทางใด และทำให้สามารถวิจัยต่อยอดงานวิจัยเดิม โดยการนำงานวิจัยมาสรุปสังเคราะห์ผลภาพรวมให้ได้ข้อสรุปสุดท้ายที่ชัดเจน

2.2.1 ลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย มีขอบเขตการดำเนินงานครอบคลุมในเรื่องต่างๆ ได้แก่ 1) การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการของศาสตร์ 2) การสังเคราะห์ระเบียบวิธีวิจัย และ 3) การสังเคราะห์ข้อค้นพบจากผลงานวิจัย (เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์, 2555)

การสังเคราะห์งานวิจัยจะมีลักษณะสำคัญ อย่างน้อย 5 ประการ ได้แก่ (Glass and others, 1981)

ประการแรก การนำแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์ที่หลากหลายในหัวข้อเรื่องเดียวกันมาทำการสรุปให้เห็นเป็นแนวคิด และทฤษฎีแบบใหม่ขึ้นมา

ประการที่สอง การสังเคราะห์งานวิจัย จะเป็นการสังเคราะห์มาจากผลงานวิจัยตั้งแต่ 2 เรื่องขึ้นไป ในหัวข้อเรื่องเดียวกัน

ประการที่สาม การสังเคราะห์งานวิจัย มีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปรวมจากผลงานวิจัยต่างๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นการตกผลึกความคิดที่ได้มาจากผลงานวิจัยหลายชิ้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา

ประการที่สี่ การมุ่งหาข้อสรุป หรือข้อเสนอนะทั่วไป (Generalization) ในหัวข้อที่ศึกษา โดยใช้เหตุผลเชิงอุปนัย (Induction Reasoning) ซึ่งการใช้เหตุผลเชิงอุปนัย เป็นวิธีการศึกษาที่ใช้วิธีการนำข้อค้นพบที่ได้ปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมากมาหาเป็นข้อสรุปทั่วไป เช่น การสังเคราะห์งานวิจัย เรื่องความสำเร็จของการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ โดยศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จ ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่พบว่ามีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ก็คือ ผู้นำ ผู้ที่ทำหน้าที่สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องหาข้อสรุปร่วมกันให้ได้ว่า ผู้นำแต่ละหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ ล้วนมีลักษณะผู้นำอย่างไร เช่น เน้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม เน้นการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอน เน้นการบริหารการเปลี่ยนแปลง เน้นการจูงใจ เป็นต้น

ประการที่ห้า เป็นการค้นหาความเป็นจริงของปรากฏการณ์ร่วม โดยใช้ระเบียบวิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์ หรือข้อค้นพบจากงานวิจัยชิ้นต่างๆ มีการนำมาใช้เหตุผลเชิงอุปนัย รวมถึงอาจมีการนำข้อสรุปรวม หรือข้อสรุปทั่วไป หรือต้นแบบใหม่ไปทดลอง หรือทดสอบเพื่อหาความจริงแท้ต่อไป จึงอาจกล่าวได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยทำได้ 2 แบบ คือ การเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย และเป็นงานวิจัย (การต่อยอดงานวิจัย)

นอกจากนั้น ศิริยุพา พูลสุวรรณ (2541) ได้กล่าวถึง การแบ่งการสังเคราะห์งานวิจัยเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่

1) Primary analysis คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลดิบ ที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเองแล้ววิเคราะห์สรุปผล ซึ่งวิธีนี้จะเกิดความคลาดเคลื่อนต่ำ เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2) Secondary analysis คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว ซึ่งผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ เพื่อตอบปัญหาการวิจัยใหม่ เช่น ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นต้น

3) Meta - analysis คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัย เพื่อที่จะอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของข้อมูลในงานวิจัยเหล่านั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับ Secondary analysis แต่ข้อมูล คือ รายงานการวิจัย

4) Best Evidence analysis คือ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทำ Meta - analysis แต่ใช้เฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพมาทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ ดังนั้น จึงเกิดปัญหาว่าการใช้เฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพ จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการวิจัยทั้งหมดหรือไม่ เพราะอาจมีการละเลยงานวิจัยบางเรื่องไป หรือในขั้นของการประเมินคุณภาพงานวิจัย อาจเกิดความลำเอียงจากผู้วิจัยได้

5) Best Case analysis คือ การทำ Meta - analysis ที่ไม่ได้ใช้ข้อมูลจากงานวิจัยแต่ย้อนกลับไปใช้ข้อมูลดิบจากงานวิจัยเดิมซึ่งมีลักษณะคล้ายๆ กับ Secondary analysis แต่ข้อมูลเหล่านี้มาจากงานวิจัยหลายๆ เรื่อง โดยสมมติว่างานวิจัยเดิมอาจมีการวิเคราะห์ข้อมูลดิบผิดพลาด หรือให้ค่าสถิติผิดพลาด ซึ่งวิธีการนี้สามารถแก้ปัญหาในประเด็นนี้ได้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จะขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์แต่ละรูปแบบก็มีจุดเด่น และจุดด้อยแตกต่างกันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าผู้วิจัยจะพิจารณาเลือกใช้วิธีการในรูปแบบใด เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับงานวิจัยของตนเองมากที่สุด

2.2.2 ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

อุทุมพร จามรมาน (2531) และสุวิมล ว่องวาณิช (2545) ได้กล่าวถึงประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้สอดคล้องกันว่า วิธีการสังเคราะห์จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative synthesis) คือ การสังเคราะห์เนื้อหาสาระเฉพาะส่วนที่เป็นข้อค้นพบของรายงานการวิจัย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยาย จะได้บทสรุปรวมข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ โดยอาจยังคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้ด้วย หรืออาจจะนำเสนอบทสรุปลักษณะภาพรวม โดยไม่คงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องก็ได้

2) การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative synthesis) คือ การใช้ระเบียบวิธีทางสถิติเป็นการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งหมด พร้อมทั้งแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะงานวิจัย การสังเคราะห์เชิงปริมาณ จึงเป็นการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (Analysis of analysis) หรือการวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (Integrative analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of research) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์อภิมาน (Meta - analysis) ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัยจึงขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์ และลักษณะของงานวิจัย โดยถ้าการสังเคราะห์นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่อง หรือสรุปภาพรวมของเนื้อหาสาระ

จะเหมาะกับการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ แต่ถ้าวการสังเคราะห์มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ โดยแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะของงานวิจัยจะเหมาะกับการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

2.2.3 ขั้นตอนการดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย จึงอาศัยขั้นตอนกระบวนการของการวิจัยเหมือนกับการวิจัยอื่นๆ นั่นคือ การกำหนดปัญหาการวิจัย การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล และการนำเสนอผลการวิจัย เช่นเดียวกัน นอกจากนั้นการสังเคราะห์งานวิจัยยังได้ให้ความรู้ใหม่แก่ผู้สังเคราะห์อีกด้วย ดังนั้นการสังเคราะห์งานวิจัยจึงเป็นงานวิจัยประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้สังเคราะห์งานวิจัยควรมีความรู้พื้นฐานที่สำคัญ คือ 1) ความรู้เนื้อหาที่วิจัย 2) ความรู้ในระเบียบวิธีวิจัย และ 3) ความรู้ในหลักการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอ้างอิง ขั้นตอนการดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย

1) **การกำหนดปัญหาการวิจัย** ในขั้นนี้ผู้สังเคราะห์งานวิจัยต้องระบุสาระที่สนใจต้องการศึกษาให้ได้ ซึ่งมีวิธีการกำหนดปัญหาเช่นเดียวกับปัญหาการวิจัยโดยทั่วไป เนื่องจากคำว่า “ปัญหาการวิจัย” ก็คือ ข้อสงสัยที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ ฉะนั้นปัญหาการวิจัยของการสังเคราะห์งานวิจัยก็คือ สิ่งที่ยังเป็นข้อสงสัยที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากในปัจจุบันมีงานวิจัยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และงานวิจัยดังกล่าว ส่วนใหญ่จะศึกษาตัวแปรที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือตัวแปรเดียวกันแต่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นผลการวิจัยจึงมีทั้งสอดคล้องกัน และขัดแย้งกัน ซึ่งข้อสรุปดังกล่าวยังไม่มีข้อยุติ และผู้ที่นำผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้ก็ไม่สามารถจะนำผลไปใช้ได้

2) **การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย** ผู้สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องระบุตัวแปรและกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย

3) **สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** เป็นการเตรียมแบบบันทึกเพื่อสรุปผลการอ่านงานวิจัยแต่ละเรื่อง ซึ่งต้องให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งหมด

4) **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ขั้นตอนนี้เป็นการค้นหางานวิจัยมาสังเคราะห์ แหล่งที่มีงานวิจัยส่วนใหญ่ คือ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่างๆ หอสมุด และสภาวิจัยแห่งชาติ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

(1) การคัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาสังเคราะห์ก็คือ งานวิจัยที่ระบุตัวแปรเดียวกัน และมีกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน

(2) การพิจารณาคุณภาพงานวิจัย การพิจารณาคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อสังเคราะห์เป็นสิ่งจำเป็น การพิจารณาคุณภาพงานวิจัยสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

- ความสอดคล้องระหว่างชื่อเรื่อง ปัญหาการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย
- การให้นิยามศัพท์ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและวัดได้
- การวัดตัวแปรนั้นมีความเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด เครื่องมือที่ใช้มีการระบุหรือบรรยายวิธีการสร้าง และการหาคุณภาพหรือไม่อย่างไร
- กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบใด อิงทฤษฎีความน่าจะเป็นหรือไม่
- การวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่
- การนำเสนอผลสอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย หรือไม่

(3) จำนวนงานวิจัยที่มีตัวเล่มจริงมีมากน้อยเพียงใด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระ หรือเรื่องที่ต้องศึกษามีจำนวนมากพอจึงจะทำการสังเคราะห์ได้ หมายความว่า มีจำนวนตั้งแต่ 5 เล่มขึ้นไป

2.2.4 การวิเคราะห์ การแปลผล และนำเสนอผลการวิจัย

ผู้สังเคราะห์งานวิจัยต้องระบุวิธีการวิเคราะห์งานวิจัย การวิเคราะห์งานวิจัยมีหลายวิธี ได้แก่ วิธีการแจกแจงคะแนนเสี่ยง วิธีพิจารณาค่านัยสำคัญ วิธีวิเคราะห์เมตต้า การนำเสนอผลการวิเคราะห์ จะเสนอรูปแบบใด การบรรยาย หรือเสนอด้วยค่าสถิติ หรือเสนอด้วยตาราง ประกอบการบรรยาย ทั้งนี้ การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เทคนิคการสังเคราะห์งานวิจัยมี 4 ประเภท คือ

- 1) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นการสังเคราะห์เชิงบรรยาย โดยสรุปผลตามเกณฑ์ที่ผู้สังเคราะห์งานวิจัยกำหนด
- 2) วิธีการแจกแจงคะแนนเสี่ยง (vote - counting method) เป็นวิธีสังเคราะห์เชิงปริมาณที่ใช้ผลวิจัยที่สรุปว่า มีนัยสำคัญ หรือไม่มีนัยสำคัญเป็นเกณฑ์พิจารณา
- 3) วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative approach) เป็นวิธีที่พิจารณาค่านัยสำคัญ หรือสถิติทดสอบ
- 4) วิธีวิเคราะห์เมตต้า (meta - analysis) เป็นวิธีหาค่าความแตกต่าง หรือความมากน้อยในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้กล่าวถึงการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ว่า หมายถึง การรวบรวม และคัดสรรงานวิจัยที่เป็นงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์จัดหมวดหมู่องค์ความรู้ และจำแนกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยองค์

ความรู้ / นวัตกรรมของงานวิจัยในด้านต่างๆ แล้วสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ และข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นหลัก

2.3 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560 - 2564)

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560 - 2564) มีเป้าหมายมุ่งสู่ประเทศที่พัฒนาบนพื้นฐานการวิจัย และนวัตกรรม มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมจากงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง ในด้านเศรษฐกิจและสังคม และมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน และบุคลากร ด้านการวิจัยและพัฒนา ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้ มั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน จึงเห็นควรกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติทั้ง 7 ประเด็น ดังนี้

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1: เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน

โดยรัฐลงทุนเพื่อการวิจัย และพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งมีเป้าประสงค์ เพื่อให้หน่วยงานและนักวิจัยผลิตผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย ทั้งการวิจัยพื้นฐาน การวิจัยและพัฒนา และการวิจัยเพื่อพัฒนางานประจำที่มีทั้งคุณภาพ ปริมาณ และมุ่งเป้าสนองตอบต่อเป้าหมาย และประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์ชาติและภารกิจของหน่วยงาน โดยรัฐลงทุนเพื่อการวิจัย และพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 20 ปี และแผนปฏิรูประบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศ (ร่าง) กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1: เร่งส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงาน และนักวิจัยผลิตผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยในรูปแบบสหวิทยาการ และบูรณาการความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน เพื่อมุ่งเป้าสนองตอบต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศและภารกิจของหน่วยงาน

กลยุทธ์ที่ 2: ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาตามกรอบวิจัยมุ่งเป้า และวิจัยท้าทายไทยที่เป็นประเด็นการพัฒนาเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 5 ปี และ 20 ปี หรือการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศในอนาคต

กลยุทธ์ที่ 3: เสริมสร้างสังคมวิจัยในระดับท้องถิ่น และชุมชนให้มีศักยภาพเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 4: ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการวิจัย และพัฒนาแบบสหสาขาให้สามารถได้รับการจัดสรรงบประมาณการวิจัยอย่างต่อเนื่องระยะยาว เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2: ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาในภาคเอกชน

โดยมีเป้าประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชน เพิ่มพูนศักยภาพ เพิ่มการลงทุน และขยายการวิจัยและพัฒนาจนเกิด ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย ให้เป็นประโยชน์ด้านการผลิต การพาณิชย์ และบริการ ที่สนองตอบต่อความต้องการของภาคเอกชน และการพัฒนาประเทศ รวมถึงสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลิตภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1: ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชน เพิ่มการลงทุน และขยายการวิจัยและพัฒนาภายในองค์กร ในการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยให้เกิดประโยชน์ด้านการผลิต พาณิชย์ และบริการ

กลยุทธ์ที่ 2: ทบทวน และปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ มาตรการ กลไก วิธีการ และการบังคับใช้ให้สามารถเอื้อต่อการลงทุน / ร่วมลงทุน การดำเนินการวิจัยและพัฒนา และการจดสิทธิบัตรของภาคเอกชน

กลยุทธ์ที่ 3: พัฒนาและส่งเสริมระบบ และกลไกความร่วมมือและร่วมลงทุน ระหว่างภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคการศึกษา ในการวิจัยและพัฒนา และการใช้ประโยชน์ รวมถึง กลไกการดำเนินการวิจัยร่วมระหว่างบุคลากรของภาครัฐต่างหน่วยงาน ภาครัฐกับภาคเอกชน และ ภาคการศึกษา กับภาคเอกชนที่ได้ผลในทางปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3: ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ

โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรม / พาณิชย์ สังคม / ชุมชน วิชาการ และนโยบาย ใช้ประโยชน์จากกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย อย่างเป็นรูปธรรม และตรงตามความต้องการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1: ส่งเสริมการจัดการความรู้ และสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับภาคอุตสาหกรรม / พาณิชย์ สังคม / ชุมชน วิชาการ และนโยบาย

กลยุทธ์ที่ 2: ส่งเสริมการถ่ายทอดกระบวนการวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยอย่างทั่วถึง สู่ภาคอุตสาหกรรม / พาณิชย์ สังคม / ชุมชน วิชาการ และนโยบาย เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

กลยุทธ์ที่ 3: พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ และมาตรการ ให้เอื้อต่อการนำผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง

โดยภาคอุตสาหกรรม / พาณิชย์ สังคม / ชุมชน วิชาการ และภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 4: ประชาสัมพันธ์เชิงรุก และใช้นวัตกรรมสื่อสารเพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4: เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศให้เข้มแข็งเป็นเอกภาพ และยั่งยืน รวมถึงสร้างระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสม

โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศมีระบบวิจัยที่เข้มแข็ง เป็นเอกภาพ และยั่งยืน รวมทั้งมีระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสมตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ และ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการการวิจัย ระบบงบประมาณในลักษณะบูรณาการ และระบบติดตามและประเมินผลการวิจัย โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของเครือข่ายวิจัย และหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน และทุกระดับ ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1: เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงให้มีการบริหารจัดการการวิจัยที่มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อ (Accountability) ระบบงบประมาณในลักษณะบูรณาการ และระบบติดตามประเมินผลการวิจัยเชิงสร้างสรรค์

กลยุทธ์ที่ 2: พัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสม และเอื้อต่อการลงทุน การบริหารจัดการ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ 3: ทบทวนและพัฒนาหน่วยงานหลักในระบบวิจัยของประเทศ ให้ปรับบทบาท หน้าที่ และภารกิจเพื่อให้มีความชัดเจน เข้มแข็ง ทำงานแบบบูรณาการ และร่วมขับเคลื่อนการวิจัย และการใช้ประโยชน์ให้สนับสนุนการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5: พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ

โดยมีเป้าหมายเพื่อให้โครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ มีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ ปริมาณเพียงพอ และคุณภาพได้มาตรฐานในระดับชาติ และนานาชาติ ทั้งในเชิงกายภาพ เช่น ห้องปฏิบัติการทดลอง เครื่องมือ / อุปกรณ์วิจัย ศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านการวิจัย ระบบการให้บริการเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น เชิงกลไก เช่น ระบบแรงจูงใจ มาตรฐาน การวิจัยและทดลอง และคณะกรรมการประเมินคุณภาพ เป็นต้น รวมทั้งด้านระบบสารสนเทศการวิจัยที่ครอบคลุม เชื่อมโยง และใช้ประโยชน์ได้ทั่วประเทศ เพื่อสนับสนุนการวิจัย

และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีคุณภาพตามมาตรฐานเป็นที่ยอมรับระดับสากล และเพิ่มขีดความสามารถแข่งขัน ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1: พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพด้านการวิจัยและพัฒนาให้มีจำนวนที่เพียงพอ และได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 2: พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานเชิงกลไกด้านการวิจัยและพัฒนาที่เอื้อ และสนับสนุนต่อการวิจัยในทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ 3: พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบสารสนเทศการวิจัยให้ครอบคลุม เชื่อมโยง และใช้ประโยชน์ได้ทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 6: เพิ่มจำนวนและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ประเทศมีบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนาที่มีคุณภาพในจำนวนเพียงพอในทุกภาคส่วน และทุกระดับรวมถึงเสริมสร้างสมรรถนะ และสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อการขับเคลื่อนงานวิจัย และการใช้ประโยชน์ในวงกว้าง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอีกทั้งพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้เยาวชน และบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นทรัพยากรบุคคลที่สามารถ คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลและเป็นฐานการสร้างบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1: เร่งรัดการสร้างบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาที่มีคุณภาพในทุกภาคส่วน และทุกระดับรวมถึงเสริมสมรรถนะ และสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่

กลยุทธ์ที่ 2: พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา ในด้านการบริหารโครงการวิจัย การจัดการความรู้ การถ่ายทอด และการใช้ประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 3: พัฒนาและส่งเสริมเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพวิจัย และอัตราค่าตอบแทนเพื่อจูงใจ และเกื้อหนุนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 4: พัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้เยาวชน และบุคลากรในท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 7: พัฒนาความร่วมมือของเครือข่ายวิจัยในประเทศ และระหว่างประเทศ

โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้เครือข่ายวิจัยในระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น และเครือข่ายวิจัยของภาคส่วนต่างๆ เช่น เครือข่ายภาคอุตสาหกรรม เครือข่ายภาคประชาสังคม เป็นต้น มีความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนนโยบาย และยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ การวิจัยและพัฒนา การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย การบริหารจัดการ และการสนับสนุนทุนวิจัย รวมทั้งมีความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างเครือข่ายในประเทศ และต่างประเทศ ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1: พัฒนาและเสริมสร้างการบริหารจัดการเครือข่ายวิจัยระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น และเครือข่ายวิจัยของภาคส่วนต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

กลยุทธ์ที่ 2: ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างเครือข่ายวิจัย ทุกภาคส่วน และทุกระดับในรูปแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ (Collaborative Partnership)

กลยุทธ์ที่ 3: พัฒนาและขยายความร่วมมือระหว่างเครือข่ายวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ โดยใช้กลไกข้อตกลงความร่วมมือ ศูนย์ความร่วมมือ โครงการวิจัยรูปแบบ สหวิทยาการ การร่วมลงทุนวิจัย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัย

2.4 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560

การจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 มีความคาดหวังว่าประเด็นเชิง ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ จะสามารถตอบโจทย์ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้จุดอ่อน และข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจะต้องมีการพิจารณา และได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมพัฒนาสินค้า และบริการ ให้เต็มตามศักยภาพเพื่อสร้างรายได้อย่างมั่นคงยั่งยืน และมีการกระจายอย่างทั่วถึง ดังนั้นยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 จึงมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ

ประการแรก คือ การจัดทำยุทธศาสตร์เป็นการวางรากฐานการพัฒนาในระยะสั้น ระยะ กลาง และระยะยาว ซึ่งจะเป็นช่วงรอยต่อเพื่อปูพื้นฐานไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว แห่งชาติในปี 2560 - 2564 ต่อไป และต้องการให้เป็นวาระแห่งชาติที่ได้รับการผลักดันให้เกิดผล ในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง

ประการที่สอง มุ่งเน้นการจัดทำยุทธศาสตร์ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ เพื่อ ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เห็นเป็นรูปธรรมในระยะ 3 ปีถัดจากนี้

ประการที่สาม เป็นการจัดทำยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกลไกการ ขับเคลื่อนสู่แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) โดยมีรายละเอียดของ แต่ละยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว

ผลการพัฒนาที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอยู่ในภาวะขาดสมดุล และมีความเสี่ยงต่อการเติบโตอย่างไม่ยั่งยืนค่อนข้างสูง เนื่องจากการเติบโตเป็นไปในลักษณะก้าว กระโดด จนเกิดปัญหาการรองรับไม่เพียงพอ และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยส่วนแบ่งตลาด 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดมาจาก 2 ตลาด คือ ตลาดจีน และรัสเซีย และรายได้จากการท่องเที่ยว กว่า 2 ใน 3 มาจากจังหวัดท่องเที่ยวเพียง 5 จังหวัด ดังนั้นหากเกิดเหตุการณ์ทางลบในตลาด หรือ จังหวัดท่องเที่ยวหลักจะส่งผลต่อการเติบโตของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทันที ซึ่งเคยปรากฏ

ชัดเจนในช่วงวิกฤตต่างๆ ที่ผ่านมา เช่น เหตุภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ จ.ภูเก็ต เหตุมหาอุทกภัยปี 2554 และเหตุความไม่สงบทางการเมืองในกรุงเทพฯ เป็นต้น ดังนั้นการผลักดัน และนำประเทศไทยสู่ความ มั่งคั่ง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ของรัฐบาลโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ นั้น จะต้องสร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และการ สร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชน เพื่อวางรากฐานการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการ เติบโตอย่างมีคุณภาพ และยั่งยืนในระยะยาว ในขณะที่เดียวกันจะต้องทำให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ ในการสร้างรายได้ เพื่อฟื้นฟูสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศระยะสั้นเช่นกัน ซึ่งกลยุทธ์การ ดำเนินงานประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1: การยกระดับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสู่การเป็น Quality Leisure Destination เน้นการสื่อสารข้อมูลเชิงบวกในด้านสินค้าและบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน และใช้ “วิถีไทย” เป็นตัวนำสร้างเอกลักษณ์ และส่งมอบประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งปลูกกระแสให้คนไทยนิยมไทยภูมิใจในความเป็นไทย และดำรงไว้ซึ่งวิถีไทย และบริหารจัดการ ภาพลักษณ์ทางลบควบคู่กับการยกระดับ และเพิ่มขีดความสามารถให้ผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่คุณค่ามี ความเข้มแข็งสามารถส่งมอบสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการ นักท่องเที่ยว โดยดำเนินการผ่าน 2 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการปรับตำแหน่งภาพลักษณ์การ ท่องเที่ยวสู่การเป็น Quality Leisure Destination และ 2) มาตรการยกระดับคุณภาพห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

2) กลยุทธ์การปรับโครงสร้างตลาดสู่ High Value เน้นการขยายฐานตลาด นักท่องเที่ยวกลุ่ม High Value ทั้งกลุ่มระดับกลาง - บน กลุ่มความสนใจพิเศษโดยนำเสนอสินค้า และบริการที่มีคุณภาพ ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าวิถีไทย และสร้างการเดินทางเชื่อมโยงให้ ไทยเป็นประตูสู่อาเซียน โดยดำเนินการผ่าน 3 มาตรการ คือ 1) มาตรการเร่งเพิ่มรายได้ 2) มาตรการ ปรับโครงสร้างตลาดหลัก และ 3) มาตรการแสวงหากลุ่มตลาดใหม่

3) กลยุทธ์สร้างโอกาสทางการท่องเที่ยวสู่คนไทยทุกกลุ่ม เน้นให้คนไทยทุกคน สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ และข้อจำกัดด้านกายภาพ และส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะเรียนรู้ เพื่อให้ได้รับประสบการณ์เปิดโลกทัศน์ เกิดความเข้าใจ และภาคภูมิใจในความเป็นไทยประกอบด้วยมาตรการสำคัญ คือ 1) ส่งเสริมไทยเที่ยวไทย 2) ส่งเสริม การเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยกลุ่มต่างๆ เช่น แรงงาน ข้าราชการ เกษตรกร กลุ่ม Corporate / Expats ผู้มีรายได้กลาง - สูง กลุ่มครอบครัว ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 3) ส่งเสริมการเดินทาง ประชุมสัมมนาในประเทศ 4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และ 5) สนับสนุนการเดินทางศึกษา ศึกษานานาชาติในประเทศไทยของเกษตรกรองค์การบริการส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดเกษตรกร เป็นต้น

4) กลยุทธ์สร้างสมดุลเชิงเวลาและพื้นที่ เน้นการส่งเสริมให้เกิดการเดินทางสู่พื้นที่ท่องเที่ยวรอง และเดินทางท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาล โดยดำเนินการผ่าน 2 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ใหม่ และ 2) มาตรการส่งเสริมการกระจายช่วงเวลาการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว

แม้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก และความไม่สงบภายในประเทศมาอย่างต่อเนื่อง แต่การท่องเที่ยวยังมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทย และยังเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก นอกจากนี้การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ เนื่องจากมีอาณาเขตติดต่อกับหลายประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ส่งผลให้มีการขยายตัวของการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น มีการเพิ่มเส้นทางการบินของสายการบินต้นทุนต่ำ เกิดการลงทุนของเอกชนในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ๆ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีมาตรการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น ความท้าทายของการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว คือ จะทำอย่างไรให้สินค้าและบริการท่องเที่ยวของไทยมีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากล เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้ โดยไม่ทำลาย กระจายรายได้สู่เกษตรกรและท้องถิ่น และยังคงอัตลักษณ์ของชุมชน ดังนั้นการจัดทำยุทธศาสตร์ในด้านนี้ จึงมุ่งเน้นการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวจะสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวประเทศไทย และเกิดการเที่ยวซ้ำในอนาคต ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว จึงได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาออกเป็น 5 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

1) กลยุทธ์การพัฒนาเชิงพื้นที่ กลยุทธ์นี้เป็นการพัฒนาเตรียมความพร้อมเชิงพื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยว เน้นการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพ และขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และให้ความสำคัญกับมิติของการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความสมดุลของการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยส่งเสริมการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และพัฒนาเชื่อมโยงสินค้าทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) เข้าสู่ภาคธุรกิจบริการท่องเที่ยว เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร และการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแทนการนำเข้าและบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาอัตลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นชุมชน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ท่องเที่ยวโดยได้

กำหนดพื้นที่ในการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว ในระยะเร่งด่วนออกเป็น 8 เขตพัฒนาการท่องเที่ยว 12 เมืองต้องห้าม...พลาด และ 8 เขตพื้นที่เมืองชายแดน ดังนี้ 1) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา 2) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ประกอบด้วย จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง 3) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด 4) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง และสตูล 5) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี 6) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม 7) พื้นที่ 12 เมืองต้องห้าม...พลาด มีมาตรการสำคัญ คือ ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเมืองรองที่มีศักยภาพเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ 12 เมือง ประกอบด้วย จังหวัดลำปาง น่าน เพชรบูรณ์ เลย บุรีรัมย์ สมุทรสงคราม ราชบุรี จันทบุรี ตราด ชุมพร นครศรีธรรมราช และตรัง และ 8) เขตพื้นที่เมืองชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา เชียงราย หนองคาย และสตูล

2) กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากร โดยประเด็นกลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากร จะมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยให้มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและบริการมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพในการไปลงทุนในต่างประเทศด้วย และสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจของนักท่องเที่ยว และตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน ดังนี้ 1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health & Wellness Tourism) 2) การท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ 3) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม และนิทรรศการ 4) การท่องเที่ยวสีเขียว (Green Tourism) 5) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) 6) การท่องเที่ยวเรือสำราญ และ 7) การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม

3) กลยุทธ์พัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เป้าหมายหลักของกลยุทธ์นี้ คือ เร่งพัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวผ่านมาตรการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถช่วยเพิ่มรูปแบบการบริการสำหรับนักท่องเที่ยว โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ 1) พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในขั้นตอนการขอวีซ่า และการอำนวยความสะดวกในการตรวจลงตราแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E - Visa) 2) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว 3) พัฒนาการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ศูนย์ข้อมูล ศูนย์เรียนรู้ เพื่อสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ และ 4) ขยายศูนย์บริการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวครอบคลุมทุกพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

4) กลยุทธ์พัฒนาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องความปลอดภัยกับชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และสามารถส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ และความเชื่อมั่นของประเทศไทย โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) ผลักดันแนวทางการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยว ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ ปัญหาหมักคุเทศก์เถื่อน และการทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว 2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการกึ่งนำเที่ยว และหมักคุเทศก์เพื่อเป็นเครือข่ายในการสอดส่อง ผู้ประกอบการกึ่งนำเที่ยว และหมักคุเทศก์ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำความผิด 3) พัฒนากลไก และปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของศูนย์รับแจ้งเหตุของตำรวจท่องเที่ยว และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว 4) จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 5) จัดตั้งศาลแผนกคดีนักท่องเที่ยวในศาลยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการดำเนินคดีต่างๆ 6) สนับสนุนมาตรการจัดการความปลอดภัยในการเดินทาง ทางบก / ทางน้ำ / ทางอากาศ และ 7) ผลักดันให้มีการกำหนดมาตรฐานการให้บริการ และมาตรฐานความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ

5) กลยุทธ์พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว กลยุทธ์นี้เน้นการพัฒนา และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานให้สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก รวดเร็ว มีความปลอดภัยในการเดินทาง และการบริการการขนส่งสาธารณะ เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลักกับแหล่งท่องเที่ยวรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขยายความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศภายในประเทศ รวมถึงเส้นทางการท่องเที่ยวสู่ประเทศอาเซียน ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยในการเดินทาง และการบริการการขนส่งสาธารณะ 2) พัฒนามาตรฐานยานพาหนะ และระบบการให้บริการขนส่งสาธารณะให้มีความสอดคล้อง และพอเพียงกับความต้องการเดินทาง และ 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการวางแผนการเดินทาง โดยให้มีระบบการให้บริการข้อมูลแบบครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ด้วยภาวะการแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวโลก การก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และแนวโน้มการแข่งขันในอนาคต ที่จะยิ่งทวีความเข้มข้นมากขึ้นทำให้ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การกำหนดนโยบาย และการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ช่วยสนับสนุนการส่งเสริมการตลาด และการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งที่ผ่านมาการพัฒนาการท่องเที่ยวพบว่าการบริหารจัดการยังมีจุดอ่อน ข้อด้อยอยู่หลายประการ ได้แก่ ขาดการบูรณาการงบประมาณ และการประสานงานทั้งหน่วยงานของ ภาครัฐ และเอกชน ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวขาดทิศทาง

ที่ชัดเจน บุคลากรขาดทักษะ และความรู้ ด้านการจัดการ และภาษา ขาดระบบการจัดการข้อมูลในการบริหาร และการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และกฎระเบียบที่ล้าสมัยไม่ทันต่อการแข่งขัน และการเปิดเสรีด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวจึงได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาเป็น 4 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

1) กลยุทธ์บูรณาการการทำงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนทั้งระบบ มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการการทำงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนตั้งแต่ ระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ ระดับท้องถิ่น รวมถึงกลไกการขับเคลื่อนงานในแต่ละเรื่องที่สำคัญ (Issue Based) มีการบูรณาการของหน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นระบบทั้งกลไกการทำงาน กลไกการสนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร และปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีมาตรการที่สำคัญ คือ 1) เพิ่มบทบาทการขับเคลื่อนของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ โดยการจัดตั้งสำนักคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการให้สอดคล้องกับภารกิจการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ และ2) บูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับชุมชน โดยมีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติเป็นแกนกลางในระดับนโยบาย และคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้ง 8 เขต เป็นแกนกลางในระดับพื้นที่

2) กลยุทธ์พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและยกระดับผู้ประกอบการ กลยุทธ์นี้ มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และยกระดับผู้ประกอบการ เพื่อให้บุคลากรด้านการท่องเที่ยวภาครัฐมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พัฒนาผู้ประกอบการ และผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐาน และจรรยาบรรณ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการบุคลากรเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีมาตรการ และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบให้ครอบคลุมทุกกลุ่มทั้งใน ระดับผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติการให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ2) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการท่องเที่ยว สร้างความเข้มแข็ง และเครือข่ายทางธุรกิจของผู้ประกอบการ และพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ

3) กลยุทธ์พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว Tourism Intelligence Center การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องอาศัยข้อมูล และสารสนเทศจำนวนมาก แต่ปัจจุบันข้อมูลที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายมาจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ขาดการจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็น ขาดการบริหารจัดการ และขาดการใช้ประโยชน์ข้อมูลอย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Center) โดยการนำเทคโนโลยีการจัดเก็บ ออกแบบ และกลั่นกรองข้อมูลสร้างระบบ การบริหารจัดการ และใช้ประโยชน์ข้อมูล เพื่อช่วย

เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวของไทยเพื่อการวางแผน และตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหาร และเพื่อบริการข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่ง TIC มีบทบาทหน้าที่ในการเชื่อมโยงและนำเข้าข้อมูล พัฒนาเป็นคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว วิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ข้อมูลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศสมัย และพัฒนาเป็นศูนย์ปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวของประเทศ โดยมีมาตรการ และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว 2) พัฒนาค้นข้อมูลและงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศบริหารจัดการฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพื่อวางแผน / กำหนดนโยบาย และให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว และ 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ทุกระดับให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์สำหรับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานในการตัดสินใจ

4) กลยุทธ์ปรับปรุงกฎหมายและกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

เนื่องจากปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวหลายฉบับยังล้าสมัยไม่ทันต่อสถานการณ์ จนทำให้กลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา หรือเป็นข้อเสียเปรียบต่อประเทศคู่แข่ง ในขณะที่บางฉบับหน่วยงานรับผิดชอบไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างจริงจัง จึงควรมีมาตรการ และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ปรับปรุงกฎหมายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันโดยการทบทวน และแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยว และ 2) การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยการปรับปรุงกลไกการควบคุมการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ น้ำเสีย รถทัวร์ รถแท็กซี่ เป็นต้น

2.5 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) นี้ เป็นการวางแผนซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อวางรากฐาน และแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรการท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการสร้างความสะดวกของการพัฒนา ทั้งในมิติของพื้นที่ เวลา กิจกรรม รูปแบบ และกลุ่มนักท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สู่การเติบโตในอนาคตบนพื้นฐานของการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ตลอดจนการทำงานอย่างบูรณาการระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีประสิทธิภาพที่จะเป็นแผนแม่บท ในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยสู่วิสัยทัศน์ที่คาดหวังได้อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อวางรากฐานสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย และขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยไปในทิศทางที่เหมาะสม (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560) ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน

พื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยว มีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการที่ต้องได้มาตรฐานระดับสากล และมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยการพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความสมดุลทั้งในด้านพื้นที่ เวลา และกลุ่มการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการกระจายนักท่องเที่ยว และรายได้จากนักท่องเที่ยวซึ่งจะช่วยพัฒนาความมั่งคั่งในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยมีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1) **พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการทุกรูปแบบอย่างมีมาตรฐาน** โดยการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ทั้งระบบเสริมสร้าง พัฒนา และปรับปรุงมาตรฐานด้านการท่องเที่ยว และบริการให้ครอบคลุมทุกรูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาการท่องเที่ยวกลุ่ม MICE เป็นต้น ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐานสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2) **พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการอย่างยั่งยืน** โดยการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้งในเชิงอัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมนวัตกรรมด้านการพัฒนาสินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยว การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

3) **สร้างสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ** ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบ ทั้งในแง่การกระจายรายได้ และจำนวนนักท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดตั้งเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัด และพื้นที่ที่มีศักยภาพที่ยังไม่ได้รับความนิยม การพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองรอง การพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาสินค้า และบริการที่โดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมความสมดุลเชิงเวลา และฤดูกาลในการท่องเที่ยว เช่น การสร้างสรรค์ กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ และเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ การสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุนในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็นต้น (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560)

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งล้วนมีส่วนในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการท่องเที่ยว โดยในยุทธศาสตร์นี้ เน้นด้านการพัฒนาระบบคมนาคมในทุกรูปแบบ รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่

นักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และการพัฒนาความปลอดภัย และสุขอนามัยอย่างเป็นระบบ โดยมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

1) พัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยว โดยการพัฒนากระบวนการคมนาคมขนส่งในการเดินทางเข้าสู่ประเทศทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ได้แก่ พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบก เพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ยกกระต๊อระบบขนส่งสาธารณะ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางระหว่างสถานที่ท่องเที่ยว พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำ ที่สามารถเชื่อมโยงกับรูปแบบการเดินทางอื่นๆ พัฒนาศักยภาพของสนามบินในการรองรับนักท่องเที่ยว เพิ่มเส้นทาง และจำนวนเที่ยวบินระหว่างประเทศ และภายในประเทศ ที่เชื่อมโยงระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลัก และเมืองท่องเที่ยวรอง

2) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงระบบการตรวจคนเข้าเมือง ปรับปรุงและอำนวยความสะดวก ในการเดินทางผ่านแดน ปรับปรุงป้ายบอกทาง และป้ายสัญลักษณ์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกแหล่ง เพิ่มจุดบริการ Free - WiFi ในแหล่งท่องเที่ยว จัดทำระบบบัตรโดยสารเที่ยวที่ใช้ได้กับทุกช่องทางการเดินทาง พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนทั้งมวล (Tourism for All) ได้แก่ ห้องน้ำคนพิการ ทางลาด รววจับ เป็นต้น

3) พัฒนาระบบความปลอดภัย และสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ เพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ได้แก่ กล้องวงจรปิด เครื่องแปลภาษา การติดตั้งไฟในสถานที่ท่องเที่ยว อุปกรณ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น ตลอดจนปรับปรุงสุขาสาธารณะ การจัดการขยะ และระบบบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านการยกระดับคุณภาพสู่ระดับสากล เพื่อให้ทัดเทียมขีดความสามารถของบุคลากรในระดับโลก และเพื่อเตรียมความพร้อมกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึก และการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพิจารณา เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย โดยมีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเพียงพอต่อความต้องการของตลาด โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร ด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องความต้องการ ตลาดแรงงาน สร้างแรงจูงใจให้

ผู้ประกอบการ ตลอดจนสนับสนุนบุคลากรให้มีสมรรถนะขั้นพื้นฐานตามตำแหน่งงาน และได้รับการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐานสากล

2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้า และบริการบนพื้นฐานของมรดกและวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะธุรกิจพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจใหม่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มช่องทางการลงทุน และพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้แก่ภาคเอกชน ภายใต้หลักการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม Thailand 4.0

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

การพัฒนาการตลาดของการท่องเที่ยวไทยอย่างมีสมดุล เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่ม และการพัฒนาเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวไทย กอปรกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์อย่างไทย และการปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1) เสริมสร้างภาพลักษณ์คุณภาพ และความปลอดภัยให้กับประเทศไทย โดยการพัฒนาภาพลักษณ์ และความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่าและภาพลักษณ์ประเทศไทย ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมที่มีคุณภาพสูงต่อนักท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาดเป้าหมาย และการสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางต่างๆ ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัย และมาตรการป้องกันของประเทศไทย ข้อควรปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย และสิ่งที่ควรกระทำในกรณีฉุกเฉิน

2) ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยว และกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะการส่งเสริมการตลาดแบบเฉพาะกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไปกลุ่มตลาดระดับกลาง – บน

3) ส่งเสริมเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่น ด้วยการสื่อสารเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลก อาทิ การสร้างคุณค่าความเป็นไทยในสินค้าและบริการต่างๆ ผ่านสัญลักษณ์ “Thainess” บนสินค้าและบริการที่คงอัตลักษณ์ความเป็นไทย การสื่อสารเอกลักษณ์ความเป็นไทยผ่านสื่อสร้างสรรค์ และนวัตกรรมผ่านสื่อต่างๆ เช่น รายการโทรทัศน์การจัดแสดง Roadshow เป็นต้น

4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ และการท่องเที่ยวที่สมดุล เชิงพื้นที่ และเวลาโดยการสร้างการรับรู้สินค้า บริการ และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล อาทิ การจัดกิจกรรม / เทศกาล / งานประเพณี เฉพาะถิ่นในแต่ละเดือนการสร้างค่านิยมของจังหวัดท่องเที่ยวรอง และการส่งเสริม“ไทยเที่ยวไทย” โดยการสร้างค่านิยมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศให้แก่คนไทยทุกคนในทุกเพศทุกวัย

5) การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการตลาด ด้วยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วนในการทำการตลาด ได้แก่ การร่วมมือกับชุมชนในการสร้างสรรค์สินค้า และบริการทางการท่องเที่ยวให้สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน และสอดคล้องแบรนด์จังหวัด การส่งเสริมการตลาดร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 5: การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

การบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วน คือ ปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการบริหารข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวิเคราะห์ และวางแผน รวมถึงการส่งเสริมการบูรณาการ การพัฒนาการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยรวม โดยมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

1) ส่งเสริมการกำกับดูแลการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเสริมสร้างการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับนโยบาย โดยมีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลัก ในการกำหนดนโยบาย ประสานงาน กำกับติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่หน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ขับเคลื่อนแผน และการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชาติ พัฒนากระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ จัดสรรงบประมาณ และบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานในทุกกระดับ ผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT)

2) โดยการทบทวนแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อระเบียบด้านการท่องเที่ยวต่างๆ และประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจในระเบียบและกฎหมายด้านการท่องเที่ยว

3) สนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชน และการจัดทำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชนในการลงทุนต่างๆ การจัดตั้งหน่วยบริหาร และวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการแบ่งปันข้อมูลกลางแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

4) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการประสานความร่วมมือกับนานาประเทศในการส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยว และการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศระดับต่างๆ ได้แก่ APEC ASEAN GMS ACMECS IMT - GT พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงเช่น เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายใน ASEAN และกลุ่มประเทศ CLMV สนับสนุนให้ตัวแทนประเทศไทยในองค์กร และหน่วยงานต่างๆ มีบทบาทในเวทีนานาชาติ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560)

2.6 (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ. 2560 - 2564

วิสัยทัศน์ของแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ. 2560 - 2564

“การพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน”

หมายถึง การส่งเสริมงานให้เกิดงานวิจัย เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพทุกมิติ คือ งานวิจัยที่เน้นการพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ทั้งการพัฒนา และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของภาครัฐ และภาคเอกชน การจัดการตลาดการท่องเที่ยว ตลอดจนการแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเน้นการวิจัยที่เป็นความร่วมมือของภาคีด้านการท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การนำการวิจัยมาเป็นฐานในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยเชิงคุณภาพสู่ความยั่งยืน โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ. 2560 – 2564 เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ (เทิดชาย ช่วยบำรุง, ญัตินี้ ทองดี, และธนภูมิ อติเวทิน, 2559) ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวระดับประเทศ และระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย กลยุทธ์ 5 คือ

กลยุทธ์ที่ 1: การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมกลไก และการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงนโยบายระดับประเทศ

กลยุทธ์ที่ 2: การวิจัยเพื่อสร้างการบูรณาการการท่องเที่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 3: การวิจัยเพื่อส่งเสริมการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันในเชิงนโยบาย ประเทศ

กลยุทธ์ที่ 4: การวิจัยเพื่อพัฒนาข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับประเทศ

กลยุทธ์ที่ 5: การวิจัยเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถทางการแข่งขันและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน และการท่องเที่ยวโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 2: ประเด็นวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์ และการเปลี่ยนแปลงของโลก ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1: การวิจัยเพื่อส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดเป้าหมายคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 2: การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อการจัดการการตลาดท่องเที่ยวเพื่อยกระดับการท่องเที่ยว และสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 3: ประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1: การวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2: การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อแข่งขันในประเทศอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4: ประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็นและพื้นที่ ประกอบไปด้วย 8 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1: การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาล้านนาเชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงนานาชาติ

กลยุทธ์ที่ 2: การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก สู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลสี่แสนตะวันออกยกระดับสากลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงนานาชาติ

กลยุทธ์ที่ 3: การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก

กลยุทธ์ที่ 4: การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยว อันดามันสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลกบนฐานวัฒนธรรมอันดามัน

กลยุทธ์ที่ 5: การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้สู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม

กลยุทธ์ที่ 6: การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 7: การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงสู่ความยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 8: การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางสู่ความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5: ประเด็นการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการท่องเที่ยวโลก ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1: การวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน “One Destination” โดยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในทุก Sector ตลอดจนข้อได้เปรียบของประเทศไทย

กลยุทธ์ที่ 2: การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวของอาเซียน และการยกระดับความร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 6: ประเด็นวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1: การวิจัยเพื่อบริหารจัดการการวิจัยด้านการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 2: การวิจัยเพื่อส่งเสริมการนำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวในการนำไปใช้ประโยชน์

2.7 (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปีต่อจากนี้ไป (ลดาวัลย์ คำภา, 2559) มีรายละเอียดของแต่ละยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

2.7.1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศ ช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียน และประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย

2.7.2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิต และการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขา อุตสาหกรรม เกษตร และบริการ การสร้างความมั่นคง และปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า และการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูป และพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

2.7.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา ความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรม จริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง

2.7.4 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนา และสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาค

2.7.5 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว

2.7.6 ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล กระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาล

2.8 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อม เพื่อวางรากฐานของประเทศในระยะยาวให้มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของแผนที่สอดคล้องเชื่อมโยง และรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอด 20 ปี ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะต้องบรรลุใน 5 ปี ทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

อนึ่ง ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์ โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ดังนี้

2.8.1 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ทุนมนุษย์ของประเทศไทยยังมีปัญหาในด้านคุณภาพคนในแต่ละช่วงวัย โดยผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนค่อนข้างต่ำ การพัฒนาความรู้ และทักษะของแรงงานไม่ตรงกับตลาดงาน ในขณะที่คนไทยจำนวนไม่น้อยยังไม่สามารถคัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อวิถีชีวิต ค่านิยม ทักษะ และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การพัฒนาในระยะต่อไป จึงต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติ และพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะที่ดีขึ้น คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น

2.8.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาทำให้สังคมไทยก้าวหน้าไปหลายด้าน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทยมีความคืบหน้าช้า ทั้งเรื่องความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ความแตกต่างของคุณภาพการบริการภาครัฐ รวมทั้งข้อจำกัดในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และเทคโนโลยีของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้นการพัฒนาในระยะต่อไป จึงจำเป็นต้องมุ่งลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน แก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชน และเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง และได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น

2.8.3 ยุทธศาสตร์การสร้างการแข่งขันทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกซบเซา และข้อจำกัดภายในประเทศเองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้า การพัฒนา 5 ปีต่อจากนี้ไป จึงเน้นให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพและมีเสถียรภาพ ภาคส่งออกมีการพัฒนาจนสามารถขยายตัว และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ผลผลิตของประเทศเพิ่มขึ้น การลงทุนภาครัฐ และเอกชนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และมาจากความร่วมมือกันมากขึ้น ประชาชนและผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ยังเน้นให้เศรษฐกิจรายสาขามีการเติบโตอย่างเข้มแข็ง ภาคการเกษตรเน้นเกษตรกรรมยั่งยืน และให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ และแข่งขันได้มากขึ้น วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ตลอดจนภาคการเงินมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.8.4 ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจุบันสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำลังเป็นจุดอ่อนสำคัญต่อการรักษาฐานการผลิต และการ

ให้บริการรวมทั้งการดำรงชีวิตของคนไทย ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ความเสี่ยงในการขาดแคลน ทรัพยากรน้ำในอนาคต ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ และชุมชนเมือง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติมีความผันผวน และรุนแรงมากขึ้น และข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ความเข้มข้น ซึ่งจะส่งผลต่อ แนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาในระยะต่อไปจึงมุ่งเน้นการรักษา และฟื้นฟู ฐานทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มี ประสิทธิภาพ การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และระบบนิเวศ การเพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจก และขีดความสามารถในการปรับตัวต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เพื่อลดความเสี่ยง จากภัยพิบัติ และลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สิน ที่เกิดจากสาธารณภัย

2.8.5 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง และยั่งยืน กระแสโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคง และเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติ ทั้งภัยคุกคามภายนอกในเรื่องการขยาย อิทธิพล และการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ ของโลก อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย และภัยคุกคามภายในประเทศ ได้แก่ ความเห็นต่างทางความคิด และอุดมการณ์ของ คนในชาติ การสร้างสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการคุกคามทางเศรษฐกิจโดย อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ดังนั้นการพัฒนาในระยะต่อไป จึงเน้นในเรื่องการปกป้อง และเชิดชู สถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ สังคมมีความสมานฉันท์ ประชาชนมีส่วนร่วม ป้องกัน แก้ไขปัญหาความมั่นคง ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สิน มีโอกาสในการศึกษา และการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น ประเทศไทยมี ความสัมพันธ์ และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับนานาประเทศในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบ ต่างๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติมีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคาม ทั้งภัยคุกคาม ทางทหาร และภัยคุกคามอื่นๆ

2.8.6 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และ ธรรมาภิบาลในสังคมไทย ระบบการบริหารจัดการในภาครัฐที่ขาดประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคที่สำคัญ ต่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งการให้บริการประชาชนยังไม่ได้มาตรฐานสากล การบังคับ ใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ และการให้บริการของท้องถิ่น ขาดความโปร่งใส ระบบ และกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเสมอภาค และเป็นธรรม รวมทั้งการทุจริตประพฤติมิชอบในสังคมไทย ฉะนั้นการพัฒนาระยะต่อไปจึงต้องเร่งปฏิรูปการบริหาร จัดการภาครัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นในเรื่องการลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการให้บริการของภาครัฐ รวมทั้งประสิทธิภาพการประกอบธุรกิจของประเทศ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น และการลดจำนวนการดำเนินคดีกับผู้ได้กระทำความผิด

2.8.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ที่ผ่านมาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ของประเทศประสบปัญหา ด้านความต่อเนื่องในการดำเนินการ และปัญหาเชิงปริมาณ คุณภาพ และการบริหารจัดการการให้บริการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทำให้มีข้อจำกัดในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาในระยะต่อไป จึงมุ่งเน้นในเรื่องการลดความเข้มของการใช้พลังงาน และลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศ การพัฒนาระบบขนส่งทางราง และทางน้ำ เพิ่มปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง และขยายขีดความสามารถในการรองรับปริมาณผู้โดยสารของท่าอากาศยานในกรุงเทพมหานคร และท่าอากาศยานในภูมิภาค การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ และการอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาด้านพลังงาน เพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย และลดการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล และการพัฒนาด้านสาธารณสุขูปโภค เช่น น้ำประปา

2.8.8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาอาศัยการเพิ่มประสิทธิภาพจากปัจจัย ความได้เปรียบด้านแรงงาน ทรัพยากรธรรมชาติ และการนำเข้าเทคโนโลยีสำเร็จรูปจากต่างประเทศ มากกว่าการสะสมองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีของตนเอง ทำให้ส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มสูงตกอยู่กับประเทศผู้เป็นเจ้าของเทคโนโลยี อีกทั้งการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาอย่างไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนประเทศสู่สังคมนวัตกรรมได้ ดังนั้นการพัฒนาดังกล่าวจึงเน้นในเรื่องการเพิ่มความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของประเทศ การเพิ่มความสามารถในการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

2.8.9 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประเทศไทยต้องใช้ประโยชน์จากศักยภาพ และภูมิสังคมเฉพาะของพื้นที่ และการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุก เพื่อเสริมจุดเด่นในระดับภาค และจังหวัดในการเป็นฐานการผลิต และบริการที่สำคัญ ประกอบกับการขยายตัวของประชากรในเขตเมืองจะเป็นโอกาสในการกระจายความเจริญ และยกระดับรายได้ของประชาชน โดยการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่ และมีศักยภาพในการรองรับการค้าการลงทุน รวมทั้งลดแรงกดดันจากการกระจุกตัวของการพัฒนาในกรุงเทพฯ และภาคกลางไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ยังเป็นโอกาสในการเปิด

พื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาคของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย ดังนั้นการพัฒนาจึงมุ่งเน้นในเรื่องการลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาค และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น การเพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัด เป็นเมืองนำอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม พื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน

2.8.10 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศของไทยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดหลักคิดเสรี เปิดเสรี และเปิดโอกาส โดยมุ่งเน้นการพัฒนา และขยายความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และอื่นๆ กับมิตรประเทศ และเป็นการขับเคลื่อนต่อเนื่อง จากการดำเนินการภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 โดยกำหนดเป็นแนวทางการดำเนินนโยบายการค้า และการลงทุนที่เสรี เปิดกว้าง และเป็นธรรม ดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกในการแสวงหาตลาดใหม่ๆ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในต่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือ เพื่อการพัฒนากับประเทศในอนุภูมิภาค และภูมิภาค รวมทั้งประเทศนอกภูมิภาค ดังนั้นการพัฒนาจึงมุ่งเน้นในเรื่องการมีเครือข่ายการเชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจที่ครอบคลุม และมีการใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ การเพิ่มระบบห่วงโซ่มูลค่าในอนุภูมิภาค และภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยเป็นฐานเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนที่สำคัญ ในภูมิภาค อนุภูมิภาค อาเซียน และเอเชีย รวมทั้งมีการพัฒนาส่วนขยายจากแนวระเบียงเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค ให้ครอบคลุมภูมิภาคอาเซียน เอเชียตะวันออก และเอเชียใต้ และประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่สำคัญทั้งในระดับ

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการติดตามและประเมินผลนั้นทาง สกว. ได้สนับสนุนงบประมาณให้คณะทำงานเพื่อทำการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสรุปผลการศึกษาในแต่ละปีได้ดังนี้

ในปี 2555 เป็นปีเริ่มต้นของการสนับสนุนทุนวิจัยมุ่งเป้าโดย วช. ร่วมกับ สกว. และได้มีการสนับสนุนงบประมาณการวิจัย เพื่อให้เกิดการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา โดยผลการดำเนินการติดตามและประเมินผลในปีแรกพบว่า 1) นักวิจัยบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการศาสตร์ทางการท่องเที่ยว กับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง 2) ผลผลิตงานวิจัยบางโครงการสามารถผลักดันสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ (ซัพพลายเชนทรวงศ์ และคณะ, 2555)

ปี 2556 สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (สกว.) ร่วมกับคณะติดตามและประเมินผลปรับระบบการบริหารจัดการการติดตามและประเมินผล 3 ประการ ดังนี้

1) การเสริมสร้างคุณภาพ และประสิทธิภาพนักวิจัย โดยสำนักประสานงานฯ ร่วมกับสถานวิจัย เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดการฝึกอบรมนักวิจัย เพื่อเสริมสร้างคุณภาพ และประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ผลการฝึกอบรมพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมสามารถเพิ่มความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะการวิจัยทางการท่องเที่ยวได้ในระดับมาก (อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์ และหฤษฎี ภัทร ดิลก, 2556)

2) คณะติดตามและประเมินผลปรับระบบการติดตามและประเมินผล แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ติดตามและประเมินผลจากการประชุมนำเสนอผลงานเมื่อ โครงการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลจากรายงานความก้าวหน้า การนำเสนอ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 ติดตามงานวิจัยภาคสนาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประสานงาน สำนักประสานงานฯ คณะติดตาม และนักวิจัยสัมมนาแบบมีส่วนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย พร้อมทั้งศึกษางานในพื้นที่วิจัย

ผลการติดตามพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถตรวจสอบการวิจัย ให้คำแนะนำ และแก้ไขปัญหา ให้นักวิจัยได้ตรงประเด็น สอดคล้องกับสภาพพื้นที่วิจัย และการดำเนินงานวิจัย อีกทั้งยังได้ประเด็นวิจัยที่ชัดเจนที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในท้องถิ่น กล่าวได้ว่าเป็นระบบการติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้สัมฤทธิ์ผล อย่างไรก็ตามการติดตามภาคสนามต้องใช้ บุคลากร เวลา และงบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการ

3) การเผยแพร่ และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 สู่การกำหนดนโยบาย และการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยได้ผลักดันโครงการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ 3 โครงการ โดยภาคเอกชนนำเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนมุสลิม หุ่นหิฟัง เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และเส้นทางท่องเที่ยวเมืองเก่า สงขลา สตูล ปัตตานี แสดง และจำหน่ายในงาน ITB Berlin 2014 ส่วนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นำเส้นทางท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชนชาวดอย 3 ชนเผ่า ใน 3 ตำบลของอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ แสดงนิทรรศการ กล่าวได้ว่า ผลผลิตงานวิจัย ปี 2555 และปี 2556 สามารถผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ปี 2555 ต่อเนื่องปี 2556 นำสู่แนวความคิดการติดตามประเมินผลและการผลักดันโครงการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ (อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์ และหฤษฎี ภัทรดิลก, 2556)

การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2557 พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีแนวทางการศึกษาสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 และยุทธศาสตร์ที่ 1 ของยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2555 - 2559) โดยเป็นการศึกษาในภาคเหนือ โดยรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีการศึกษามากกว่ารูปแบบอื่นๆ ซึ่งผลผลิตของการวิจัยได้ส่งผลกระทบ 3 มิติ คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในพื้นที่นั้นๆ ทั้งนี้ในส่วนของการติดตามและประเมินผล พบว่าในปี 2557 มีแผนงานวิจัยได้รับทุนสนับสนุน 31 แผนงาน ได้ผลผลิตงานวิจัย 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 2) แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ 3) เส้นทางท่องเที่ยว 4) คู่มือเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ และ 5) ผลผลิตอื่นๆ รวมทั้งองค์ความรู้ 8 ด้าน ได้แก่ 1) องค์ความรู้ด้านการเพิ่มศักยภาพ 2) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยว 3) ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว 4) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน 5) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน 6) การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และจัดการสิ่งแวดล้อม 7) การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว และ 8) การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม ทั้งนี้ผลงานวิจัยได้เผยแพร่ด้วยสื่อวิทยุทัศน์ เผยแพร่ในการประชุมวิชาการ และนำเสนอต่อภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ 3 เส้นทาง และผลการวิจัยหลายแผนงานสามารถนำสู่การใช้ประโยชน์ ทั้งด้านนโยบาย ด้านพาณิชย์ ด้านสาธารณสุข และด้านวิชาการ นอกจากนี้ ผลจากการวิจัยยังได้แนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการสำนักประสานงานโครงการวิจัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์, 2558)

การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2558 มุ่งเน้นที่การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2558 ทั้งด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยว โดยทำงานร่วมกันทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว นักวิจัย และผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งผลิตชุดสื่อความหมาย (เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของข้อมูล) ในพื้นที่ท่องเที่ยวศักยภาพ อาทิ e - book, AR - CODE, สื่อประชาสัมพันธ์ หรืออื่นๆ ตามความเหมาะสม และทำการเผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการใน ITB ASIA 2015 จากนั้นทางแผนงานจะได้ทำการสังเคราะห์องค์ความรู้ จากการติดตามและผลักดันการใช้ประโยชน์ตั้งแต่ปี 2555 - 2557 มาพัฒนาโมเดลการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยเลือกโครงการวิจัยที่มีศักยภาพมาเป็นต้นแบบ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานที่สนับสนุนทุนวิจัยได้มีแนวทางในการจัดสรรทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อุษา บิ๊กกินส์, 2558)

นอกจากนี้ ผลการศึกษาเบื้องต้นของโครงการการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2558 ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ร่วมกับ สปว.สกว. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการวิจัย ร่วมกับสถานวิจัยความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการการท่องเที่ยวมหาวิทยาลัยนเรศวร และคณะติดตามและประเมินผลโครงการฯ เพื่อพัฒนาโจทย์วิจัย และข้อเสนอโครงการ จากข้อเสนอโครงการแบบเดี่ยวปี 2558 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ โดยเชิญหัวหน้าโครงการเดี่ยวเข้าร่วมการประชุมจากนั้นวิทยากร และผู้เข้าร่วมการประชุมร่วมระดมสมองสุดท้ายผู้นำเสนอปรับแก้ไข ซึ่งผลต่อเนื่องจากการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาโจทย์วิจัย และข้อเสนอโครงการ พบว่าผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเสนอขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยปี 2559 จำนวน 9 แผนงาน เหตุผลที่ผู้เข้าร่วมการประชุมที่เหลือ 13 คน ไม่ขอรับการสนับสนุนทุนวิจัย เพราะไม่สามารถรวมนักวิจัยเพื่อบูรณาการในแผนงาน และไม่มีเวลาจัดทำข้อเสนอโครงการ

ในปี 2559 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้ให้สนับสนุนงบประมาณให้คณะทำงานเพื่อทำการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2559 ต่อเนื่องเป็นปีที่ 5 และเป็นปีที่ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พศ. 2555 - 2559) ได้สิ้นสุดลง คณะวิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ตั้งแต่ปี 2555 - 2559 จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พศ. 2555 - 2559) เพื่อสรุปผลผลิตงานวิจัยที่ได้ดำเนินไปทั้งหมดในรอบระยะเวลา 5 ปี ตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พศ. 2555 - 2559) และช่องว่างงานวิจัย ซึ่งพบว่าคณะวิจัยได้สรุปองค์ความรู้ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ดังนี้ 1) การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ 2) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน 3) การดำรงศักยภาพและรักษารัฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว 4) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน 5) การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม และ 6) การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

ในส่วนของผลของการดำเนินงานวิจัยที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 พบว่ายุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยวมีการศึกษาในประเด็นของการพัฒนาศักยภาพของอุปทานการท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากประเทศไทยนั้นยังมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอยู่จำนวนมาก แต่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ในเชิงการท่องเที่ยว หรือมีการใช้ประโยชน์แล้วแต่ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพมากนัก ดังนั้นการวิจัยจึงให้ความสำคัญไปกับการพัฒนาศักยภาพของอุปทานการท่องเที่ยวที่ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศที่มุ่งเน้นการเพิ่ม

มูลค่าทางเศรษฐกิจ และศักยภาพของชุมชน ในส่วนยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มี ศักยภาพทางการท่องเที่ยว และพื้นที่เชื่อมโยงในยุทธศาสตร์นี้มีการศึกษาที่ส่งเสริมการวิจัยใน กลุ่มคลัสเตอร์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวมากที่สุด โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวที่วางอยู่บนรากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร ตามลำดับ กลยุทธ์การส่งเสริมการวิจัยในกลุ่มคลัสเตอร์ตามระบบโลจิสติกส์ที่มุ่งศึกษา เพื่อเชื่อมโยง การท่องเที่ยวชุมชน และการปรับตัวของชุมชนในเขตพื้นที่เส้นทาง R3E ที่เป็นฐานสร้างอัตลักษณ์ และภาพลักษณ์ท้องถิ่นไทย และการวิจัยเพื่อสร้างความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ จัดให้มีระบบบริการสาธารณะ ความปลอดภัย โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการสร้างสรรค์ของที่ระลึกรองรับการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาและ เสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว มีการศึกษาในประเด็นของการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงแผนที่อย่าง เป็นระบบ และมีเอกลักษณ์ความเป็นไทยมากที่สุด ซึ่งงานวิจัยดังกล่าว สามารถช่วยพัฒนากลไกการ บริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถบูรณาการศาสตร์ การท่องเที่ยวร่วมกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ต่อไป

ในปี 2560 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้ให้สนับสนุนงบประมาณให้คณะทำงาน เพื่อทำการ ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ซึ่งเป็นปีแรกที่ทำ การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2560 จำแนกตามวิธีการ ดำเนินการวิจัย ผลผลิตการวิจัย งบประมาณ พื้นที่ของการวิจัย และสังเคราะห์ผลผลิตของ โครงการวิจัย จำแนกตามยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และการท่องเที่ยวของประเทศที่ ประกาศใช้อยู่ในปัจจุบัน รวมถึงการสังเคราะห์แรกของการใช้เพื่อเชื่อมโยง และประสานช่องว่างของ การวิจัยที่ได้ดำเนินการไปแล้วในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยว แห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 - 2559) และนำมาเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยว แห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564: อยู่ในระหว่างการดำเนินการ) เพื่อแสวงหาความเหมือน ความต่าง ช่องว่าง อันจะนำไปสู่การเชื่อมโยง และประสานกันทั้งสองยุทธศาสตร์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาโจทย์วิจัยการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกมิติของแผนยุทธศาสตร์ทั้งสองฉบับ ตลอดจน จำแนกตามยุทธศาสตร์ การวิจัยแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558 - 2560) และเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนใต้ พร้อมเชื่อมโยงกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปี 2560 - 2564) และร่างยุทธศาสตร์ชาติ

ระยะ 20 ปี (ปี 2560 – 2579) เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการสนับสนุนทุนวิจัยใน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดการ ซ้ำซ้อนของแผนงานวิจัย โครงการวิจัย และงบประมาณวิจัย

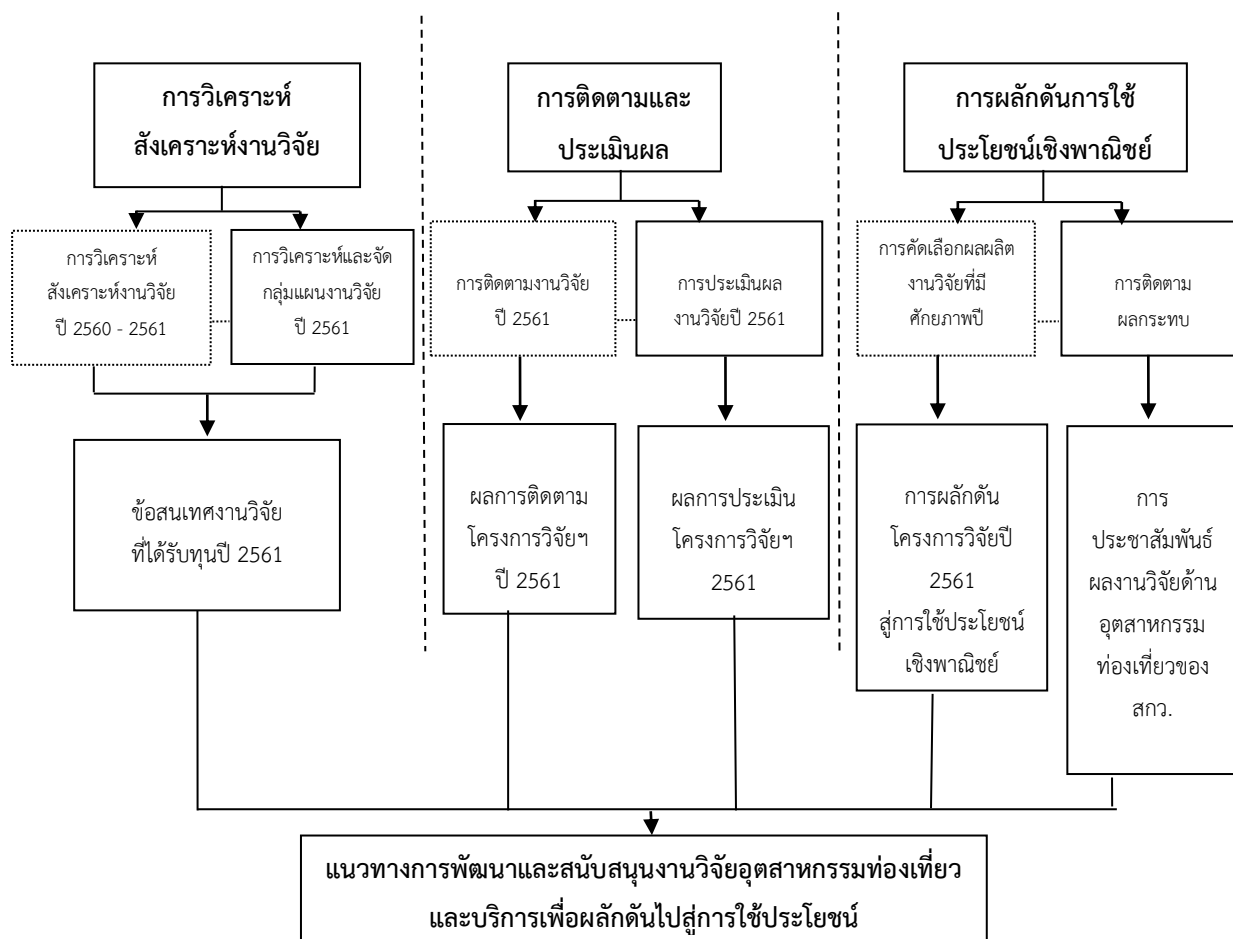
ผลการศึกษาพบว่าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณ สนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 38 โดยศึกษาในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) อารยธรรมล้านนา (เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา) ค่อนข้างมาก ทั้งนี้เมื่อ พิจารณาเงินงบประมาณที่ วช. ร่วมกับ สกสว. ได้ สนับสนุนให้กับโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2560 พบว่ามีโครงการที่ได้รับทุนวิจัยมากกว่า สี่ล้านบาท จำนวน 3 โครงการ แต่โดยส่วนใหญ่จะได้รับงบประมาณ ประมาณสองล้าน ถึง สองล้านห้าแสนบาท โดยแผนงานวิจัย ส่วนใหญ่จะดำเนินการวิจัยภายใต้กรอบการวิจัยที่ 2

หากจำแนกตามพื้นที่วิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 105,169,000 บาท โดนในปี 2560 มีแผนงานวิจัยที่ได้รับ ทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ส่วนใหญ่เป็นการทำการวิจัยในพื้นที่เชื่อมโยงทั้งในระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่าแผนงานวิจัยที่ทำเฉพาะเจาะจงใน แต่ละจังหวัด พบว่าพื้นที่วิจัยในจังหวัดเชียงราย และเชียงใหม่มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ นครศรีธรรมราช

ผลผลิตที่ได้รับจากการวิจัย พบว่าผลผลิตจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการให้ ข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการพัฒนา และเมื่อจำแนก ตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย พบว่าองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ทั้งนี้ผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2560 ส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

2.10 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คณะวิจัยได้กำหนดกรอบการวิจัยตามสัญญา และความคิดเห็นจากการประชุมของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัยที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินงานของแผนงานวิจัย ซึ่งคณะวิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้ครอบคลุม และเชื่อมโยงถึง 2 โครงการย่อย ได้แก่ โครงการย่อย 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 และโครงการย่อย 2 การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในส่วนของการดำเนินการวิจัยของแผนงานโครงการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จะแบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ 1) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2560 - 2561 2) เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 และ 3) เพื่อผลักดันผลผลิตการวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2561

นอกจากนั้นแผนงานยังได้ร่วมกับโครงการย่อย 1 ในการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ถือเป็นภารกิจหนึ่งของแผนงานอยู่ในโครงการย่อยที่ 1 ซึ่งได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการสังเคราะห์งานวิจัย โดยคณะผู้วิจัยซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าแผนงาน และนักวิจัย คือ หัวหน้าโครงการย่อย 1 ได้ร่วมติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 รวมถึงการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นเพื่อหาข้อสรุป และร่วมกับโครงการย่อย 2 คัดเลือกโครงการวิจัยที่มีความโดดเด่น เพื่อเป็นต้นแบบของโครงการวิจัยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รวมถึงผลักดันไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ต่อไป อันจะเป็นการผลักดันต่อยอดผลผลิตจากการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

3.1 ประเภทการวิจัย

การวิจัยของแผนเป็นการวิจัยที่ครอบคลุมการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมตามกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 เป็นกระบวนการวิจัยที่ใช้กระบวนการวิเคราะห์เอกสาร โดยเอกสารหลักที่นำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วย

1) ข้อเสนอโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561
 2) ผลผลิตการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

- 3) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี 2560 - 2564)
- 4) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558 - 2560)
- 5) เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)
- 7) (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

3.2.2 การติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 กำหนดเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดประกอบด้วย

- 1) ผู้อำนวยการแผนงานวิจัยและหัวหน้าโครงการย่อยในงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2561 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) แต่งตั้ง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินแผนงานวิจัย ที่ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2561
- 3) นักวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2561

3.2.3 การผลักดันผลการวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- 1) การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผลผลิตงานวิจัยกลุ่มบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ได้รับคัดเลือกในเบื้องต้น จำนวน 39 แผนงาน ที่ได้รับทุนในปี 2561 ทั้งนี้อาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม
- 2) การคัดเลือกผลงานวิจัยที่มีความโดดเด่น เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนงานงานวิจัยกลุ่มบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ได้รับทุนในปี 2561
- 3) การติดตามประเมินผลกระทบภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว จำนวน 1 แผนงาน การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง โดยมี ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณีจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน
- 4) ถอดบทเรียนนักวิจัยที่มีผลงานนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในการจัดการการท่องเที่ยว และกระบวนการผลักดันงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

5) เนื้อหางานเด่นประจำปีจำนวน 4 เรื่อง เพื่อจัดทำ Info Graphic และในรูปของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Interactive e-Documents) ผู้ใช้สามารถปฏิสัมพันธ์โต้ตอบมากกว่าการเลื่อนดูเอกสาร โดยทั่วไป เช่น การแทรกภาพ (Slide Show) ในเอกสาร เป็นต้น

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แบบวิเคราะห์เชิงปริมาณ สำหรับตรวจสอบผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปีพ.ศ. 2561

3.3.2 แบบวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ประกอบด้วย คำถามปลายปิด (Close - ended question) และคำถามปลายเปิด (Open - ended question) เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะเชิงคุณภาพผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปีพ.ศ. 2561

- 1) เครื่องมือติดตามประเมินผลปี พ.ศ. 2561 ร่วมกับโครงการย่อยที่ 1
- 2) เครื่องมือประเมินความพึงพอใจจากการเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมก่อนการวิจัยที่จัดโดยสำนักประสานงานฯ ร่วมกับโครงการย่อยที่ 1
- 3) เครื่องมือการผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ร่วมกับโครงการย่อย 2

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.5 การแปลผล และเกณฑ์การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลโครงการวิจัยปี 2561

ในการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 คณะวิจัยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์และจัดกลุ่มข้อมูล โครงการวิจัย โดยพิจารณาจำแนกตามพื้นที่วิจัย งบประมาณ ผลผลิต ยุทธศาสตร์การวิจัยฯ และแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

- 1) การจำแนกพื้นที่วิจัย ในการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ผู้วิจัยได้จำแนกพื้นที่วิจัย ดังนี้
 - (1) ภูมิภาค ประกอบด้วย ภาพรวมของประเทศ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกลุ่มภาคกลาง ตะวันตก ตะวันออกรวมกัน รวมถึงพื้นที่เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน

(2) กลุ่มของแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ 8 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา

(3) กลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้

(4) กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำภาคกลาง กลุ่มท่องเที่ยว Active Beach กลุ่มท่องเที่ยว Royal Coast และกลุ่มท่องเที่ยวมหัศจรรย์สองสมุทร

2) งบประมาณ การจำแนกตามงบประมาณนั้นเป็นการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลจากงบประมาณ ที่แต่ละแผนงานวิจัยได้รับการสนับสนุนจาก สกสว. ปี 2561

3) ผลผลิตการวิจัย เป็นการจำแนกข้อมูลงานวิจัยตามผลผลิตจากงานวิจัยตามที่สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สกสว. (2561) ได้จำแนกไว้ ประกอบด้วย

- (1) การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์ และผู้ประกอบการ
- (2) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยว
- (3) ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว
- (4) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน
- (5) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน
- (6) การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการสิ่งแวดล้อม
- (7) การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
- (8) การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม

4) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560 – 2564) จำแนกข้อมูลการวิจัยตามยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2564) ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศให้เข้มแข็งเป็นเอกภาพ และยั่งยืน รวมถึงสร้างระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 เพิ่มจำนวนและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาความร่วมมือของเครือข่ายวิจัยในประเทศและระหว่างประเทศ

5) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2564) เป็นการจำแนกข้อมูลการวิจัยตามยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2564) ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวท่องเที่ยวในระดับประเทศและระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประเด็นวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็นและพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ประเด็นการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการท่องเที่ยวโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ประเด็นวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม

6) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 เป็นการจำแนกข้อมูลการวิจัยตามยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ภายใต้ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558 – 2560) ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

7) (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ

สิ่งแวดล้อม

(หมายเหตุ: พิจารณาเฉพาะยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่มีความเชื่อมโยงกับแผน / ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวและบริการ)

8) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง

ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

(หมายเหตุ: พิจารณาเฉพาะยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่มีความเชื่อมโยงกับแผน / ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวและบริการ)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการวิเคราะห์และจัดกลุ่มข้อมูลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 คณะวิจัยได้ทำการวิเคราะห์และจัดกลุ่มโครงการวิจัยจำแนกตาม งบประมาณ กรอบการวิจัย พื้นที่การวิจัย หน่วยงานที่ได้รับทุน และ รูปแบบการวิจัย ผลผลิตจากการวิจัย องค์ความรู้จากการวิจัย และผลกระทบจากการวิจัยของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

คณะวิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2560 – พฤศจิกายน 2561 มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

4.1.1 ผลการวิเคราะห์และจัดกลุ่มโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2560 – พฤศจิกายน 2561 มีประเด็นสำคัญ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 รายประเด็น (N = 39)

รายการ	จำนวน (แผนงาน)	ร้อยละ
โครงการวิจัยปี 2561	39	100
- โครงการย่อย	90	100
จำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย		
- 1,000,001 – 1,500,000 บาท	1	3
- 1,500,001 – 2,000,000 บาท	5	12.82
- 2,000,001 – 2,500,000 บาท	11	28.21
- 2,500,001 – 3,000,000 บาท	9	23.08
- 3,000,001 – 3,500,000 บาท	4	10.26
- 3,500,001 – 4,000,000 บาท	4	10.26
- มากกว่า 4,000,000 บาท	5	12.82

รายการ	จำนวน (แผนงาน)	ร้อยละ
กรอบการวิจัย		
- กรอบการวิจัยที่ 1	1	2.56
- กรอบการวิจัยที่ 2	20	51.28
- กรอบการวิจัยที่ 3	5	12.82
- กรอบการวิจัยที่ 4	3	7.69
- กรอบการวิจัยที่ 5	7	17.95
- กรอบการวิจัยที่ 6	3	7.69

จากตารางที่ 4.1 พบว่า โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 39 แผนงาน 90 โครงการย่อย มีโครงการที่ได้รับทุนวิจัย มากกว่า สี่ล้านบาทจำนวน 5 โครงการ แต่โดยส่วนใหญ่จะได้รับงบประมาณ ประมาณสองล้านบาท ถึง ประมาณสองล้านบาท ห้าแสนบาท โดยแผนงานวิจัยส่วนใหญ่จะดำเนินการวิจัยภายใต้กรอบการวิจัยที่ 2 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ กรอบการวิจัยที่ 5

4.1.2 พื้นที่วิจัยของแผนงานวิจัยปี 2561

ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2561 โดยจำแนกตามพื้นที่ และงบประมาณ ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4.2 พื้นที่วิจัยของแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

พื้นที่วิจัย	แผนงาน
ภาพรวมทั้งประเทศ	1, 14, 25, 26, 27, 28, 33, 34, 35, 36
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3, 6, 30, 37
ภาคใต้	4, 5, 6, 8, 10, 15, 17, 20, 21, 22, 31, 32
ภาคเหนือ	6, 7, 11, 12, 13, 16, 18, 23, 24, 29, 38, 39
ภาคกลาง, ภาคตะวันออก, ภาคตะวันตก	2, 6, 9, 19, 23, 32
เชื่อมโยงระหว่างประเทศ	21, 37, 38, 39

จากตารางที่ 4.2 แสดงพื้นที่วิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 123,492,400 บาท โคนในปี 2561 มีแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ส่วนใหญ่เป็นการทำการวิจัยในพื้นที่เชื่อมโยง ทั้งในระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ แต่เมื่อ

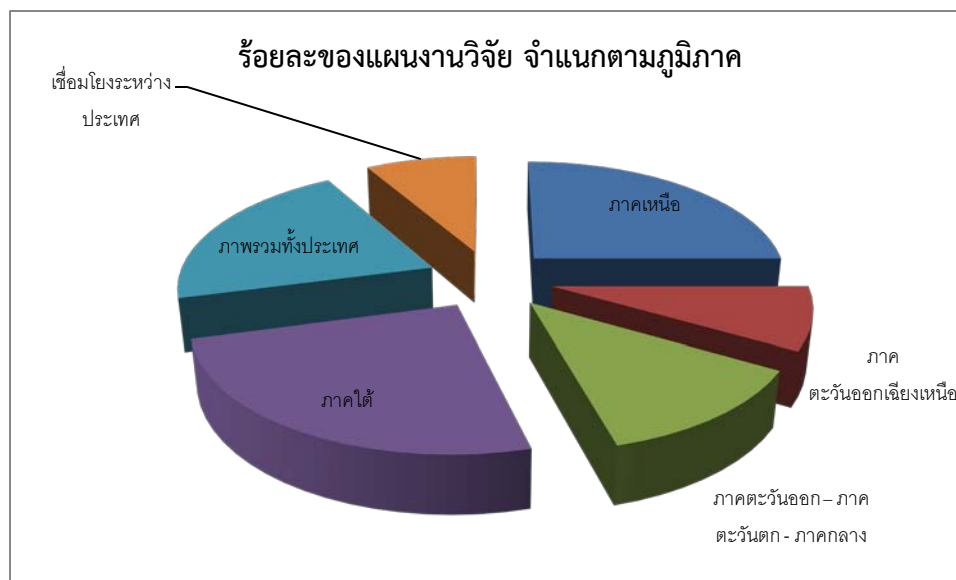
พิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า แผนงานวิจัยที่ทำเฉพาะเจาะจงในแต่ละภูมิภาค พบว่า พื้นที่วิจัยในภาคใต้ และภาคเหนือ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ ภาพรวมทั้งประเทศ

คณะวิจัย ยังได้ทำการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำแนกตามพื้นที่ ในเชิงภูมิภาค ได้ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มดังนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค (ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย)	พ.ศ. 2561	
	จำนวน	ร้อยละ
<u>ภาคเหนือ</u> กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี	12	30.77
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u> หนองคาย นครพนม สกลนคร อุดรธานี หนองบัวลำภู เลย มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น อำนาจเจริญ ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี บึงกาฬ	4	10.26
<u>ภาคตะวันออก – ภาคตะวันตก - ภาคกลาง</u> กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ชัยนาท นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว	6	15.38
<u>ภาคใต้</u> ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต พัทลุง ตรัง ปัตตานี สงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา	12	30.77
ภาพรวมทั้งประเทศ	10	25.64
เชื่อมโยงระหว่างประเทศ	4	10.26

หมายเหตุ: พื้นที่ในการศึกษาวิจัยในแต่ละแผนงานวิจัยครอบคลุมได้มากกว่า 1 ภูมิภาค

ภาพที่ 4.1 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค

จากตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค (ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย) พบว่า ภูมิภาคที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ภาคใต้ และภาคเหนือ จำนวน 12 แผนงาน รองลงมา คือ ภาพรวมทั้งประเทศ จำนวน 10 โดยมีการศึกษาวิจัยในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก จำนวน 6 แผนงาน นอกจากนี้ยังพบว่ามีแผนงานวิจัยจำนวน 4 แผนงาน ได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัยในระดับเชื่อมโยงระหว่างประเทศ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการศึกษาวิจัยน้อยที่สุด

4.1.3 จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว

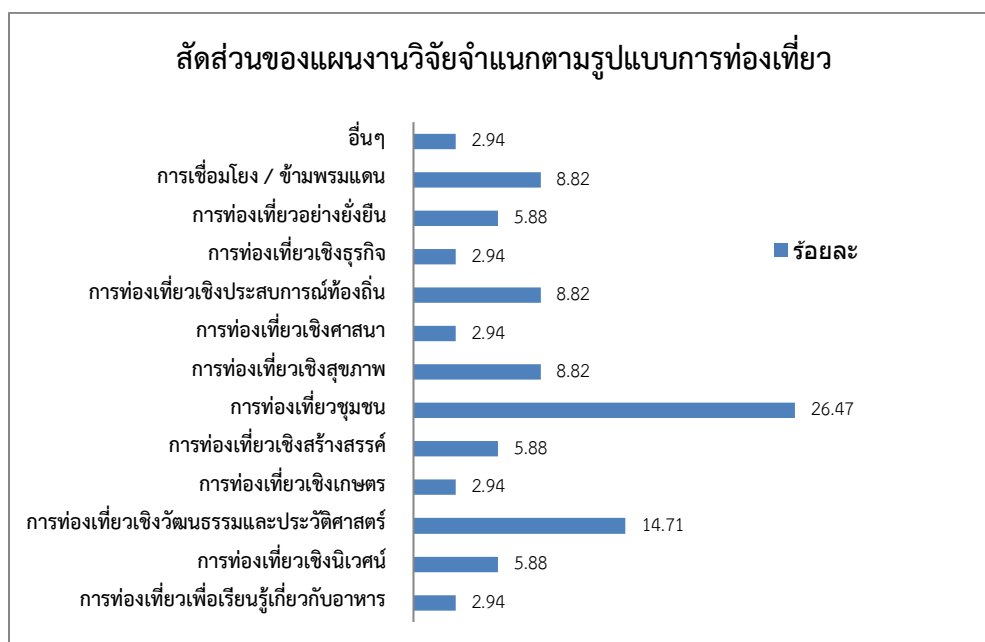
ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มโครงการวิจัยจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว

รูปแบบการท่องเที่ยว	ภาพรวม	
	จำนวน	ร้อยละ
การท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร	1	2.94
การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์และจิตอาสา	-	-
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	2	5.88
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	5	14.71
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1	2.94
การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ	-	-

รูปแบบการท่องเที่ยว	ภาพรวม	
	จำนวน	ร้อยละ
การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	2	5.88
การท่องเที่ยวชุมชน	9	26.47
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3	8.82
การท่องเที่ยวฮาลาล	-	-
การท่องเที่ยวเชิงศาสนา	1	2.94
การแต่งงานและฮันนิมูน	-	-
การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น	3	8.82
การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ	1	2.94
การท่องเที่ยวเชิงกีฬา	-	-
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	2	5.88
การเชื่อมโยง / ข้ามพรมแดน	3	8.82
อื่นๆ	1	2.94
รวม	33	100

หมายเหตุ: ในแต่ละแผนงานวิจัยครอบคลุมรูปแบบการท่องเที่ยวได้มากกว่า 1 รูปแบบ

ภาพที่ 4.2 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว

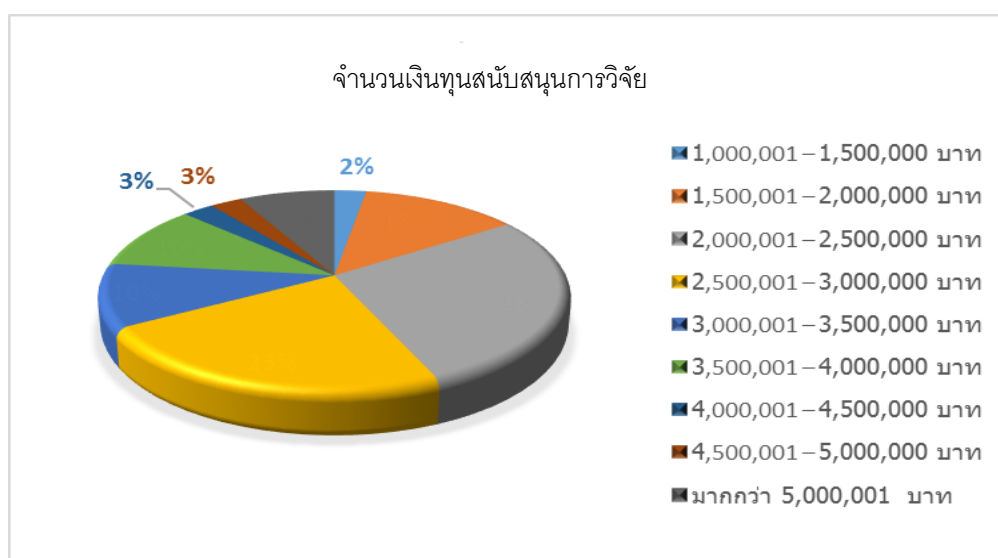
จากตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว พบว่ามีแผนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนมากที่สุด จำนวน 9 แผนงาน รองลงมา คือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ จำนวน 5 แผนงาน

4.1.4 จำแนกตามงบประมาณ

ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มโครงการวิจัย ตามงบประมาณที่ได้รับทุนสนับสนุน ดังนี้

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย

จำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย	ปี 2561	
	จำนวน	ร้อยละ
1,000,001 – 1,500,000 บาท	1	2.56
1,500,001 – 2,000,000 บาท	5	12.82
2,000,001 – 2,500,000 บาท	11	28.21
2,500,001 – 3,000,000 บาท	9	23.08
3,000,001 – 3,500,000 บาท	4	10.26
3,500,001 – 4,000,000 บาท	4	10.26
4,000,001 – 4,500,000 บาท	1	2.56
4,500,001 – 5,000,000 บาท	1	2.56
มากกว่า 5,000,001 บาท	3	7.69
รวม	39	100

ภาพที่ 4.3 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย

จากตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2561 แผนงานวิจัยส่วนใหญ่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 2,000,001 – 2,500,000 บาท จำนวน 11 แผนงาน รองลงมา คือ ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 2,500,001 – 3,000,000 บาท จำนวน 9 แผนงาน

โดยแผนงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด คือ 8,000,001 – 8,500,000 บาท มีจำนวน 1 แผนงาน ของจำนวนแผนงานวิจัยทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยในระหว่างปี พ.ศ. 2561 ส่วนแผนงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยน้อยที่สุด มีจำนวน 1 แผนงานวิจัย ซึ่งได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยจำนวน 1,000,001 – 1,500,000 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามหน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย

หน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2	5.13
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	3	7.69
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา	1	2.56
4. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2	5.13
5. มหาวิทยาลัยศิลปากร	1	2.56
6. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	3	7.69
7. มหาวิทยาลัยรามคำแหง	1	2.56
8. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	1	2.56
9. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1	2.56
10. มหาวิทยาลัยแม่โจ้	1	2.56
11. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ วิทยาเขตชุมพร	2	5.13
12. มหาวิทยาลัยพะเยา	1	2.56
13. มหาวิทยาลัยนเรศวร	4	10.26
14. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1	2.56
15. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	2	5.13
16. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่	1	2.56
17. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี	1	2.56
18. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	1	2.56
19. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	2	5.13
20. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	1	2.56

หน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
21. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	1	2.56
22. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	1	2.56
23. มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	1	2.56
24. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี	1	2.56
25. ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ	1	2.56
26. มูลนิธิสถาบันศึกษางานนโยบายสาธารณะ	1	2.56
27. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	1	2.56
รวม	39	100

จากตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนของแผนงานวิจัย จำแนกตามหน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่า ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัยที่ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยในช่วงปี 2561 ปฏิบัติงานในสังกัดมหาวิทยาลัยนเรศวรมากที่สุด รองลงมา คือ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

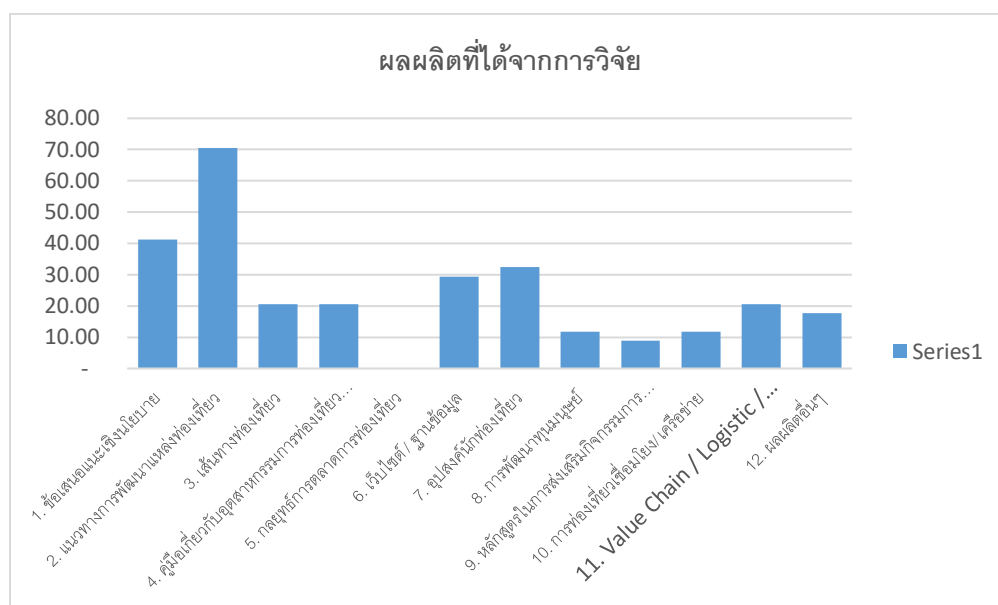
4.1.5 จำแนกตามผลผลิต

ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำแนกตามผลผลิตที่ได้จากผลผลิตงานวิจัย 5 กลุ่ม ได้ผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัย (N=40)

ผลผลิตที่ได้จากการวิจัย	ปี 2561	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	14	35.0
2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	24	60.0
3. เส้นทางท่องเที่ยว	7	17.5
4. คู่มือเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ	7	17.5
5. กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยว	-	-
6. เว็บไซต์ / ฐานข้อมูล	10	25.0
7. อุปสงค์นักท่องเที่ยว	11	27.5
8. การพัฒนาทุนมนุษย์	4	10.0
9. หลักสูตรในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว	3	7.5
10. การท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ เครือข่าย	4	10.0
11. Value Chain / Logistic / Supply Chain	7	17.5
12. ผลผลิตอื่นๆ	6	15.0

หมายเหตุ: ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยในแต่ละแผนงานวิจัยมีได้มากกว่า 1

ภาพที่ 4.4 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัย

จากตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามผลผลิตที่ได้รับจากการวิจัย พบว่า ผลผลิตจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 24 แผนงาน รองลงมา คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จำนวน 14 แผนงาน และหลักสูตรในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว มีผลผลิตจาก แผนงานวิจัยน้อยที่สุด จำนวน 3 แผนงาน

4.1.6 จำแนกตามองค์ความรู้

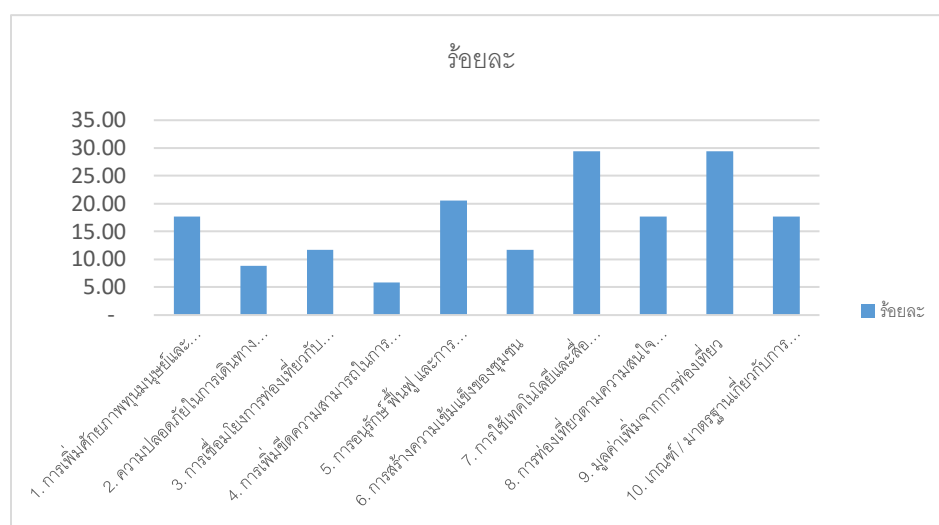
ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำแนกตามองค์ความรู้ ได้ผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (N=40)

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	ปี 2561	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ	6	15.0
2. ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว	3	7.5
3. การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน	4	10.0
4. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย	2	5.0
5. การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการสิ่งแวดล้อม	7	17.5
6. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	4	10.0

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	ปี 2561	
	จำนวน	ร้อยละ
7. การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว	10	25.0
8. การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม	6	15.0
9. มูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว	10	25.0
10. เกณฑ์ / มาตรฐานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	6	15.0

หมายเหตุ: องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในแต่ละแผนงานวิจัยมีได้มากกว่า 1

ภาพที่ 4.5 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย พบว่าองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นองค์ความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยี และสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว จำนวน 10 แผนงาน รองลงมา คือ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 7 แผนงาน สำหรับแผนงานวิจัยที่เกิดการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยมีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 2 แผนงาน

4.2 การวิเคราะห์ผลผลิตและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561

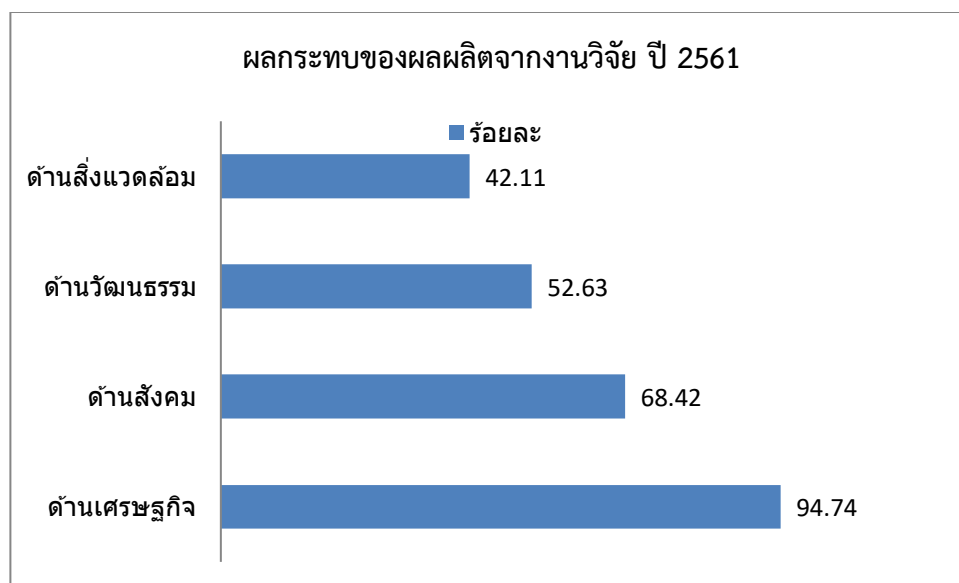
จากการวิเคราะห์ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ระหว่างปี 2561 (รายชื่อแผนงาน แสดงไว้ในภาคผนวกที่ 1 ตามลำดับ) ตามผลกระทบของผลิตในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านวัฒนธรรม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.9 แสดงผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2561

แผนงาน	ผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2561			
	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านวัฒนธรรม	ด้านสิ่งแวดล้อม
1	/	/	-	/
2	/	-	-	-
3	/	/	-	/
4	/	-	-	-
5	/	-	-	-
6	-	/	/	-
7	/	-	-	-
8	/	/	-	-
9	/	-	-	-
10	/	/	/	-
11	/	-	-	-
12	/	-	-	-
13	/	/	-	-
14	/	-	-	-
15	/	/	-	-
16	/	-	-	-
17	/	/	/	-
18	/	/	-	-
19	/	/	/	/
20	/	/	/	-
21	-	-	/	-
22	/	/	/	/
23	/	-	-	-
24	/	/	/	-
25	/	/	-	-
26	/	-	-	-
27	/	-	-	/
28	/	-	-	-
29	/	-	/	/
30	/	/	/	-
31	/	/	/	-

แผนงาน	ผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2561			
	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านวัฒนธรรม	ด้านสิ่งแวดล้อม
32	/	-	-	/
33	/	-	-	-
34	/	-	-	-
35	-	-	-	/
36	/	-	-	-
37	-	/	-	-
38	/	-	-	-
39	-	-	-	-
รวม	34	17	11	8
คิดเป็นร้อยละ	94.74	68.42	52.63	42.11

หมายเหตุ : แผนงานที่ 39 อยู่ระหว่างการนำเสนอข้อเสนอโครงการ (ข้อมูล ณ วันที่ 6 สิงหาคม 2561)

ภาพที่ 4.6 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัยปี 2561

จากภาพที่ 4.6 และ ตารางที่ 4.9 จะเห็นได้ว่าผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2561 ส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจมากที่สุดถึงจำนวน 34 แผนงาน หรือ ร้อยละ 94.74 รองลงมา คือ ด้านสังคม จำนวน 17 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 68.42 โดยด้านวัฒนธรรมมีจำนวน 11 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 52.63 และด้านสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด คือ 8 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 42.11

ผลจากการวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ของโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561 การสนับสนุนทุนวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ได้ผลโดยรวมที่สามารถพัฒนาในมิติทางเศรษฐกิจของชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ รวมทั้งสามารถพัฒนาในมิติทาง สังคมวัฒนธรรม ให้ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทย โดยร่วมกันฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน และส่งเสริมให้วัฒนธรรมไทยคงอยู่สืบไป เพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมยั่งยืน นอกจากนี้การสนับสนุนทุนวิจัยที่เน้นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มุ่ง จัดกิจกรรมและสร้างต้นแบบการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกรักธรรมชาติและลดผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดการทำลายสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่สำหรับอนุชนรุ่นต่อไป ดังนั้นการสนับสนุนทุนวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการจึงมีผลสัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม

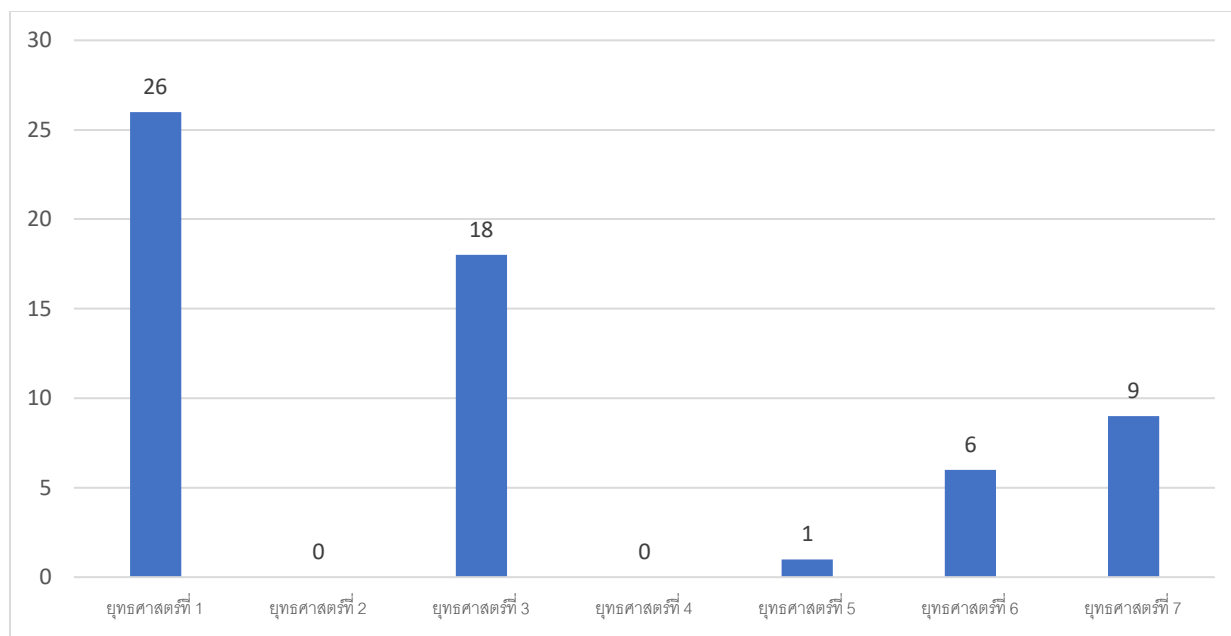
4.3 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2561

ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 39 แผนงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ จำแนกตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ประกอบไปด้วย 1) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัย ของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 3) แผนพัฒนาการ ท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) 4) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560- 2564 5) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี 6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) สามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

4.3.1 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)

ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ซึ่งเริ่ม ดำเนินการตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2560 – พฤศจิกายน 2561 มีประเด็นสำคัญ ประกอบไปด้วย 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตาม ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน
- 3) ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ
- 4) เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศให้เข้มแข็ง เป็นเอกภาพ และยั่งยืน รวมถึงสร้างระบบนิเวศการวิจัย ที่เหมาะสม
- 5) พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ
- 6) เพิ่มจำนวน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ
- 7) พัฒนาความร่วมมือของเครือข่ายวิจัยในประเทศและระหว่างประเทศ

ภาพที่ 4.7 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) พบว่า ทั้ง 39 แผนงาน ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 26 แผนงาน ยุทธศาสตร์ 3 จำนวน 18 แผนงาน ยุทธศาสตร์ 5, 6 และ 7 จำนวน 1, 6 และ 9 แผนงานตามลำดับ โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 กล่าวถึงการเร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ และเพิ่มจำนวน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตัวอย่างเช่นแผนงานวิจัยโดยมี ดร.จุฑาทิพย์ พหลภาคย์ เป็นหัวหน้าแผนงาน ซึ่งได้ศึกษาการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 และรายงานผลการวิเคราะห์ ติดตามและประเมินผล พร้อมผลการผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 – 2561 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัย ที่จะนำข้อค้นพบที่เป็นช่องว่างของการศึกษาไปพัฒนาเป็นโครงการวิจัยเพื่อต่อยอดและขยายองค์ความรู้ทางวิชาการ และนำองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการผลักดันงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และตัวอย่างของโครงการวิจัยที่ได้รับการผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว เป็นตัวแบบในการนำผลผลิตงานวิจัยที่ผ่านมาไปสู่การพัฒนาต่อยอด และขยายไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นระบบต่อไป

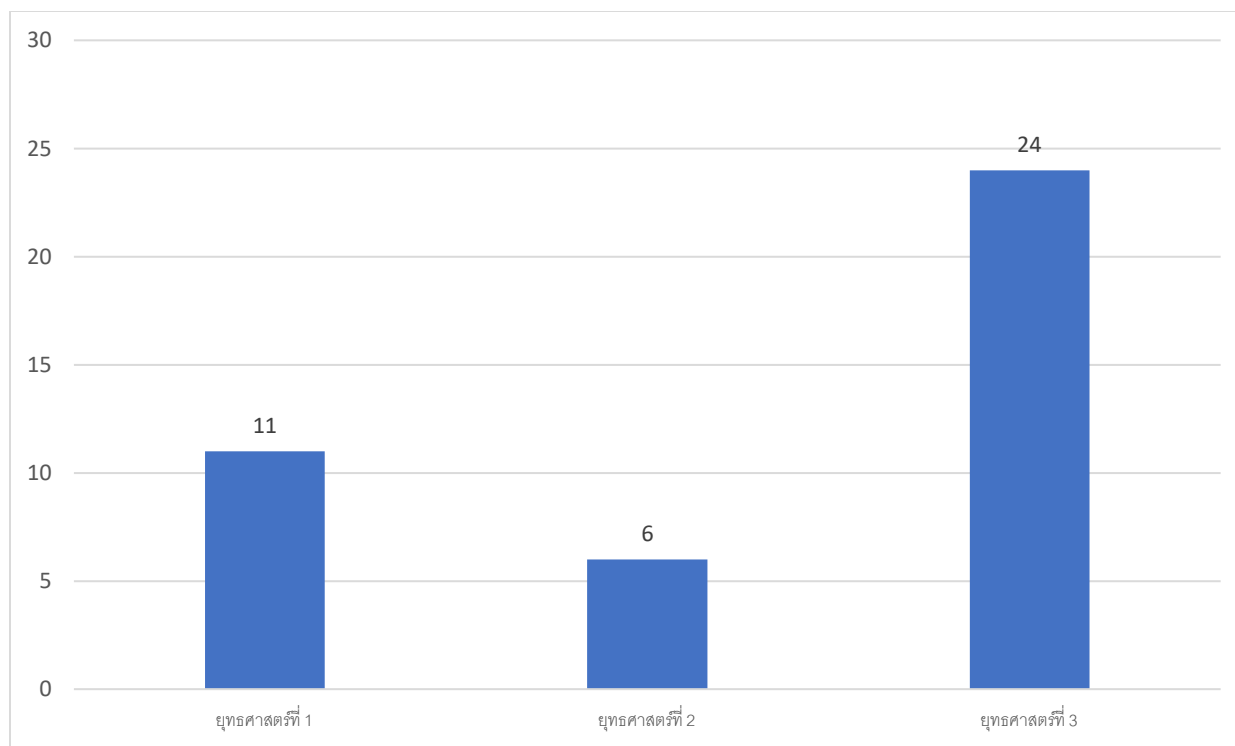
แผนงานวิจัยที่มี ดร.ตฤทัย โกวธรรนะกุล เป็นหัวหน้าแผนงาน ได้ศึกษาขอนแก่นโมเดล การส่งเสริมประสบการณ์การตลาดผู้ซื้องานไม้ชนบทระบบคลัสเตอร์ครัววด เพื่อวิเคราะห์ สถานการณ์ปัจจุบัน ความต้องการซื้อของผู้ซื้อเปรียบเทียบกับความต้องการขายของผู้ประกอบการ และเสนอต้นแบบระบบครัววดซอร์สซิงคลัสเตอร์ และแนวคิดขอนแก่นโมเดล ซึ่งได้ผลผลิตของการวิจัยเป็นต้นแบบระบบครัววดซอร์สซิงคลัสเตอร์สำหรับผู้ประกอบการไม้ขอนแก่นที่ตรงกับความต้องการซื้อของผู้ซื้อกลุ่มไม้ในรูปแบบขอนแก่นโมเดล ทั้งนี้ผู้ประกอบการสามารถใช้ระบบฐานข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการจัดการลูกค้าสัมพันธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเชิงพาณิชย์ และ พัฒนาโปรแกรมความภักดี (Loyalty Program) ได้อีกด้วย

และแผนงานวิจัยที่มี ผศ. เบญมาศ ณ ทองแก้ว เป็นหัวหน้าแผนงาน ศึกษาการกำหนดระดับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถรองรับได้เพื่อเพิ่มพูนมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อประเมินขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน พร้อมตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานเพื่อเป็นต้นแบบตัวอย่าง (Model) สำหรับศึกษาและกำหนดขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่บริหารจัดการโดยชุมชน เสนอแนะแนวทางมาตรฐานการควบคุมนักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่ตามบริบทวิถีชีวิตทางสังคมเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน และจัดทำคู่มือการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนครอบคลุมขีดความสามารถในการรองรับด้านนิเวศ สังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และด้านกายภาพ ซึ่งผลที่ได้คือเครื่องมือกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านท่องเที่ยวสำหรับชุมชนในพื้นที่ภาคใต้ ที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวคล้ายกับ 3 พื้นที่ศึกษาด้านแบบ โดยเน้นการพิจารณาครอบคลุมด้านสังคมจิตวิทยา กายภาพ และสิ่งแวดล้อมความสะอาด นิเวศวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ แนวทาง มาตรการควบคุมนักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่ตามบริบทวิถีชีวิตทางสังคมเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคู่มือการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนครอบคลุมขีดความสามารถในการรองรับด้านนิเวศ สังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และด้านกายภาพ ซึ่งเครื่องมือกำหนดขีดความสามารถในการรองรับด้านท่องเที่ยวสำหรับชุมชน จะเป็นประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการในการศึกษาบริบท และศักยภาพของพื้นที่ ก่อนจะดำเนินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ และทรัพยากรที่มีในชุมชน เพื่อให้การจัดการท่องเที่ยวนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด

4.3.2 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560

ประกอบไปด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว
- 2) การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว
- 3) การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.8 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 39 แผนงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ จำแนกตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 พบว่าสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด จำนวน 24 แผนงาน รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 11 แผนงาน และยุทธศาสตร์ที่ 2 จำนวน 6 แผนงาน ซึ่งการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นการกำหนดนโยบายและการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนการส่งเสริมการตลาด และการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งที่ผ่านมาการพัฒนาการท่องเที่ยวพบว่า การบริหารจัดการยังมีจุดอ่อน ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์บูรณาการการทำงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนทั้งระบบ กลยุทธ์พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและยกระดับผู้ประกอบการ กลยุทธ์การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Center) และกลยุทธ์ปรับปรุงกฎหมายและกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

ตัวอย่างเช่นแผนงานวิจัยโดยมี ผศ.ดร.ชัยรัตน์ จุสปาโล เป็นหัวหน้าแผนงาน ศึกษาการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อศึกษา พัฒนารูปแบบและเสนอแนะรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยผลการวิจัยที่ได้คือรูปแบบและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่จะออกแบบโปรแกรมการ

ท่องเที่ยว และจัดรูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความยั่งยืนในชุมชน

แผนงานวิจัยที่มี ผศ.ดร.ทิพย์สุตา พุฒจร เป็นหัวหน้าแผนงาน ศึกษาการยกระดับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมภายใต้โครงการ The LINK เพื่อศึกษาการยกระดับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม รูปแบบการดำเนินชีวิตและการเดินทางท่องเที่ยว (Tourism Lifestyle) ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การยกระดับการจัดการวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น และอัตลักษณ์ท้องถิ่นของพื้นที่ต้นแบบ ภายใต้โครงการ The LINK ผลที่ได้คือ แนวทางการยกระดับการจัดการท่องเที่ยวรองรับการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมสำหรับโครงการ The LINK ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไป ควรดำเนินการวิจัยเพื่อ ยกระดับการจัดการห่วงโซ่การท่องเที่ยวเพื่อรองรับประสบการณ์ท้องถิ่นโดยอาศัยตัวแบบจากความสำเร็จของ การดำเนินการวิจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นำมาสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม Co-creation สร้าง เส้นทางตัวอย่าง ที่ยกระดับสู่การเป็นห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนากระบวนการ เตรียมการและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นที่คุณภาพ เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนท้องถิ่น ได้ นำไปประยุกต์ใช้ต่อไป ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานต่างประเทศและใน ประเทศเพื่อขอ กำหนดการนำผู้ประกอบการและสื่อมวลชนลงพื้นที่ต่างๆ เพื่อนำมากำหนดแผนงานลงสำรวจ ศักยภาพและความพร้อมของการจัดการการท่องเที่ยว ศักยภาพของสินค้าทางการท่องเที่ยวและสำรวจหา แนวทางในการจัดการวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ อีกด้วย

และงานวิจัยที่มี ดร. จเร สุวรรณชาติ เป็นหัวหน้าแผนงาน ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตรมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลา เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพทรัพยากร การจัดการการตลาด การบริหารจัดการพื้นที่ในเขตวัฒนธรรมพื้นที่การท่องเที่ยว แนวทางการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเขตรมรดกวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลาสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมถึงจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว และเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตรมรดกทางวัฒนธรรม พื้นที่เมืองเก่าสงขลา โดยผลวิจัยที่ได้คือ ฐานข้อมูลด้านศักยภาพทรัพยากร การจัดการการตลาด แนวทางการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยว เส้นทางและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตรมรดกทางวัฒนธรรม พื้นที่เมืองเก่าสงขลา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยว ในเขตรมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลา และพื้นที่อื่นต่อไป

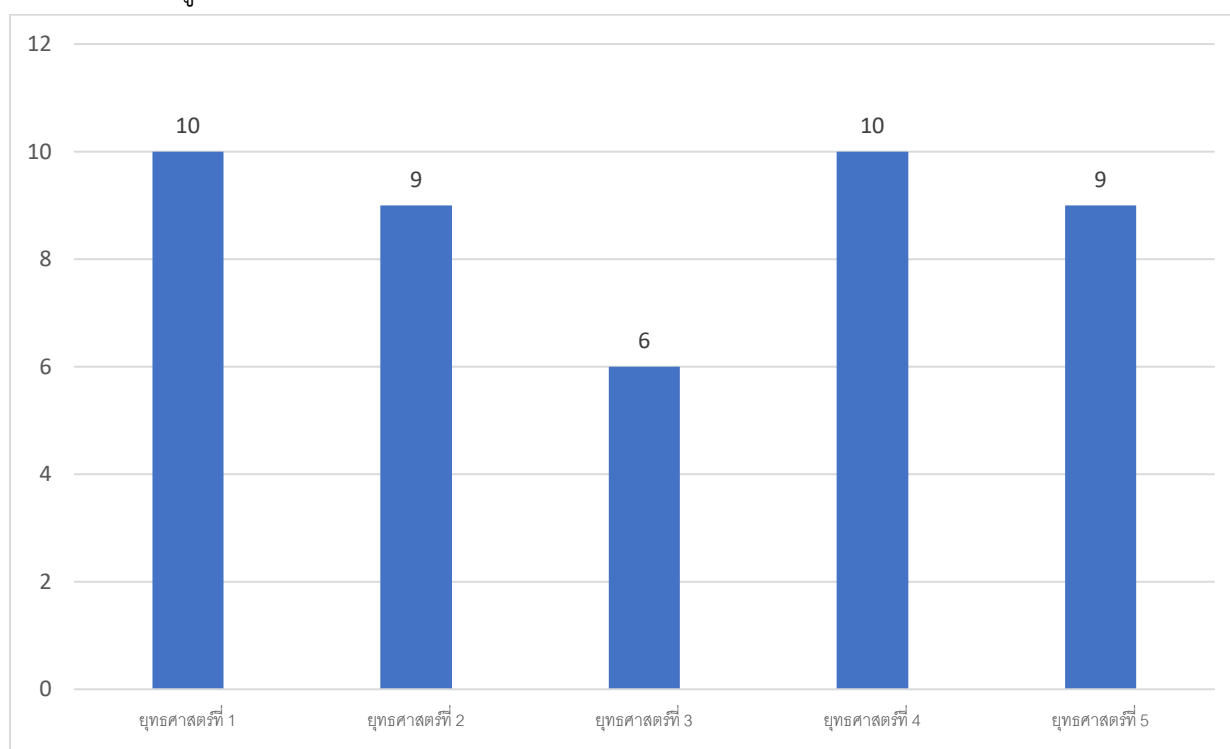
คณะวิจัยได้เสนอแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาย่านเมืองเก่าสงขลา โดยเน้นให้ทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังชุมชนเจ้าของพื้นที่ หลังจากฟื้นฟูดูแลสถาปัตยกรรม นำสตรีทอาร์ตมาแทรกและทำป้ายสื่อความหมายคุณค่าเมือง รวมถึงจัดถนนศิลปวัฒนธรรมสร้างสรรค์เมืองเก่าสงขลา ตั้งชื่อว่า "ตลาดแสงดาว" ไม่นาน

ขายสินค้า แต่มีกิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะที่คนท้องถิ่นเข้าถึงได้ง่าย เปิดพื้นที่สำหรับเด็ก ทำให้วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มีชีวิต คนเข้ามาสัมผัสได้

4.3.3 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

ประกอบไปด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน
- 2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 3) การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 4) การสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว
- 5) การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

ภาพที่ 4.9 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ จำแนกตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าสอดคล้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4 มากที่สุด จำนวนยุทธศาสตร์ละ 10 แผนงาน รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 5 จำนวนยุทธศาสตร์ละ 9 แผนงาน และยุทธศาสตร์ที่ 3 จำนวน 5 แผนงาน ซึ่งการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน ในยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นพื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยว มีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการ ที่ต้องได้มาตรฐาน ระดับสากล และมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยการพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความสมดุลทั้งใน ด้านพื้นที่ เวลา และกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวซึ่งจะช่วยพัฒนา ความมั่งคั่งในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย เช่น การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการทุกรูปแบบอย่างมีมาตรฐาน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการอย่างยั่งยืน และการสร้างสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบ ทั้งในแง่การกระจายรายได้ และจำนวนนักท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 4 กล่าวถึงการสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

ตัวอย่างเช่นแผนงานวิจัยที่มี ผศ.อรรณพ หอมจันทร์ เป็นหัวหน้าแผนงาน ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนน้ำร้อน กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา เพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรม การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เสนอแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกึ่งผจญภัยของพุน้ำร้อน โดยผลที่ได้ คือ ข้อมูลเชิงลึก ด้านวิทยาศาสตร์พื้นพิภพของแหล่งท่องเที่ยวพุน้ำร้อน รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยว องค์ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการออกแบบสามารถสร้างอัตลักษณ์และภาพลักษณ์สถานที่ พร้อมต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนในประเทศไทยยังมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก ประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาคือการขาดองค์ความรู้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพุน้ำพุร้อนเชิงสุขภาพ โดยทั่วไปแล้วน้ำพุร้อนซึ่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะที่โดดเด่น มีองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพแตกต่างไปจากแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติแบบอื่นๆ และมี แนวโน้มที่จะสามารถนำไปสู่ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจได้ในระดับสูง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพุน้ำพุร้อนให้มากขึ้น อาจมีกระบวนการส่งเสริมพัฒนาผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพุน้ำพุร้อนทั้งในภาคปฏิบัติ และองค์ความรู้ด้านทฤษฎี

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพอย่างยั่งยืนในแหล่งน้ำพุร้อนของประเทศไทย หัวหน้าแผนงานวิจัย คือ นพ.จิโรจ สีนธวานนท์ ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ เสนอ (ร่าง) มาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งน้ำพุร้อนของประเทศไทย ได้ผลเป็นความรู้และแนวทางการใช้ประโยชน์น้ำพุร้อนเพื่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ทั้งในด้านสปาทางการแพทย์ การส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการจัดเป็นกิจกรรมด้านการบำบัด พื้นฟูสุขภาพในการพำนักระยะยาว (ร่าง) มาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแหล่งน้ำพุร้อนของประเทศไทยที่จะนำไปใช้ในโครงการ

พัฒนาเมืองสพาน้ำพุร้อนเค็มคลองท่อม จังหวัดกระบี่ พร้อมทั้งแนวทางการติดตามประเมินเพื่อขยายผลการพัฒนาในแหล่งน้ำพุร้อนอื่น ๆ ของประเทศไทย รวมทั้งเป็นแนวทางกำหนดกฎหมายลำดับรอง โดยการบูรณาการร่วมกันระหว่างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (ประเภทน้ำพุร้อน) ของกรมการท่องเที่ยว และมาตรฐานน้ำพุเพื่อสุขภาพภายใต้มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพผ่านกลไกคณะกรรมการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพซึ่งจะแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ 2561 นี้ โดยผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการพัฒนากฎหมายและกระบวนการนสู่การนำสู่การปฏิบัติต่อไป พร้อมข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาและศึกษาต่อเนื่อง พร้อมคู่มือประชาชนที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เป็นรูปเล่มและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำอันเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยนี้ คณะทำงานฯเชื่อมั่นว่า หากการท่องเที่ยวในแหล่งน้ำพุร้อนได้รับการสนับสนุนทางนโยบายอย่างต่อเนื่องจากรัฐบาล และมีความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่เข้มแข็งระหว่างภาครัฐและเอกชนผู้ประกอบการแล้ว ภายใต้การบริหารจัดการทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพสูง ประเทศไทยจะมีความได้เปรียบและมีโอกาสอันดี รวมทั้งมีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในแหล่งน้ำพุร้อนของประเทศไทยสู่การแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับโลก ดังนั้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นไทยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแหล่งน้ำพุร้อนและเส้นทางใกล้เคียงดังกล่าว คณะวิจัย จึงได้เสนอคำเรียกเฉพาะของการอาบแช่น้ำพุร้อนจากแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแหล่งน้ำพุร้อนของประเทศไทยนี้ ว่า “การอาบอุ่นไทย (Thai Hot Spring Bath)”

เช่นเดียวกับการพัฒนาภูมิภาคแห่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยการบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พิษณุโลก ตาก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์) โดยมี ดร. เกษวดี พุทธภูมิพิทักษ์ เป็นหัวหน้าแผนงาน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมและรูปแบบประสบการณ์นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศักยภาพและพัฒนามาตรฐานส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อพัฒนาแบบจำลองโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานจากปัจจัยภายในและภายนอกภูมิภาค และจัดทำแผนการพัฒนาภูมิภาคแหล่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยการบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พิษณุโลก ตาก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์) โดยผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแผนการพัฒนาภูมิภาคแหล่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยการบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พิษณุโลก ตาก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์) องค์ความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมและรูปแบบประสบการณ์นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและแบบจำลองโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เครือข่ายความร่วมมือกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

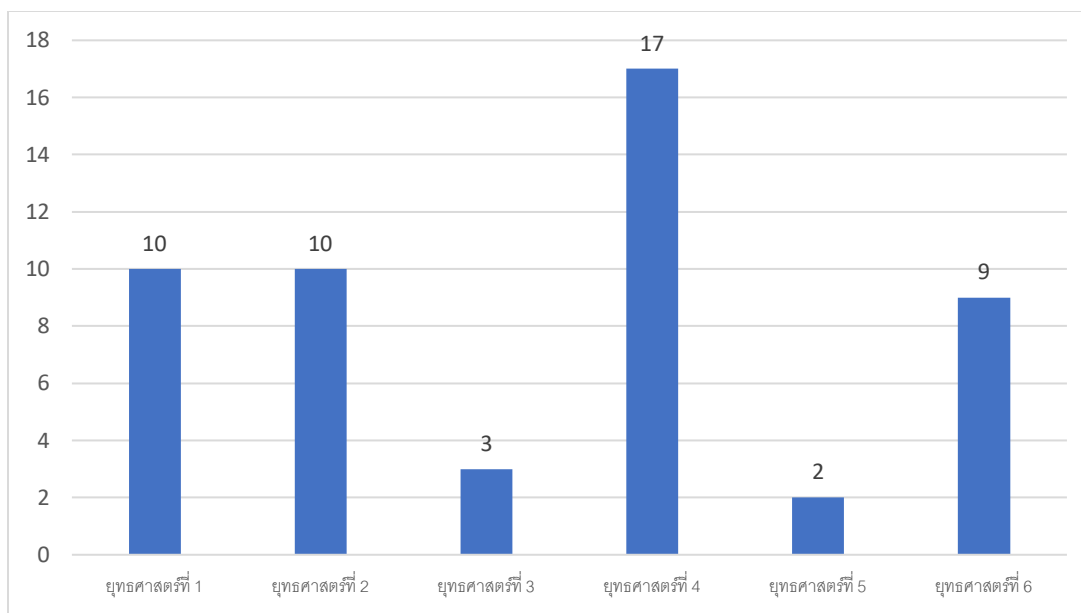
และพัฒนามาตรฐานส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานจากปัจจัยภายในและภายนอกภูมิภาค

คณะวิจัยได้เสนอแนะแนวเน้จัดทำรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน โดย เน้นการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่มรดกโลกอุทยานประวัติศาสตร์และเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน ภายใต้การผลักดันและพัฒนาชุมชนต้นแบบในระยะแรก จนสามารถเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ชุมชนต่อเนื่องโดยรอบ เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีการบูรณาการร่วมกันมากขึ้น โดยการประชุมร่วมกับหน่วยราชการในพื้นที่ เช่น เทศบาลเมืองกำแพงเพชร สุโขทัย และศรีสัชนาลัย ตั้งแต่วันที่ 25 -26 ธันวาคม พ.ศ.2561 และวันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2562 ตามลำดับ กระทั่งได้แนวทางการบูรณาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พื้นที่โดยรอบตามแนวแกนเมือง มรดกโลกศรีสัชนาลัย-สุโขทัย-กำแพงเพชร อันเป็น แกนหลักในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกกลุ่มอาเซียน (World Heritage Cluster (ASEAN)) เชื่อมโยงตามแนวทางระเบียงเศรษฐกิจหลวงพระบาง-อินโดนีเซีย-เมะลาลาย (LIMEC) สู่พื้นที่การท่องเที่ยว เมืองมรดกโลกของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง อุตสาหกรรม-สุโขทัย-หลวงพระบาง จากแนวระเบียง เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) โดยเฉพาะเมืองโบราณศรีเทพฯ และวัฒนธรรมไทหล่ม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่กำลังจะประกาศเป็นเมืองมรดกโลกในอนาคต

4.3.4 แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564

ประกอบไปด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการการท่องเที่ยวท่องเที่ยวระดับประเทศและระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว
- 2) การจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ
- 4) การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่
- 5) การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการท่องเที่ยวโลก
- 6) การบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม

ภาพที่ 4.10 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564 พบว่าสอดคล้องยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุด จำนวน 17 แผนงาน รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 2 จำนวนยุทธศาสตร์ละ 10 แผนงาน ตามลำดับ ซึ่งประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่ ในยุทธศาสตร์ที่ 4 ประกอบไปด้วย 8 กลยุทธ์ คือ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงนานาชาติ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออกสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลสี่แสนตัวออก ระดับสากล ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงนานาชาติ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก บนฐานวัฒนธรรมอันดามัน 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้สู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานได้ร่วมสมัย เชื่อมโยง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงสู่ความยั่งยืน และ 8) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางสู่ความยั่งยืน

ตัวอย่างเช่นแผนงานวิจัยที่มี ผศ.ดร. สมบูรณ์ เวสน์ เป็นหัวหน้าแผนงาน ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตสวนดุสิตและพื้นที่ต่อเนื่อง เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนที่วัฒนธรรม

เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพ ทางการจัดการตลาดการ ารบริหารจัดการเพื่อการพัฒนา ศักยภาพ และนำเสนอเส้นทาง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยผลที่ได้ คือ ข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนที่วัฒนธรรมในพื้นที่สวนดุสิตและพื้นที่ต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพ การจัดการตลาด บริหารจัดการเพื่อการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเส้นทาง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่สวนดุสิตและพื้นที่ต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2 เส้นทาง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการจัดเส้นทาง การท่องเที่ยวในพื้นที่เขตสวนดุสิตที่เป็นเขตพระราชฐาน ที่มีสถาปัตยกรรมสำคัญที่ควรอนุรักษ์ และส่งเสริมการเรียนรู้ต่อไป

แผนงานวิจัยของ ผศ. ดร. ดรชนี เอมพันธุ์ ศึกษาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา เพื่อประเมินสถานการณ์ ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เสนอแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการ และกำหนดตราสินค้าของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตาเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางในการบริหารจัดการแหล่งตามคุณค่าและอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยผลที่ได้เป็นแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา และตราสินค้าของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตาและสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางในการบริหารจัดการแหล่งตามคุณค่าและอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยโครงการนี้เป็นความร่วมมือระหว่างกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือด้านวิชาการและการวิจัย เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานฯ อันเป็นการส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสี่ยงต่อการเสื่อมโทรม การบริหารความสามารถในการรองรับ และการปลูกฝังจิตสำนึก ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานฯ จำเป็นต้องสร้างความร่วมมือและบูรณาการระหว่างหน่วยงานในพื้นที่และภาคีเครือข่าย ภายใต้ความร่วมมือนี้ จะสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ภายใต้ความรับผิดชอบของ อส. อย่างยั่งยืน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวโดยผลผลิตจากงานวิจัยจะช่วยสนับสนุนและต่อยอดภารกิจของ อส. ต่อไป

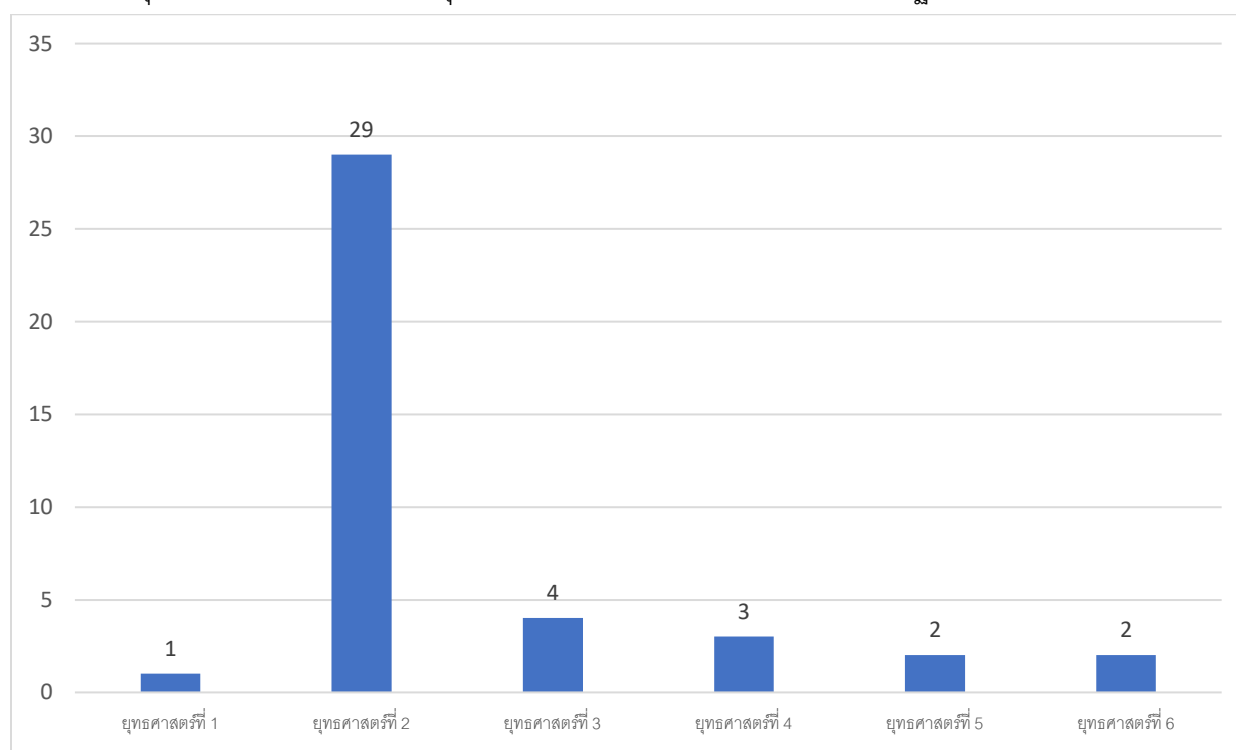
และแผนงานวิจัยของ ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่รีเวียร์ราในประเทศฝรั่งเศส และประเทศอิตาลีกับพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันตกของประเทศไทย เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว การบริหารจัดการการท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวในพื้นที่ French Riviera และ Italian Riviera และเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันตกของประเทศไทยที่สอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยผลที่ได้คือ องค์ประกอบ

ทางการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว การบริหารจัดการการท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ French Riviera และ Italian Riviera พฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันตกของประเทศไทย

4.3.5 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

ประกอบไปด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ภาพที่ 4.11 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน จำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด จำนวน 29 แผนงาน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศ

พัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิต และการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ การสร้างความมั่นคง และปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า และการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน เช่น การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง เศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน และการพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก เป็นต้น

ตัวอย่างเช่น แผนงานวิจัยที่มี รศ.ดร. กฤษณะเดช เจริญสุธาสิณี เป็นหัวหน้าแผนงาน ศึกษาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวคุณค่าสูงของประเทศไทย เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวคุณค่าสูง ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวคุณค่าสูง พัฒนาระบบการบริหารจัดการเก็บข้อมูลบนคลาวด์ของแหล่งท่องเที่ยวคุณค่าสูง และนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวคุณค่าสูงของประเทศไทย ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคาดว่าจะได้รับจะนำไปสู่แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว และมุ่งเน้นการพัฒนาแบบบูรณาการทั้งในส่วนของการพัฒนาการท่องเที่ยว ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ประกอบการและบุคลากร และด้านอุปสงค์การท่องเที่ยว กล่าวคือ ด้านความต้องการ และการส่งเสริมการตลาด การตลาดเชิงรุกที่นำมาซึ่งตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพและการสร้างความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว

แผนงานวิจัยที่มีนางสาวลลอ โควาวิสารัช เป็นหัวหน้าแผนงาน ศึกษาการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน ระยะที่ 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลจากการดำเนินโครงการในระยะที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความแตกต่างของพื้นที่ที่มีผลต่อการขยายองค์ความรู้วิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนาต้นแบบสู่การถ่ายทอดองค์ความรู้ในการสร้างพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์ให้กับชุมชน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยผลที่ได้เป็นรายงานการวิเคราะห์ปัจจัยความแตกต่างของพื้นที่ที่มีผลต่อการขยายองค์ความรู้วิจัยและพัฒนา 1 ฉบับและชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีในพื้นที่เป้าหมายภาคเหนือ 2 แห่ง (ใหม่) ภาคกลาง 3 แห่ง

โครงการวิจัยนี้ ในการนี้เป็นความร่วมมือระหว่างเนคเทค กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่จัดสรรทุนสนับสนุนในการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะในส่วนของ การเพิ่มช่องทางการเรียนรู้และศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ผ่านองค์ความรู้ในพิพิธภัณฑ์ ซึ่งผู้ให้บริการทั่วไปสามารถเข้าชมพิพิธภัณฑ์ผ่านแอปพลิเคชัน “Museum Pool” โดย โครงการฯ ได้นำร่องให้กับพิพิธภัณฑ์ชุมชนจำนวน 6 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่

- พิพิธภัณฑสถาน วัดร่องเมิง อำเภอสันทราย เข้าชมพิพิธภัณฑสถานอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่ <https://www.anurak.in.th/watrongmeng>
- วัดดอกเอื้อง อำเภอเมืองเชียงใหม่ เข้าชมพิพิธภัณฑสถานอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่ <https://www.anurak.in.th/watdokieang>
- วัดมงคลทุ่งเป้ง อำเภอสันป่าตอง เข้าชมพิพิธภัณฑสถานอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่ <https://www.anurak.in.th/watmongkol>
- พิพิธภัณฑสถาน วัดน้ำจ้ว อำเภอสันกำแพง เข้าชมพิพิธภัณฑสถานอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่ <https://www.anurak.in.th/watnamcham>
- พิพิธภัณฑสถาน วัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ เข้าชมพิพิธภัณฑสถานอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่ <https://www.anurak.in.th/watketkaram>
- ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยไตลื้อ บ้านใบบุญ อำเภอดอยสะเก็ด เข้าชมพิพิธภัณฑสถานอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่ <https://www.anurak.in.th/thailue>

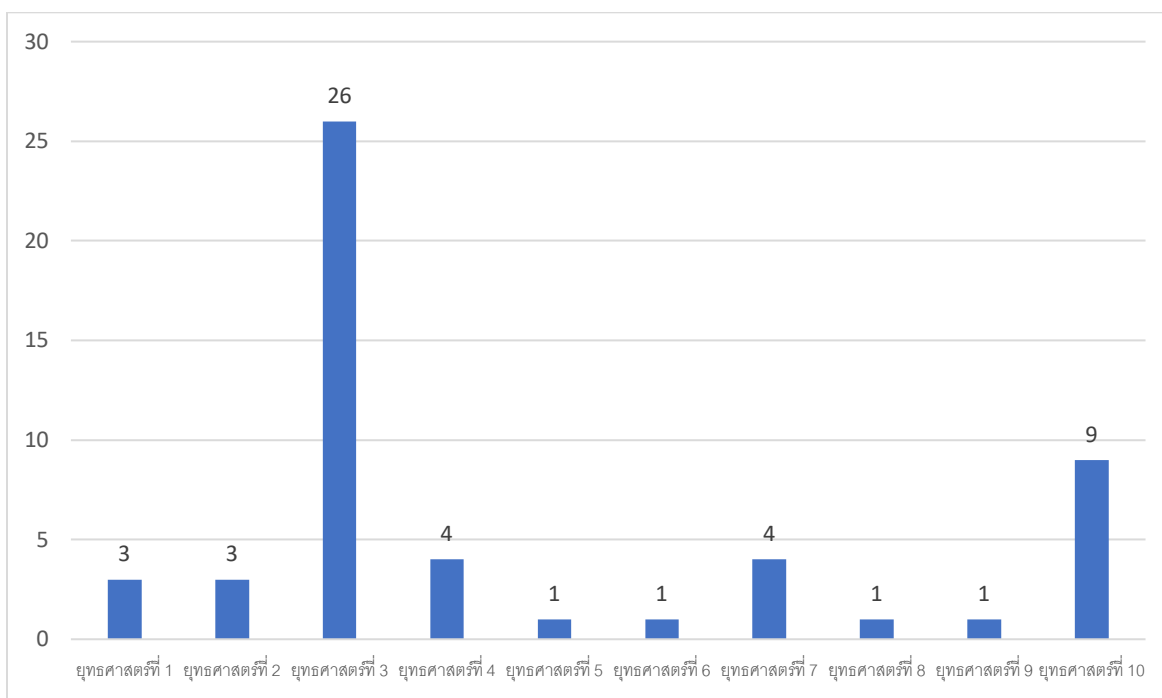
แนวทางการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการตลาดออนไลน์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน โดยมี รศ.ดร.ราณี อธิชัยกุล เป็นหัวหน้าแผนงาน เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศ ศึกษาและพัฒนาต้นแบบระบบสนับสนุนการตลาดออนไลน์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการตลาดออนไลน์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน โดยผลที่ได้เป็นบริบทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนในภาคเหนือตอนบน ผลการประเมินระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศ รูปแบบความต้องการระบบสนับสนุนการตลาดออนไลน์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศ ต้นแบบระบบสนับสนุนการตลาดออนไลน์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศ และแนวทางการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการตลาดออนไลน์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน โดยผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาต้นแบบระบบสนับสนุนการตลาดออนไลน์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศ ในรูปของ Web Application แบบ Responsive โดยพัฒนาต้นแบบระบบสนับสนุนการตลาดออนไลน์แหล่งท่องเที่ยวชุมชน ของบ้านมณีพฤกษ์ และบ้านห้วยพ่าน ซึ่งเป็นต้นแบบระบบสนับสนุนการตลาดออนไลน์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศ ในภาคเหนือตอนบนผ่านแอปพลิเคชันแบบกลุ่มเมฆเพื่อเป็นการส่งเสริมการตลาดโดยใช้การตลาดสื่อออนไลน์ ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถได้รับข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย และเพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา ซึ่งจะนำมาซึ่งรายได้ให้แก่ประเทศไทย เป็นจำนวนมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นต้นแบบระบบนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่อื่น ๆ หรือแบบอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจและชุมชนทำให้สามารถส่งเสริมการตลาด ประโยชน์สำหรับนักท่องเที่ยว ทำให้สามารถสืบค้น หรือรับข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย เพื่อ

นำไปวางแผนหรือเตรียมตัวก่อนที่จะเดินทางมายังสถานที่จริง เป็นการช่วยเพิ่ม รายได้ให้กับชุมชนและประเทศไทยในท้ายที่สุด

4.3.6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

ประกอบไปด้วย 10 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- 3) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- 4) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
- 6) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย
- 7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- 8) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- 9) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- 10) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ภาพที่ 4.12 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ จำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) พบว่า สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด จำนวน 26 แผนงาน รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 10 จำนวน 10 แผนงาน ตามลำดับ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 3 อ้างถึงการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน กล่าวถึงเศรษฐกิจไทยที่ขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกซบเซา และข้อจำกัดภายในประเทศเองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้า การพัฒนา 5 ปีต่อจากนี้ไป จึงเน้นให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพ และมีเสถียรภาพ ภาคส่งออกมีการพัฒนาจนสามารถขยายตัว และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ผลผลิตของประเทศเพิ่มขึ้น การลงทุนภาครัฐ และเอกชนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมาจากความร่วมมือกันมากขึ้น ประชาชน และผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังเน้นให้เศรษฐกิจรายสาขามีการเติบโตอย่างเข้มแข็ง ภาคการเกษตรเน้นเกษตรกรรมยั่งยืน และให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้และแข่งขันได้มากขึ้น วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ตลอดจนภาคการเงินมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ตัวอย่างเช่นแผนงานวิจัยที่มี ดร.จรรุวรรณ แดงบุปผา เป็นหัวหน้าแผนงาน การพัฒนาทุนมนุษย์ด้วยจิตบริการแบบไทยเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการและสมรรถนะผู้ให้บริการ แนวทางการยกระดับและการออกแบบบริการด้วยจิตบริการแบบไทย แนวทางการสร้างแบรนด์จิตบริการแบบไทยเพื่อพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวหรือแนวทางการพัฒนาทุนมนุษย์ด้วยจิตบริการแบบไทยเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งผลที่ได้เป็นแนวทางการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการและสมรรถนะผู้ให้บริการด้วยจิตบริการแบบไทย หลักสูตรและต้นแบบสำหรับการพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการด้วยจิตอาสาแบบไทย (THAI HOSPITABLE HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT FRAMEWORK) ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำไปใช้ขยายผลสู่การสร้างหลักสูตรเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพและองค์จิตบริการแบบไทย และต้นแบบหลักสูตรและคู่มือการสร้างแบรนด์จิตบริการแบบไทย

แผนงานวิจัยแนวทางการเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยวในภาคใต้ที่มี ดร.ภาสกร ธรรมโชติ เป็นหัวหน้าแผนงาน เพื่อศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีผลกระทบด้านอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวในภาคใต้ วิเคราะห์เปรียบเทียบสถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน และหาแนวทางในการเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยวภาคใต้ โดยผลที่ได้เป็นแนวทางในการเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ บทวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีผลกระทบด้านอุปสงค์

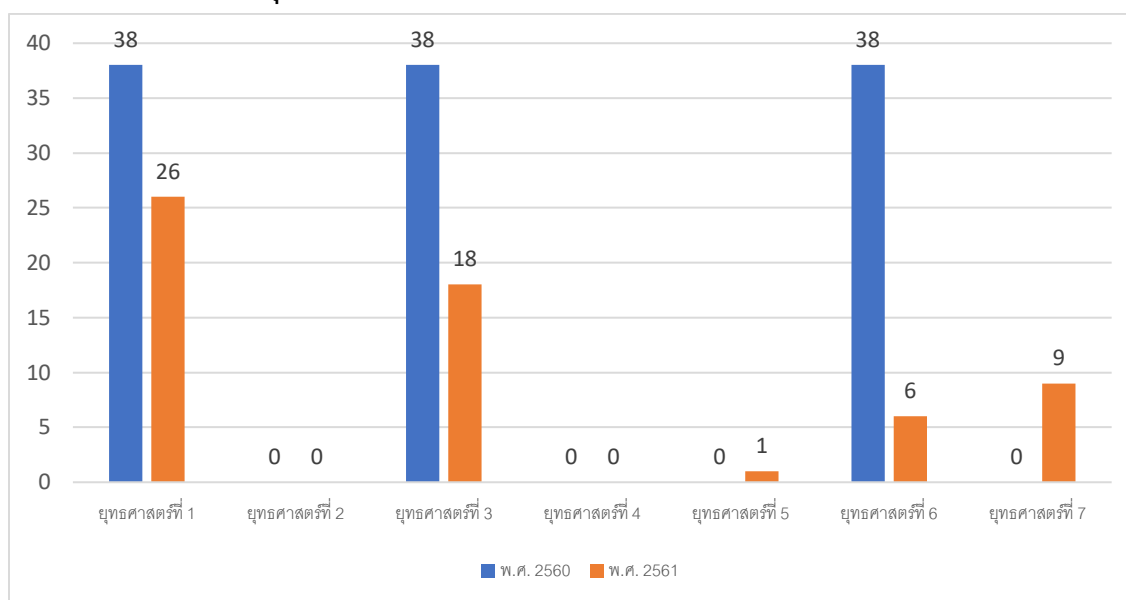
ของนักท่องเที่ยวในภาคใต้ และบทวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน โดยนำไปสู่การจำแนกกลุ่มลูกค้าที่เป็นที่ต้องการ (Preferred customer) คือกลุ่มลูกค้าที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายและ ก่อให้เกิดรายได้แก่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวมักใช้แนวทางในการดึงดูดกลุ่มดังกล่าว โดยใช้วิธีเน้นการ เจาะกลุ่มลูกค้าที่จะก่อให้เกิดผลกำไรสูงสุดในช่วงเวลาที่ปริมาณความต้องการของนักท่องเที่ยวสูง การส่งเสริม โปรโมชันไปยังกลุ่มเป้าหมายเพื่อดึงดูดลูกค้ากลุ่มที่ต้องการให้มากขึ้นรวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยว

แผนงานวิจัยที่มี ผศ.ดร. ทวีศักดิ์ ตะกระโทก เป็นหัวหน้าแผนงาน ได้สำรวจความคิดเห็นด้านความปลอดภัยและพัฒนาเกณฑ์การประเมินกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่ปลอดภัย เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลของนักท่องเที่ยว เพื่อประเมินการรับรู้ด้านความปลอดภัยที่สัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงและความเสี่ยงในการท่องเที่ยวทางทะเลจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์และจัดทำแบบประเมินความเสี่ยงด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลสำหรับการจัดการความปลอดภัยกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลระดับพื้นที่ และจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาความปลอดภัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล โดยผลที่ได้คือ ปัจจัยเสี่ยงด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลของนักท่องเที่ยว ชุดข้อมูลความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงและความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้จากการวิเคราะห์การรับรู้และความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย แบบประเมินความเสี่ยงด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลในระดับพื้นที่ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาความปลอดภัยด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญคือ ภาครัฐควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในกิจกรรมท่องเที่ยวจี้ อันเป็นก้าวแรกบนเส้นทางใหม่ในการสร้างระบบและวัฒนธรรมความปลอดภัยสำหรับผู้ดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่ไม่เพียงแต่ต้องรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ทางธุรกิจและการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังต้องมีความรับผิดชอบต่อชีวิตและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นลูกค้าสำคัญของธุรกิจอีกด้วย

4.4 ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561 จำนวน 38 และ 39 แผนงานตามลำดับ ซึ่งผลการวิเคราะห์ จำแนกตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ประกอบไปด้วย 1) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 3) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) 4) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564 5) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี 6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) สามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

4.4.1 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)

ภาพที่ 4.13 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)

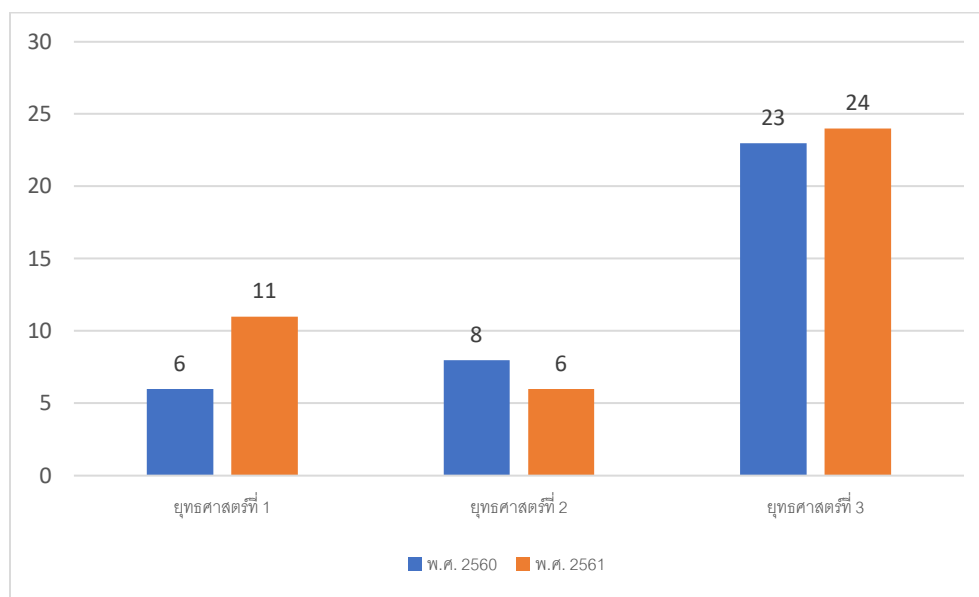
ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561 จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) พบว่าในระยะเวลาทั้ง 2 ปี แผนงานวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 3 เช่นเดียวกัน สำหรับโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 6 ทั้งหมดในขณะที่โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 นั้นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 6 เพียงจำนวน 6 แผนงานวิจัยเท่านั้น และยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 5 และ 7 ในขณะที่โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 นั้น ไม่มีแผนงานวิจัยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

ตัวอย่างแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1, 3 และ 6 ได้แก่ แผนงานวิจัยของกมลวรรณ เหล่ายัง ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารในจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาหาร เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดกลยุทธ์การตลาดของการท่องเที่ยวเชิงอาหาร จัดทำฐานข้อมูลด้านเอกลักษณ์อาหารท้องถิ่น และจัดทำแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหาร

แผนงานวิจัยที่มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกศรา สุขเพชร เป็นหัวหน้า ศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารจัดการมาตรฐานวิชาชีพ บุคลากรในอุตสาหกรรมโรงแรมไทยอย่างมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาระบบการประเมินมาตรฐานวิชาชีพบุคลากร นำเสนอแนวทางการส่งเสริมผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมโรงแรมไทย เพื่อเข้า

สู่กระบวนการประเมินมาตรฐานวิชาชีพบุคลากร และเสนอกระบวนการบริหารจัดการมาตรฐานวิชาชีพบุคลากรใน
อุตสาหกรรมโรงแรมไทยอย่างมีส่วนร่วม

4.4.2 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560

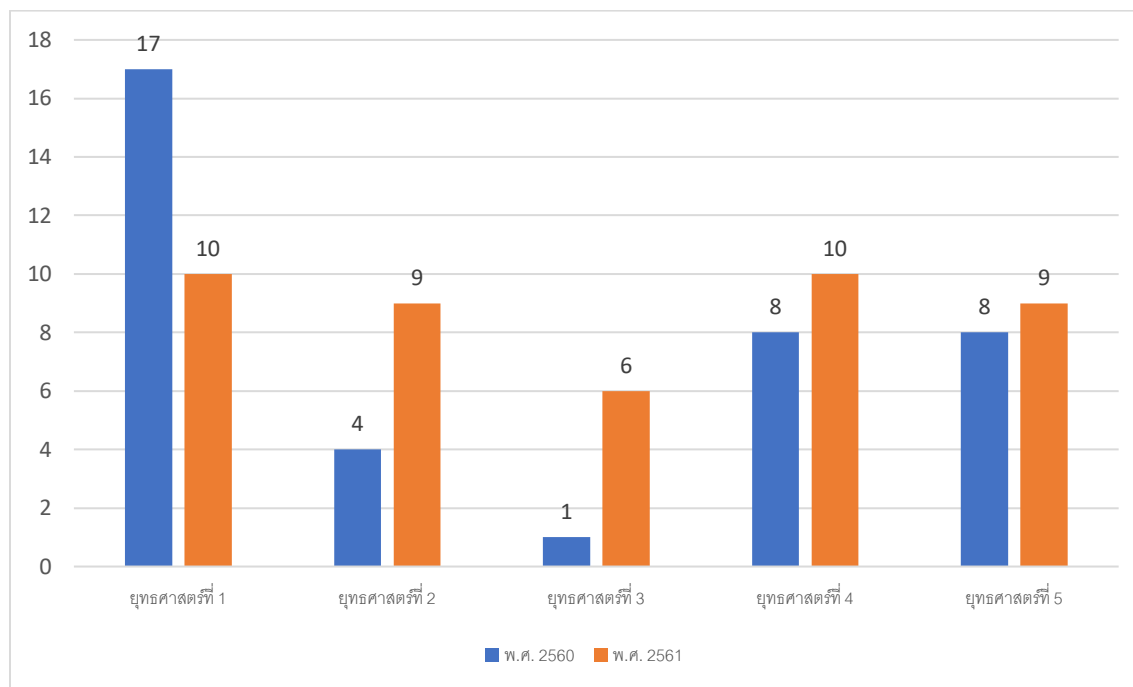
ภาพที่ 4.14 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561 จำแนกตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 พบว่าสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด 2 ปีเช่นเดียวกัน ในขณะที่จำนวนแผนงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 2 นั้นมีจำนวนใกล้เคียงกัน ตัวอย่างแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ได้แก่ แผนงานวิจัยของ ผศ.ดร. จงกล จันท์เรือง ศึกษาเรื่องการสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชน เขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พินาย-นครวัดนครธม) เพื่อสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา และศึกษาประสิทธิภาพประสิทธิผลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา

แผนงานวิจัยของ อ.मुखสุดา พูลสวัสดิ์ ศึกษาศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เชื่อมโยงเป้าหมายโดยมีศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจุดศูนย์กลางเพื่อทราบถึงสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เชื่อมโยงเป้าหมาย และกำหนดแนวทางการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดฉะเชิงเทราในแบบการจํา

เที่ยวที่เหมาะสม โดยมีศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจุดศูนย์กลาง

4.4.3 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

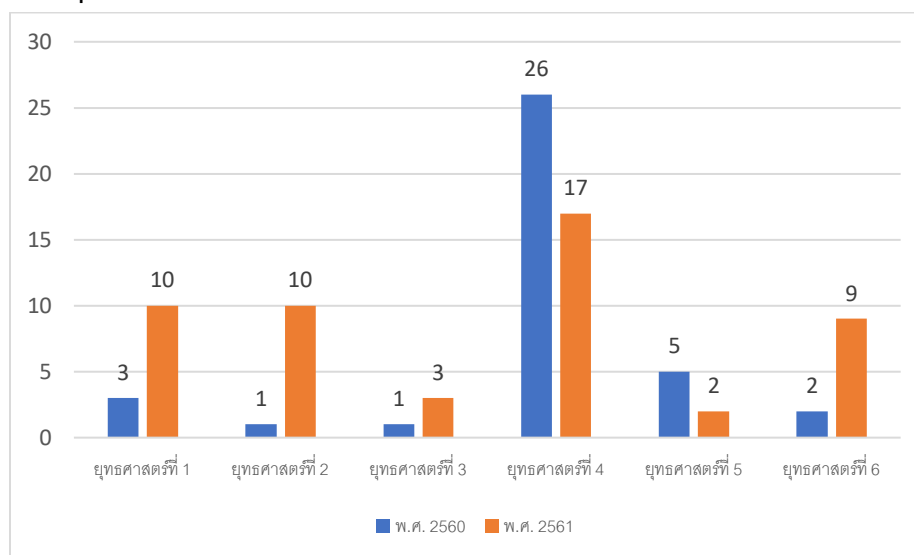
ภาพที่ 4.15 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561 จำแนกตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานวิจัยปี 2560 เป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 1 มากที่สุด รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 และ 5 ในขณะที่แผนงานวิจัยปี 2561 นั้นเป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4 มากที่สุด รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 5 ซึ่งใกล้เคียงกัน ต่างกันที่จำนวนแผนงานซึ่งสามารถแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนดังภาพข้างต้น ตัวอย่างแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 ได้แก่ แผนงานวิจัยของ ดร. นรวดี บัวขวัญ ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในกลุ่มพื้นที่อ่าวปัตตานี ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และอุทยานธรณีสตูล เพื่อศึกษาศักยภาพทรัพยากร การจัดการ พัฒนารูปแบบกิจกรรม และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในกลุ่มพื้นที่อ่าวปัตตานี ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

แผนงานวิจัยของ ดร.ปัทพร สุคนธมาน ศึกษาการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบ

กระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และเพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน)

4.4.4 แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564

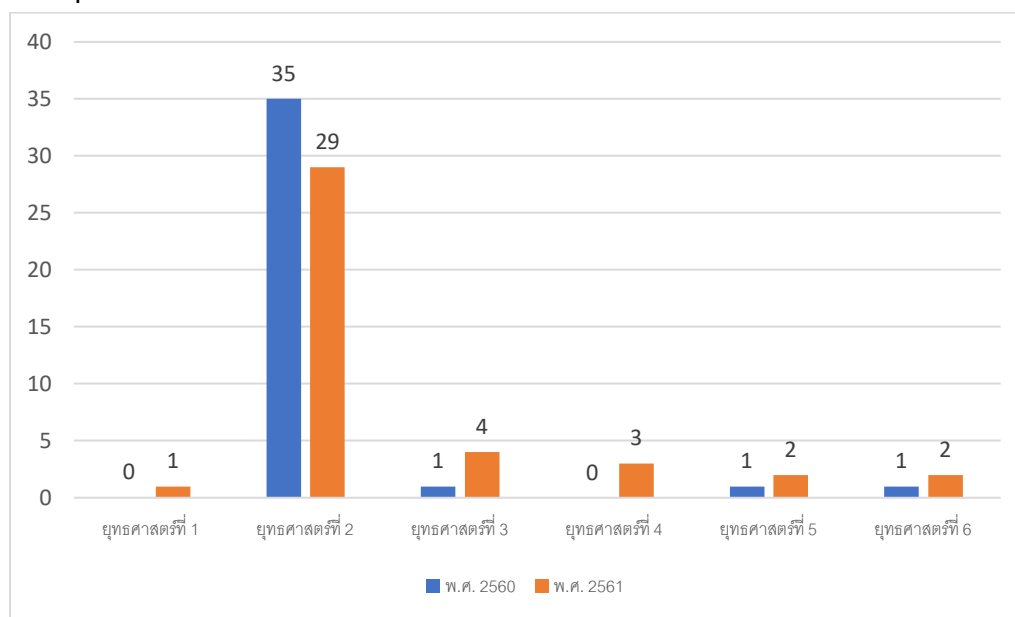
ภาพที่ 4.16 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561 จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564 พบว่าในระยะเวลาดังกล่าวทั้ง 2 ปี เป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยแผนงานวิจัยในปี 2560 นั้น ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 4 แต่ในปี 2561 นั้น ได้กระจายออกไปตามยุทธศาสตร์ 1, 2 และ 6 รองลงมา ตัวอย่างแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 4 ได้แก่ แผนงานวิจัยของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ จินดาภักดิ์ ได้ศึกษาแนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจสำหรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยงให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำเสนอแผนการตลาดและแนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง

แผนงานวิจัยของ รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธีสมภาร ศึกษานโยบายและกลยุทธ์เพื่อการท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมมลายู ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา เพื่อศึกษาสถานการณ์ ปัญหา และผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

จัดทำนโยบายและกลยุทธ์การจัดการการท่องเที่ยวโดยใช้วิถีวัฒนธรรมมลายูทั้งในระดับประเทศ ท้องถิ่น และชุมชน และนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมมลายูในเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

4.4.5 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

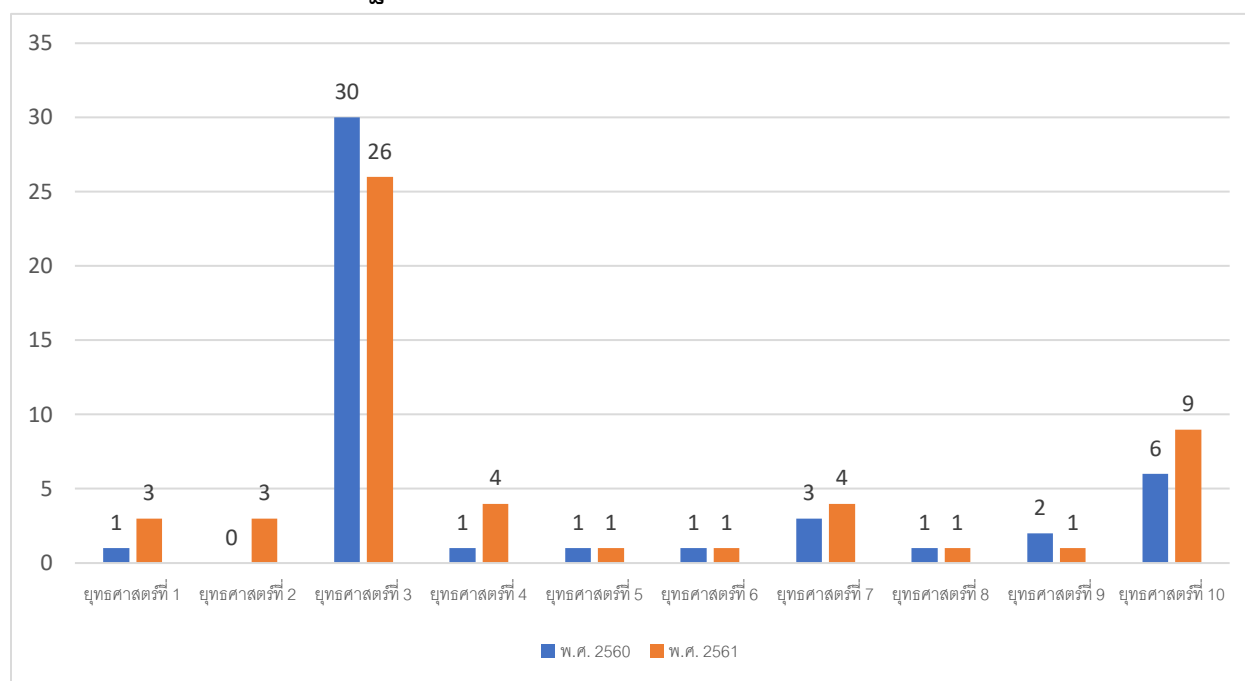

ภาพที่ 4.17 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561 จำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าแผนงานวิจัยของทั้ง 2 ปี สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด โดยมีตัวอย่างแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ได้แก่ แผนงานวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรียาพร ทองผุด ที่ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยบนฐานวัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำแม่กลองจังหวัดราชบุรี เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาและการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยววิถีไทยบนฐานวัฒนธรรมชุมชน สร้างรูปแบบการพัฒนาประสบการณ์ท้องถิ่นบนฐานศิลปะและวัฒนธรรม กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยลุ่มน้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี

แผนงานวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล ศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) เพื่อกำหนดภาพลักษณ์ทางการตลาดที่มีความเหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) และนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

4.4.6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

ภาพที่ 4.18 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561 จำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) พบว่าแผนงานวิจัยของทั้ง 2 ปีสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 10 ตามลำดับ โดยที่มีแผนงานวิจัยเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์อื่น ๆ เช่นเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ตัวอย่างแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ได้แก่ แผนงานวิจัยของ รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ ศึกษาการสร้างแบรนด์ทางการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก เพื่อศึกษองค์กรประกอบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างแบรนด์ทาง การรับรู้เกี่ยวกับภาพลักษณ์ กำหนดตำแหน่งแบรนด์และอัตลักษณ์ การท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก และพัฒนากลไกการขับเคลื่อนองค์กรประกอบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างแบรนด์ของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก

แผนงานวิจัยของผู้อำนวยการแผนงาน ดร.พุทธพร อักษรไพโรจน์ ศึกษากลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถ การบริการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต เพื่อศึกษาการเชื่อมโยงการบริการ การพัฒนา นวัตกรรมบริการในท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ในจังหวัดภูเก็ต เพื่อศึกษาการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริม สุขภาพ ในจังหวัดภูเก็ต และนำเสนอกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถการบริการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ

4.5 ผลติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

คณะวิจัยได้ดำเนินการวิจัยร่วมกับโครงการวิจัยย่อยที่ 1 เพื่อติดตามประเมินผลโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน ปี 2561 โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

4.5.1 ผลการสนับสนุนทุนวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ให้การสนับสนุนทุนวิจัยตามกรอบการวิจัย 6 กรอบ 39 แผนงาน และ 1 โครงการเดี่ยว งบประมาณรวม 123,492,400 มีการดำเนินการตามกรอบวิจัยที่ 2 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากที่สุด โดยมีการจัดสรรงบประมาณให้แผนงานต่างๆ ให้กรอบวิจัยที่ 2 มากถึง 20 แผนงาน คิดเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 55,785,700 บาท รองลงมา คือ กรอบวิจัยที่ 5 กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการวิจัย จำนวน 7 แผนงาน จำนวนงบประมาณทั้งสิ้น 21,926,300 บาท โดยจำนวนโครงการวิจัยฯ มีการศึกษาในภาคเหนือและภาคใต้มากที่สุด รองลงมาคือ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และภาคกลาง, ภาคตะวันออก, ภาคตะวันตก) โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนน้อยที่สุด

4.5.2 ผลสัมฤทธิ์จากการสนับสนุนทุนวิจัย

1) ผลการสนับสนุนทุนวิจัยโดยรวม ก่อให้เกิดผลเชิงบวก ในมิติทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ แผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2561 ก่อให้เกิดผลเชิงบวก ต่อการพัฒนาในมิติทางเศรษฐกิจของชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ รวมทั้งผลผลิตงานวิจัยยังสร้างการเปลี่ยนแปลงในมิติทางสังคม วัฒนธรรม ให้ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทย

2) ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่น ผลการประเมินร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ดำเนินการทั้ง 39 แผนงาน และ 1 โครงการเดี่ยว พบ 2 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมากที่สุด และ 7 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมาก โดยแผนงานวิจัยที่โดดเด่นมากที่สุด คือ แผนงานวิจัย: การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน ซึ่งมี ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธุ์ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน และ แผนงานวิจัย: การประเมินรายได้รั่วไหลทางการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความสมดุลด้านการกระจายรายได้ ซึ่งมี รศ.ดร.บัณฑิต ชัยวิญญาติ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

3) คณะนักวิจัยดีเด่น การสนับสนุนทุนวิจัยปี 2561 พบคณะนักวิจัยระดับดีเด่น ปี 2561 มีคณะนักวิจัยดีเด่น จำนวน 10 คณะ ได้แก่ 1) ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธุ์ และคณะ 2) ผศ.ดร.ทิวดา กมลเวช และคณะ 3) รศ.ดร.บัณฑิต ชัยวิญญาติ และ คณะ 4) รศ.ดร.ราณี อธิชัยกุล และคณะ 5) ดร.จุฑาทิพย์ พหลภาคย์ และคณะ 6) ผศ.ดร.ทิพย์สุตา พุฒจรร และคณะ 7) น.ส.กาญจนา สมมิตร และคณะ 8) ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ และคณะ 9) ผศ.ดร.ธรรมศักดิ์ ยี่มิน และคณะ และ 10) ผศ.ดร.สมบูรณ์ เวสน์ และคณะ

ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ปี2561 มีคณะวิจัยดีเด่นที่ได้รับการประเมินดีเด่นเป็นปีแรก สะท้อนให้เห็นถึงระบบการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยของ วช. ร่วมกับ สกสว. ที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการกระจายตัวของนักวิจัยรุ่นใหม่ และคณะวิจัยใหม่ที่ได้รับการยอมรับว่ามีผลผลิตงานวิจัยและการบริหารงานวิจัยในระดับดีเด่น และโดดเด่น อีกทั้งงานวิจัยที่ดีเด่น และโดดเด่น ในปี2561นี้ ล้วนตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการสนับสนุนทุนวิจัยมุ่งเป้าที่ต้องการสร้างผลกระทบ ใน 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

4.5.3 ข้อมูลนักวิจัยและการบริหารจัดการโครงการวิจัยปี 2561

จากการสำรวจข้อมูลนักวิจัย โดยมอบหมายให้ผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อยในแผนงานให้ข้อมูลตามแบบสำรวจ โดยมีผลการวิเคราะห์จำแนกรายประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ประสบการณ์การรับทุนจาก สกสว. ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ เคยได้รับทุนจากสกสว. ด้านการท่องเที่ยว ทั้งในฐานะ ผู้อำนวยการแผนงาน หัวหน้าโครงการย่อย และนักวิจัย แต่โดยส่วนใหญ่จะมีสถานะเป็นหัวหน้าโครงการย่อยมากที่สุด

2) วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การวิจัยด้านท่องเที่ยว นักวิจัยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกร้อยละ และเป็นผู้ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการแต่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี แสดงให้เห็นการบูรณาการศาสตร์ ที่จะตอบโจทย์การพัฒนาประเทศแบบองค์รวมได้เป็นอย่างดี และ ยังเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยของ วช. และสกสว. อีกด้วย

3) การดำเนินการวิจัย ส่วนใหญ่ มีพื้นที่วิจัยอยู่ในภาคใต้ของประเทศ รองลงมาคือภาคเหนือตอนบน เลือกรายการวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง เลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

4) การบริหารจัดการโครงการวิจัย ผลการสำรวจ พบว่า ผู้บริหารโครงการวิจัยทั้งผู้อำนวยการแผนงาน และหัวหน้าโครงการย่อย มีการวางแผน โดยการจัดประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อร่วมกันจัดทำโครงการการดำเนินงานวิจัยที่สอดคล้อง / สอดรับกันระหว่างโครงการและโครงการย่อย และการร่วมประชุมวางแผนป้องกันหรือแก้ปัญหา กรณีเกิดเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานวิจัย จากนั้นจึงได้มีการแบ่งงานให้นักวิจัยทุกคนกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้นักวิจัยทุกคนในระดับมากที่สุด และมีการชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยในระดับมากที่สุด เช่นกัน ซึ่งทำให้ นักวิจัยในโครงการ ให้ความร่วมมือในระดับมากที่สุด

ในแง่การติดตามและควบคุมนั้นผู้บริหารโครงการวิจัยมีการติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอ มีการกำกับ ควบคุม และช่วยแก้ไขปัญหในระดับมากที่สุด และมีการจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานวิจัยในแต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสมที่สุด รวมถึงการประเมินผลงานตามวัตถุประสงค์การวิจัยในระดับมากที่สุดด้วย

การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในปี 2561 มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ เฉลี่ย 3 คน ต่อโครงการ ให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมร่วมวางแผนการวิจัย และแผนงาน

ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นักวิจัยในโครงการวิจัยปี 2561 ได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานวิจัยอย่างดีจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงเจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

การใช้ประโยชน์และต่อยอดงานวิจัย ผลการวิเคราะห์พบว่า โครงการวิจัยที่มีการนำผลผลิตงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการมากที่สุด และมีแนวคิดที่จะนำผลการศึกษาและข้อค้นพบที่ได้ไปต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางวิชาการ และเชิงพาณิชย์ต่อไป

4.5.4 ระบบการติดตามและประเมินผล

สพป.สทสว. กำหนดให้นักวิจัยจัดทำรายงานและนำเสนอในการประชุม หลังดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ประเมินและให้ข้อเสนอแนะ ส่วน สพว. สทสว. ร่วมกับคณะวิจัยติดตามประเมินผลทำหน้าที่ติดตามและนำเสนอผล นอกจากนี้ สพว.สทสว.ยังจัดการติดตามงานภาคสนาม หลังจากนักวิจัยดำเนินการแล้วเสร็จ 2 เดือน เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่วิจัยสำหรับการแนะนำและแก้ไขปัญหา ซึ่งที่ผ่านมา สพว.สทสว. ได้พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทดสอบวิธีการและเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลได้ว่า การติดตามและประเมินผลด้วยรายงานและการประชุมนำเสนอ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน เสริมด้วยการติดตามงานวิจัยภาคสนาม เป็นระบบที่เหมาะสม ทั้งนี้ การติดตามและประเมินผล ในการประชุมนำเสนอ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนสามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 สรุปผลการประเมินโครงการวิจัยในการประชุมนำเสนอระยะ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (ร้อยละ)			
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย
ระยะ 2 เดือน					
1	ความชัดเจนในการนำเสนอ		65.6		
2	ความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย			51.9	
3	การอธิบายเกี่ยวกับงานวิจัยของนักวิจัย		63.0		
4	การยอมรับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ		88.9		
5	ความชัดเจนของกิจกรรมการวิจัยในอนาคต		70.4		
6	ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิจัย		78.1		
7	การทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะศึกษา		78.0		
8	ความชัดเจนและเหมาะสมของกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย		71.9		

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (ร้อยละ)			
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย
9	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย		53.1		
10	ความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บข้อมูล		56.3		
11	ความชัดเจนของแผนการดำเนินงาน		71.9		
12	ความก้าวหน้าของแผนงานตามที่ระบุไว้ในสัญญา		65.6		
13	คุณภาพการเขียนรายงานความก้าวหน้า 2 เดือน		59.4		
14	แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมาย		65.6		
15	แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนด		59.4		
ระยะ 6 เดือน					
1	ความชัดเจนในการนำเสนอ		59.5		
2	ผลการศึกษาได้ครบถ้วนตามแผนที่ระบุ		48.6		
3	ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์		44.7	44.7	
4	การอธิบายเกี่ยวกับงานวิจัยของนักวิจัย		65.2		
5	การยอมรับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ		59.5		
6	ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิจัย		73.7		
7	ความก้าวหน้าของแผนงานและโครงการ		68.4		
8	การทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะวิจัย		76.3		
9	คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย		65.8		
10	การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้		68.4		
11	ผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้		60.5		
12	คุณภาพของรายงานความก้าวหน้า 6 เดือน		65.8		
13	ความน่าเชื่อถือของข้อมูล		65.7		
14	แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมาย		57.9		
15	แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนด		68.4		
ระยะ 12 เดือน					
1	ความสามารถในการนำเสนอผลงานวิจัย		61.1		
2	คุณภาพของงานวิจัยโดยรวม		52.8		
3	ประโยชน์ของงานวิจัย		63.9		

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (ร้อยละ)			
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย
4	ระดับความโดดเด่นของงานวิจัย		44.4		
5	ผลการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในสัญญา		66.7		
6	ได้ผลผลิตตามที่ระบุในสัญญา		63.9		

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นถึงผลการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยที่ได้รับทุน ปี2561 จำนวน 39 โครงการ 1 โครงการเดียว พบว่า จากผลการประเมินการนำเสนอรายงานความก้าวหน้า รอบ 2 เดือน และ 6 เดือน และร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้ผลการประเมินในระดับดี เกือบทั้งหมดในทุกๆ ประเด็น ทั้งในแง่การนำเสนอ การรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ การปรับปรุงแก้ไข ความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ความสำเร็จของการดำเนินการวิจัยตามแผนงานและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า โครงการวิจัย ต่างมุ่งเน้นในการพัฒนางานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นผ่านการติดตาม และตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ ซึ่งโครงการวิจัยส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานได้ระดับดี ตลอดจนมีการดำเนินการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้การกำกับดูแลและการให้คำแนะนำโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิ จึงทำให้ผลผลิตของงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ทั้งการกำหนดแนวทางนโยบายที่จะผลักดันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการเป็นอย่างมาก ซึ่งนักวิจัยสามารถนำผลงานวิจัยไปสู่การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการได้ และที่สำคัญคือผลผลิตของงานวิจัยบางส่วนถูกผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

4.6 การผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2561

การผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2561 ได้มีการทบทวนวรรณกรรมทั้งแนวคิด บทความทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 - 2561 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อพัฒนาโมเดลต้นแบบกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และเพื่อถอดบทเรียนการจัดการความรู้ สู่

การนำผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน

ผลการผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2561 นั้นได้ผล ดังนี้

1) ผลการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 - 2561 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ จากแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนตั้งแต่ปี 2555-2561 รวมจำนวน จำนวน 223 แผนงาน โดยแบ่งเป็นปี 2555 จำนวน 39 แผนงานปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน แผนงานปี 2557 จำนวน 31 แผนงาน แผนงานปี 2558 จำนวน 22 แผนงาน แผนงานปี 2559 จำนวน 31 แผนงาน แผนงานปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน และแผนงานปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน ที่มีศักยภาพและได้รับคัดเลือกนำไปสู่การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ได้แก่ การลงพื้นที่ผลักดันผลผลิตการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ อ.เบตง จ.ยะลา การลงพื้นที่พัฒนาโจทย์วิจัย อุทยานธรณีโลก จ.สตูล การลงพื้นที่ติดตามผลงานวิจัยเพื่อต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน สำคัญในพื้นที่ภาคตะวันออก การส่งมอบผลงานวิจัย การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันให้กับ คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตการท่องเที่ยวอันดามัน การจัดทำโครงการพัฒนาทักษะมัคคุเทศก์เพื่อการบริการนักท่องเที่ยวผู้พิการทางสายตา การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา ซึ่งเป็นผลผลิตจาก แผนงานวิจัยการขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 จังหวัดชายแดนใต้ : พื้นที่นาร่อง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดย ดร.ทวีสินธุ์ ตั้งแข็ง มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็น ผู้อำนวยการแผน การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี เป็นผลผลิตจาก แผนงานการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) เชื่อมโยงอาเซียน โดย ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เป็นผู้อำนวยการแผน และการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ เมืองเก่าสงขลา จ.สงขลา เป็นผลผลิตจาก แผนงานวิจัย : การพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตมรดกทางวัฒนธรรม พื้นที่เมือง เก่าสงขลา โดย ดร.จเร สุวรรณชาติ มทร.ศรีวิชัย เป็นผู้อำนวยการแผน นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการผลักดันการใช้ประโยชน์ปี 2561 ในงาน WTM 2018 London โดยได้กำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การขายในงาน มหกรรมการท่องเที่ยวนานาชาติ WTM 2018 London ที่มีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 5-7 พฤศจิกายน 2561 จำนวน 2 เส้นทางหลัก คือ เส้นทาง DARK Tourism ใน พื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา + บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี และ เส้นทาง เหนือ กลาง ใต้ ภูเขา สถาปัตยกรรม ทะเล

2) ผลการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ซึ่งพบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ แบ่งออกเป็น 3 ด้านหลักๆ ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม และ 3) ด้าน วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยผลกระทบดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีทั้งผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบ

3) ผลการประชาสัมพันธ์ผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ในรูปแบบสื่อดิจิทัล (Digital Media) ด้วยการการประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัยเพื่อต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานสำคัญในพื้นที่ภาคตะวันออก และการประชาสัมพันธ์การส่งมอบผลงานวิจัย การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเขต พัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันให้กับคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตการท่องเที่ยว อันดามัน

4) ผลการถอดบทเรียนกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่ การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ต้นแบบ โดยเลือกแผนงานการสร้างความสำเร็จให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นเครื่องมือ ในเขตบริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงพร อ่อนหวาน และคณะ เป็นพื้นที่ต้นแบบ ซึ่งพบว่า นักวิจัยได้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ผ่านกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นอันได้แก่ การประชุมกลุ่ม การสื่อสารผ่านแกนนำของเครือข่าย การจัด กิจกรรมศึกษาดูงาน การประชุมสรุปกิจกรรม

5) การจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการวิจัย ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 – 2560 ได้ผลสรุปและรายงานการดำเนินงานโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 – 2560 โดยผลลัพธ์ที่ได้ คือรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 – 2560

ดังนั้นเพื่อให้การผลักดันการใช้ประโยชน์มีความต่อเนื่อง จึงควรมีการขยายผลโมเดลต้นแบบกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ในพื้นที่ที่มีความพร้อม และมีศักยภาพ นอกจากนั้นควรมีการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว อย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะได้ที่จะได้ทราบถึงผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน หรือผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว และการถอดบทเรียนกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมต่อไป อีกทั้งให้มีการเพิ่มกระบวนการด้านการสื่อสารผลงานวิจัยให้แก่ นักวิจัยในทุกโครงการวิจัย และควรมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ผลผลิตการวิจัยในสื่อรูปแบบต่างๆ อาทิ สื่อดิจิทัล (Digital Media) เพื่อให้เกิดการเข้าถึงได้ในวงกว้าง และที่สำคัญควรมีการจัดสัมมนาเพื่อผลักดันการท่องเที่ยวในภาพรวม (เชิงนโยบาย) โดยเป็นการจัดทำเป็น Model การผลักดัน/ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ชัดเจนเพื่อส่งต่อให้ฝ่ายอื่นได้ในอนาคต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แผนงานการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561 มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อทำการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 – 2561 ตลอดจนการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561 โดยแบ่งการนำเสนอรายงานความก้าวหน้ารอบ 12 เดือน แยกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

- 1) สรุปผลการวิจัย
- 2) อภิปรายผลกระทบของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยปี 2560
- 3) ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยของร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของแผนงานโครงการการติดตามประเมินผล และการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561 จะสรุปผลแยกตามกิจกรรมของแผนงาน ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ และจัดกลุ่มโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 39 แผนงาน 90 โครงการย่อย ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 123,492,400 บาท เป็นการศึกษาตามกรอบการวิจัยที่ 2 เป็นส่วนใหญ่ โดยผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัยปี 2561 เป็นผู้ปฏิบัติงานในสังกัดมหาวิทยาลัยนเรศวรมากที่สุด รองลงมา คือ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ ทั้งนี้ คณะวิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ไว้ดังตารางที่

ตารางที่ 5.1 ผลสรุปการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี พ.ศ.2561

ประเด็น	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
จำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย	2,000,001 – 2,500,000 บาท (23.05 %)	1,000,001 – 1,500,000 บาท (3.0%)
กรอบการวิจัย	กรอบการวิจัยที่2 (51.285 %)	กรอบการวิจัยที่1 (2.56 %)
พื้นที่การศึกษา	ภาคเหนือ และ ภาคใต้ (30.77 %)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับ พื้นที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ (10.26 %)
รูปแบบการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวชุมชน (26.47 %)	การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์และจิตอาสา ,การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวฮาลาล,การแต่งงานและฮันนีมูน,การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (2.94 %)
ผลผลิต	แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (60.00 %)	หลักสูตรในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว (7.00 %)
องค์ความรู้	การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว (25.00 %)	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (5.00 %)
ผลกระทบจากผลผลิตงานวิจัย	เศรษฐกิจ (%)	สิ่งแวดล้อม (%)
นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (26 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 5 (1 แผนงาน)

ประเด็น	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ไทย พ.ศ.2558 – 2560	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (24 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (6 แผนงาน)
แผนพัฒนาการท่องเที่ยว แห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1,4 (10 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (6 แผนงาน)
แผนยุทธศาสตร์การวิจัย การท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 - 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 4 (17 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (2 แผนงาน)
ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 2 (29 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (1 แผนงาน)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (26 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 5,6,8,9 (1 แผนงาน)

จากตารางที่ 5.1 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี พ.ศ.2561 สามารถสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่โครงการวิจัยโครงการวิจัยฯ ได้รับเงินทุนสนับสนุนการวิจัยอยู่ในช่วง 2,000,001 – 2,500,000 บาท เพื่อทำการวิจัยภายใต้กรอบการวิจัยที่2 บริเวณพื้นที่ภาคเหนือ และ ภาคใต้ โดยรูปแบบการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ โดยผลผลิตจากการวิจัยส่วนใหญ่ คือ การศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงองค์ความรู้จากการวิจัยนั้นพบว่าโครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว และผลผลิตจากโครงการวิจัยนั้นได้ส่งผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่า ผลผลิตจากงานวิจัยปี 2561 ส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจมากที่สุด

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน จำแนกตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 “เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน” ส่วนการจำแนกตาม

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 “การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว” เมื่อจำแนกตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 “การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน” และ ยุทธศาสตร์ที่ 4 “การสร้างสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว” ในขณะเดียวกันก็ได้จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564 ส่วนใหญ่สอดคล้องยุทธศาสตร์ที่ 4 “การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่”

นอกจากนั้น คณะวิจัยยังได้จำแนกผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าส่วนใหญ่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว รวมถึงการจำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) พบว่าสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 “ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน”

5.1.2 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนระหว่างปี 2560 - 2561

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน และ 2561 จำนวน 29 แผนงาน สรุปได้ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 สรุปผลการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี พ.ศ. 2560-2561

ประเด็น	ปี 2560		ปี 2561	
	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
ภูมิภาค	ภาคเหนือ (22.75 %)	เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน (1.59 %)	ภาคเหนือ และภาคใต้ (30.77 %)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับ พื้นที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ (10.26 %)

ประเด็น	ปี 2560		ปี 2561	
	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
รูปแบบการ ท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมและ ประวัติศาสตร์ (23.44 %)	การท่องเที่ยวเชิง สุขภาพ และการแต่งงาน ฮันนีมูน (0.52 %)	การท่องเที่ยว ชุมชน (26.47 %)	การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญ ประโยชน์และจิตอาสา , การท่องเที่ยวสำหรับผู้ สูงอายุ การท่องเที่ยวอาลา,การ แต่งงานและฮันนีมูน.การ ท่องเที่ยวเชิงกีฬา (2.94 %)
ผลผลิต	ยุทธศาสตร์/ ข้อเสนอแนะเชิง นโยบาย /แนวทาง (49.94 %)	เว็บไซต์/ แอปพลิเคชัน/ระบบ สารสนเทศ (6.94 %)	แนวทางการ พัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว (60.00 %)	หลักสูตรในการส่งเสริม กิจกรรมการท่องเที่ยว (7.00 %)
องค์ความรู้	การเพิ่มขีด ความสามารถใน การแข่งขันของ อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวไทย (38.73 %)	ความปลอดภัยใน การเดินทาง ท่องเที่ยว (1.73 %)	การใช้เทคโนโลยี และสื่อสนับสนุน การท่องเที่ยว และ การสร้าง มูลค่าเพิ่มจาก การท่องเที่ยว (25.00 %)	การเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (5.00 %)
นโยบายและ ยุทธศาสตร์การ วิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1,3 และ 6 (38 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 2,4,5 และ 7 (0 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (26 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 5 (1 แผนงาน)

ประเด็น	ปี 2560		ปี 2561	
	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
ยุทธศาสตร์การ ท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 – 2560	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (23 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (6 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (24 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (6 แผนงาน)
แผนพัฒนาการ ท่องเที่ยว แห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (17 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (1 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1,4 (10 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (6 แผนงาน)
แผนยุทธศาสตร์ การวิจัยการ ท่องเที่ยว แห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 - 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 4 (26 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 3 (1 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 4 (17 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (2 แผนงาน)
ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 2 (35 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4 (1 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 (29 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (1 แผนงาน)
แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (30 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 (0 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (26 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 5,6,8,9 (1 แผนงาน)

ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561 จำแนกตามภูมิภาค นั้นพบว่าทั้ง ปี2560 และ 2561 โครงการวิจัยส่วนใหญ่ทำการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ แต่ในปี 2561 มีสัดส่วนของการศึกษาภาคใต้ เพิ่มขึ้นมาด้วย และเป็นการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ โดยผลผลิตจากการวิจัยในปี 2560 คือ ยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง ส่วนปี 2561 ผลผลิตจากการวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยโครงการวิจัยในปี2560สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย แต่ในปี 2561 ทำให้ได้องค์ความรู้ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว และ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และ 2561 จำแนกตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 พบว่าสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด ทั้งสองปี เมื่อจำแนกตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานวิจัยปี 2560 เป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 1 มากที่สุด ในขณะที่แผนงานวิจัยปี 2561 นั้นเป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4 มากที่สุด ในขณะที่ผลการจำแนกตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564 พบว่าในระยะเวลาทั้ง 2 ปี เป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุด เช่นเดียวกัน และผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าแผนงานวิจัยของทั้ง 2 ปี สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด รวมถึงการจำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) พบว่าแผนงานวิจัยของทั้ง 2 ปี สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด

5.1.3 สรุปผลการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561

5.1.3.1 การสนับสนุนทุนวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ให้การสนับสนุนทุนวิจัยตามกรอบการวิจัย 6 กรอบ 39 แผนงาน และ1 โครงการเดี่ยวงบประมาณรวม 123,492,400 มีการดำเนินการตามกรอบวิจัยที่ 2 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากที่สุด โดยมีการจัดสรรงบประมาณให้แผนงานต่างๆ ให้กรอบวิจัยที่ 2 มากถึง 20 แผนงาน คิดเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 55,785,700 บาท รองลงมา คือ กรอบวิจัยที่ 5 กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการวิจัย จำนวน 7 แผนงาน จำนวนงบประมาณทั้งสิ้น 21,926,300 บาท โดย

จำนวนโครงการวิจัยฯ มีการศึกษาในภาคเหนือและภาคใต้มากที่สุด รองลงมาคือ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และภาคกลาง, ภาคตะวันออก, ภาคตะวันตก) โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนน้อยที่สุด

5.1.3.2 ผลสัมฤทธิ์จากการสนับสนุนทุนวิจัย

1) ผลการสนับสนุนทุนวิจัยโดยรวม ก่อให้เกิดผลเชิงบวก ในมิติทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ แผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2561 ก่อให้เกิดผลเชิงบวก ต่อการพัฒนาในมิติทางเศรษฐกิจของชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ รวมทั้งผลผลิตงานวิจัยยังสร้างการเปลี่ยนแปลงในมิติทางสังคมวัฒนธรรม ให้ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทย

2) ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่น ผลการประเมินร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการทั้ง 39 แผนงาน และ 1 โครงการเดี่ยว พบ 2 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมากที่สุด และ 7 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมาก โดยแผนงานวิจัยที่โดดเด่นมากที่สุด คือ แผนงานวิจัย: การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการ ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา ซึ่งมี ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธุ์ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน และ แผนงานวิจัย: การประเมินรายได้รั่วไหลทางการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความสมดุลด้านการกระจายรายได้ ซึ่งมี รศ.ดร.บัณฑิต ชัยวิษณุชาติ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

3) คณะนักวิจัยดีเด่น การสนับสนุนทุนวิจัยปี 2561 พบคณะนักวิจัยระดับดีเด่น ปี2561 มีคณะนักวิจัยดีเด่น จำนวน 10 คณะ ได้แก่ 1) ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธุ์ และคณะ 2) ผศ.ดร.ทวิดา กมลเวชช และคณะ 3) รศ.ดร.บัณฑิต ชัยวิษณุชาติ และ คณะ 4) รศ.ดร.ราณี อธิชัยกุล และคณะ 5) ดร.จุฑาทิพย์ พหลภาคย์ และคณะ 6) ผศ.ดร.ทิพย์สุดา พุฒจรัส และคณะ 7) น.ส.กาญจนา สมมิตร และคณะ 8) ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณิจ และคณะ 9) ผศ.ดร.ธรรมศักดิ์ ยี่มิน และคณะ และ 10) ผศ.ดร.สมบูรณ์ เวสส์ และคณะ

5.1.3.3 ข้อมูลนักวิจัยและการบริหารจัดการโครงการวิจัยปี 2561 จากการสำรวจข้อมูลนักวิจัย โดยมอบหมายให้ผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อยในแผนงานให้ข้อมูลตามแบบสำรวจ โดยมีผลการวิเคราะห์จำแนกรายประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ประสพการณ์การรับทุนจาก สกสว. ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ เคยได้รับทุนจากสกสว. ด้านการท่องเที่ยว ทั้งในฐานะ ผู้อำนวยการแผนงาน หัวหน้าโครงการย่อย และนักวิจัย แต่โดยส่วนใหญ่จะมีสถานะเป็นหัวหน้าโครงการย่อยมากที่สุด

(2) วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การวิจัยด้านท่องเที่ยว นักวิจัยส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกร้อยละ และเป็นผู้ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการแต่มีประสบการณ์การวิจัย

ด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี แสดงให้เห็นการบูรณาการศาสตร์ ที่จะตอบโจทย์การพัฒนาประเทศแบบองค์รวมได้เป็นอย่างดี และ ยังเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยของ วช. และ สกสว. อีกด้วย

(3) การดำเนินการวิจัย ส่วนใหญ่ มีพื้นที่วิจัยอยู่ในภาคใต้ของประเทศ รองลงมาคือภาคเหนือตอนบน เลือกการวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกแหล่งข้อมูลโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง เลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

(4) การบริหารจัดการโครงการวิจัย ผลการสำรวจ พบว่า ผู้บริหารโครงการวิจัยทั้งผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อย มีการวางแผน โดยการจัดประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อร่วมกันจัดทำโครงการการดำเนินงานวิจัยที่สอดคล้อง / สอดรับกันระหว่างโครงการและโครงการย่อย และการร่วมประชุมวางแผนป้องกันหรือแก้ปัญหา กรณีเกิดเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานวิจัย จากนั้นจึงได้มีการแบ่งงานให้นักวิจัยทุกคน กำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้นักวิจัยทุกคนในระดับมากที่สุด และมีการชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยในระดับมากที่สุด เช่นกัน ซึ่งทำให้นักวิจัยในโครงการ ให้ความร่วมมือในระดับมากที่สุด

(5) การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในปี 2561 มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ เฉลี่ย 3 คน ต่อโครงการ ให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมร่วมวางแผนการวิจัย และแผนงาน

(6) ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นักวิจัยในโครงการวิจัยปี 2561 ได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานวิจัยอย่างดีจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงเจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(7) การใช้ประโยชน์และต่อยอดงานวิจัย ผลการวิเคราะห์พบว่า โครงการวิจัยที่มีการนำผลผลิตงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงเชิงวิชาการมากที่สุด และมีแนวคิดที่จะนำผลการศึกษาและข้อค้นพบที่ได้ไปต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางวิชาการ และเชิงพาณิชย์ต่อไป

5.1.3.4 ระบบการติดตามและประเมินผล พบว่า จากผลการประเมินการนำเสนอรายงานความก้าวหน้า รอบ 2 เดือน และ 6 เดือน และร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยส่วนใหญ่ ได้ผลการประเมินในระดับดี เป็นส่วนใหญ่ในทุก ๆ ประเด็น ทั้งในแง่การนำเสนอ การรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ การปรับปรุงแก้ไข ความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ลีสามสำเร็จของการดำเนินการวิจัยตามแผนงานและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

5.1.4 ผลการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 - 2561 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

จากการดำเนินงานโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2558 - 2561 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1) ลงพื้นที่ผลักดันผลผลิตการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ อ.เบตง จ.ยะลา ระหว่างวันที่ 5-8 เมษายน 2561

การขับเคลื่อนงานเร่งด่วน : ในพื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา วันที่ 5-8 เมษายน 2561 ร่วมกับ อพท. เทศบาล อ.เบตง ประกอบการธุรกิจ และชุมชนท่องเที่ยวในพื้นที่

2) ลงพื้นที่พัฒนาโจทย์วิจัย อุทยานธรณีโลก จ.สตูล ระหว่างวันที่ 20-21 พฤษภาคม 2561

การประชุมเพื่อรับฟังข้อมูลจากภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิจัยและพัฒนาพื้นที่อุทยานธรณีโลก จังหวัดสตูล คณะผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าหน้าที่ สกสว. และผู้เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่เยี่ยมชมแหล่งอุทยานธรณีโลก จังหวัดสตูล วันที่ 19-21 พฤษภาคม 2561 ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสตูล ข้อเสนอสำคัญจากการประชุมในครั้งนี้ ทาง สกสว. จะเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและงาน วิชาการในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การวิจัยพัฒนาหลักสูตรด้านศึกษา การวิจัยด้านสังคมและ ชุมชนฐานราก การวิจัยด้านการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน การวิจัยเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานด้านธรณีและซากดึกดำบรรพ์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์ ขององค์การยูเนสโกเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาพื้นที่อุทยานธรณีโลก จังหวัดสตูลอย่างเป็น รูปธรรมต่อไป

3) ลงพื้นที่ติดตามผลงานวิจัยเพื่อต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน สำคัญในพื้นที่ภาคตะวันออก ระหว่างวันที่ 24-25 พฤษภาคม 2561 ณ จ.จันทบุรี - ระยอง

คณะวิจัย ได้ติดตามผลงานวิจัยเพื่อต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานสำคัญในพื้นที่ภาคตะวันออก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผลผลิตการวิจัย ฝ่ายการวิจัยมุ่งเป้า พร้อมรับฟังการนำเสนอผลงานวิจัยมุ่งเป้า กลุ่มชุดการท่องเที่ยว จ.จันทบุรีโครงการ “การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดจันทบุรี” นำเสนอโดย ผศ.ธงชัย ศรีเบญจโชติ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นเยี่ยมชมโครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บ้านตกรม อ.มะขาม จ.จันทบุรี ของฝ่ายการวิจัยมุ่งเป้าในชุดการท่องเที่ยว และรับฟังการนำเสนอผลงานวิจัยบนพื้นที่ โครงการ การบริหารจัดการท่องเที่ยว และรับฟังนำเสนอผลงานวิจัยบนพื้นที่โครงการ

4) การส่งมอบผลงานวิจัย การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ให้กับ คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตการท่องเที่ยวอันดามัน วันที่ 28 พฤษภาคม 2561 ณ โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ จ.ภูเก็ต

ร่วมส่งมอบผลงานวิจัย การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ให้กับคณะกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตการท่องเที่ยวอันดามัน โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช ผู้อำนวยการฝ่าย การวิจัยมุ่งเป้า ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นผู้มอบและรับมอบโดยตรง ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต นายสนิท ศรีวิหค ในวันที่ 28 พฤษภาคม 2561 ณ โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ จ. ภูเก็ต

5) โครงการพัฒนาทักษะมัคคุเทศก์เพื่อการบริการนักท่องเที่ยวผู้พิการทางสายตา ระหว่างวันที่ 19-21 มิถุนายน 2561

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และบริษัท บัตตี้ส์ แอดเวนเจอร์ส จำกัด ได้นำโปรแกรมท่องเที่ยวที่ได้กล่าวมานี้ไปนำเสนอและประชาสัมพันธ์ ณ งาน World Travel Market London 2016 (WTM) ณ ประเทศสหราชอาณาจักร ซึ่งบริษัท Seable Ltd. อันเป็นบริษัทที่จัดนำเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางสายตา และได้ให้ความสนใจต่อเส้นทางท่องเที่ยวที่มาจากงานวิจัยเป็นอย่างดี และต่อมาในเดือน เมษายน 2560 จัดกิจกรรม WTM Lam trip เส้นทางท่องเที่ยวพื้นที่ภาคเหนือและภาคใต้ของ ประเทศไทย โดยคณะที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการจากต่างประเทศทั้งหมด และเพื่อเตรียมความพร้อม ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านการให้บริการ ในการนี้จึงเห็นความสำคัญมัคคุเทศก์ผู้รับรอง นักท่องเที่ยวผู้พิการทางสายตา ที่เป็นบุคคลสำคัญยิ่งที่จะทำหน้าที่ให้บริการซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องดูแลอย่างระมัดระวังและถูกต้อง จากความสำคัญและความสำเร็จดังกล่าว จึงได้จัดให้มี “โครงการพัฒนาทักษะมัคคุเทศก์เพื่อการบริการนักท่องเที่ยวผู้พิการทางสายตา” ขึ้นเพื่อสร้างความรู้และ ความเข้าใจให้กับบุคลากรที่มีหน้าที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยว

6) การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา ระหว่างวันที่ 24-25 สิงหาคม 2561

การทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการบริษัท Andaman Discoveries และ บริษัท Aina Holiday Tour พร้อมด้วยคณะนักวิจัย และสื่อมวลชน

ผลผลิตจาก แผนงานวิจัยการขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 จังหวัดชายแดนใต้ : พื้นที่นาร่อง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดย ดร.ทวิสินธุ์ ตั้งแข่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็น ผู้อำนวยการแผน

**7) การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี
ระหว่างวันที่ 25 สิงหาคม 2561**

การทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ บริษัท Andaman Discoveries และ บริษัท Aina Holiday Tour พร้อมด้วยคณะนักวิจัย และสื่อมวลชน

ผลผลิตจาก แผนงานการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) เชื่อมโยงอาเซียน โดย ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคม มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เป็นผู้อำนวยการแผน

**8) การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ เมืองเก่าสงขลา จ.สงขลา
ระหว่างวันที่ 25 สิงหาคม 2561**

การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยเชิญสื่อมวลชนจากช่อง สปริงคีนิวส์ ถ่ายทำรายการเมืองไทยใหญ่สุดม การทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ บริษัท Andaman Discoveries และ บริษัท Aina Holiday Tour พร้อมด้วยคณะนักวิจัย และสื่อมวลชน

ผลผลิตจาก แผนงานวิจัย : การพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตมรดกทางวัฒนธรรม พื้นที่เมือง เก่าสงขลา โดย ดร.จเร สุวรรณชาติ มทร.ศรีวิชัย เป็นผู้อำนวยการแผน

9) ผลการผลักดันการใช้ประโยชน์ปี 2561 ในงาน WTM 2018 London

ผลการผลักดันการใช้ประโยชน์ปี 2561 ในงาน WTM 2018 London บริษัท Andaman Discoveries (สมาคม TRTA และ TEATA) ร่วมกับ บริษัท Trek with Jame + บริษัท Aina Holiday Tour + บริษัท Siam Rise ได้กำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การขายในงานมหกรรมการท่องเที่ยวนานาชาติ WTM 2018 London ที่มีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 5-7 พฤศจิกายน 2561 จำนวน 2 เส้นทางหลัก คือ เส้นทาง DARK Tourism พื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา + บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี และ เส้นทาง เหนือ กลาง ใต้ : ภูเขา สถาปัตยกรรม ทะเล ผลการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 - 2561 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

5.2 อภิปรายผลกระทบของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยปี 2561

1) มิติด้านเศรษฐกิจ

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางในการจัดการ/ ดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม ด้านอาหาร ทั้งในด้านกลยุทธ์ กลวิธี อาทิ ข้อเสนอในการจัดทำเวป

ไซท์ แอปพลิเคชั่น พิพริภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และช่องทางประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ต่อไป

นอกจากนั้น ผลผลิตของงานวิจัยได้นำเสนอภาพอนาคตของงานการท่องเที่ยวไทย เพื่อประยุกต์ใช้ในการคาดการณ์หรือการวางแผนในอนาคตได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผลผลิตดังกล่าวเกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวโรงแรม ให้มีความสอดคล้องกับฐานทรัพยากร บริบทของพื้นที่ ความต้องการของผู้บริโภค และบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้

2) มิติด้านสังคม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวทางการพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แนวทางการตลาดสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) แนวทางในการจัดการความปลอดภัยของการท่องเที่ยวทางถนน รวมไปถึงการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

นอกจากนั้นผลผลิตของงานวิจัยยังทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเป็นต้นแบบในการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิเช่น แนวทางในการจัดทำต้นแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพริภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพริภัณฑ์

โดยได้นำกิจกรรมที่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งนอกจากจะสร้างให้เกิดเส้นทางการท่องเที่ยวแล้วยังทำให้เกิดความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของคนในแต่ละชุมชนในพื้นที่ และเกิดการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน รวมทั้งเป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ทำให้เกิดงานในพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่การทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นในชุมชน อีกทั้งยังให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นจากบรรพบุรุษ การเข้าถึงเทคโนโลยี รวมถึงความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ยังทำให้คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษา และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น

3) มิติด้านวัฒนธรรม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับมุสลิม แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสองฝั่งโขง แนวทางการพัฒนาแบรนด์แหล่งท่องเที่ยวของภูมิภาคที่ยั่งยืน แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวทางการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชน ซึ่งผลผลิตที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้สามารถทำให้ได้เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมของแต่ละ

พื้นที่ โดยการนำเอาวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่มาสร้างเป็นพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยว เพราะยังมีอีกหลายพื้นที่ในประเทศไทยที่มีชนบธรรมเนียม ประเพณี การละเล่น อีกทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุต่าง ๆ รวมถึงวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันออกไป ที่ควรได้รับการสืบสานเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งนอกจากเพื่อคนในท้องถิ่นเองได้อนุรักษ์และหันมาเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมนั้นและนำไปสร้างเป็นจุดขายที่แข็งแกร่งในแต่ละพื้นที่เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ

4) มิติด้านสิ่งแวดล้อม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการพัฒนาศูนย์การพัฒนาเขาคินฮ่อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว-ป่าภูเขาลหวง แนวทางการพัฒนาประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งผลผลิตที่ได้นี้จะสามารถทำให้เกิดแนวทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเน้นไปที่การบริหารจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยจัดให้มีเส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าและธรรมชาติ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการสังเคราะห์ได้นำมาสู่ข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) หากจำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัยแล้วจะพบว่า ผลผลิตในด้านยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทางนั้นจะเป็นผลผลิตที่ได้มากที่สุดในแต่ละปี ตั้งแต่ปี 2555-2560 แต่สำหรับผลผลิตทางด้านคู่มือการท่องเที่ยว/สื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผลผลิตทางด้านเว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ ยังมีจำนวนอยู่น้อยมาก ดังนั้นควรเพิ่มเติมกรอบหรือประเด็นวิจัยที่สนับสนุนโครงการที่ได้รับผลผลิตดังกล่าวให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันนี้เป็นสังคมแห่งเทคโนโลยี ผู้บริโภคมีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์รวมทั้งการหาข้อมูลจากทางสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

2) องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยในด้านการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการมีจำนวนมากที่สุด แต่สำหรับองค์ความรู้ทางด้านความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวนั้น มีจำนวนงานวิจัยจำนวนน้อยมาก ซึ่งในบางปีนั้นไม่มีงานวิจัยทางด้านนี้เลย ทั้งนี้ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

3) การสนับสนุนทุนวิจัยอย่างเป็นระบบ ร่วมกับการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยรุ่นใหม่ ซึ่งสมควรยึดถือปฏิบัติต่อไปจึงควรสนับสนุนต่อไป และเพิ่มกระบวนการพัฒนา “นักวิจัยข้างเผือก” ที่เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ และเป็นนักวิจัยในพื้นที่ ซึ่งยังไม่มี หรือ มีนักวิจัยที่ได้รับทุนจาก สกสว. ไม่มากนัก เพื่อขยายฐานและเครือข่ายงานวิจัย ของสกสว. และเพิ่ม นักวิจัยรุ่นใหม่ อันเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของ สกสว. ซึ่งจากการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่า พื้นที่ ภาคอีสาน และ ภาคกลาง ยังมีนักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สกสว. น้อยกว่าภูมิภาคอื่นๆ ต่อเนื่องมาตลอด จึงควรพัฒนานักวิจัยในพื้นที่ดังกล่าวในปีต่อไป

4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักวิจัยผลักดันผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เนื่องจากใน ปี 2561 มีโครงการวิจัยไม่ถึงครึ่งหนึ่งที่มีความสามารถ หรือ มีโอกาสนำผลผลิตงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ดังนั้นในลำดับต่อไป ควรส่งเสริมให้ทุกโครงการวิจัยที่ได้รับทุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. มีการเผยแพร่และผลักดันผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในพื้นที่ขาดแคลนนักวิจัยของ สกสว. อันได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง

2) การสังเคราะห์โครงการวิจัยในครั้งต่อไป ควรเพิ่มเกณฑ์การจำแนกข้อมูลตามกลุ่มพื้นที่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ รวมถึงการสังเคราะห์งานวิจัย จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่กำลังจะประกาศใช้

3) ควรสนับสนุนงานวิจัยที่เน้นเรื่องความเข้มแข็งของชุมชน การอนุรักษ์ อารงรักษา ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในปริมาณที่เท่า ๆ กันเพื่อรักษาความสมดุลของทุกด้าน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558-2560)*.
กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กาญจนา สุระ. (2556). *การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัด
เชียงใหม่ ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่กับท้องถิ่น
จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2
(พ.ศ. 2560 – 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และ ฉัตรฉวี คงดี. (2559). *การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้
ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2559 (รายงานผลการวิจัย)*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และ เรณูมาศ มาอ่อน. (2553). *การประเมินประสิทธิภาพด้านการบริการ
นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคเหนือของประเทศไทย. วารสารเทคโนโลยี
ภาคใต้, 3(2), 1-16.*
- ชมภูษ หนุนาค. (2558). *การศึกษาความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม.
วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 5(2), 113-124.*
- ซัพล ทรงสุนทรวงศ์, อมรรรัตน์ ภิญโญนันตพงษ์ม ฤกษ์ ภัทรดิolk และดลพร บุญญารอด. (2557).
*โครงการย่อยที่ 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ
บริการ ปี 2555 (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
วิจัย.
- เดือนเพ็ญ คำพวง, ศุภพร ไทยภักดี, และพันธ์จิตต์ สีเหนียง. (2559). *กระบวนการสร้างเครือข่าย
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการ
การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 12(1), 65-90.*
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน บนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *การวิเคราะห์ภูมิาน (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: นิชนแอตเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.
- พัชนี เขยจรรยา. (2558). *การวิจัยเชิงปริมาณทางนิเทศศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ไพศาล พรชัยสิทธิกุล. (2556). การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้ จังหวัดพิษณุโลก (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัชนิวรรณ แซ่มโซติ. (2554). การประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนหมู่บ้านคลองเรือ จังหวัดชุมพร ใน การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2554 (น. 139-144). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาคจิรา แสนใจ และ สถาพร มงคลศรีสวัสดิ์. (2558). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ ไมซ์ MICE ในจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 11(1), 54-67.
- ภูมิศักดิ์ ราสี (2551). แบบจำลองการประเมินผลโครงการกรณี แบบจำลอง CIPP Model. สืบค้นจาก <http://gotoknow.org/file/robertrasri/view/202122>
- ยุบล เป็ญจริงคึกิจ. (2554). การวางแผนและการประเมินผลการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด
- รัตนะ บัวสนธ์. (2555). ปรัชญาวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลดาวลัย คำภา. (2559). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี Sustainable Development Goals และแผนฯ 12 ของประเทศ. ใน เวทีสาธารณะนโยบายน้ำ สกว. ครั้งที่ 7 เรื่อง การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำกับยุทธศาสตร์ชาติ (น. 1-65). กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุดารัตน์ แสงจำนง. (2553). แนวทางการพัฒนารูปแบบแหล่งท่องเที่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนคลองโคน จ.สมุทรสงคราม. วารสารวิจัยและพัฒนา, 2(2), 60-69.
- สุนีย์ เลียวเพ็ญวงษ์. (2555). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่การเป็นศูนย์กลางอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 10(1), 1-11.
- ห้าวหาญ ทวีแสง. (2555). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์: กรณีศึกษา ศูนย์กลางเศรษฐกิจนิกเทคบาลนครยะลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. (2555). รายงานการติดตามและประเมินผลการทำงานร่วมกันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น หมู่บ้านเต่า บ้านกอก ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

- อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์ และหฤษฎี ภัทรดิลก. (2557). *การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อุทุมพร จามรมาน. (2531). *การสังเคราะห์งานวิจัย: เชิงปริมาณ: เน้นวิธีวิเคราะห์เนื้อหา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟีนิกซ์พับลิชชิง.

ภาษาอังกฤษ

- Clark, A., & Dawson, R. (2005). *Evaluation research: An introduction to principles, methods, and practices*. Thousand, CA: Sage Publications.
- Jugenheimer, D.W., Bradley, S.D., Kelly, L.D., & Hudson, J.C. (2010). *Advertising and public relations research*. Armonk, New York, NY: M.E. Sharp.
- Macnamara, J. (2002). Research and evaluation. In C. Tymson & P. Laxar (Eds.), *The new Australian and New Zealand public relations manual* (pp. 103-134). Tymson Communications.
- Rossi, P. H., & Freeman, H. E. (1995). *Evaluation: A systematic approach*. Newbury Park California, CA: Sage Publications.
- Smith, S. M., & Albaum, G.S. (2005). *Fundamental of marketing research*. Mahwah, New Jersey, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

ภาคผนวก 1

เครื่องมือวิเคราะห์โครงการวิจัย

เครื่องมือวิเคราะห์โครงการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 รหัสโครงการวิจัย.....
- 1.2 ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย.....
- 1.3 เพศของหัวหน้าโครงการวิจัย ☐ หญิง ☐ ชาย
- 1.4 ต้นสังกัดของหัวหน้าโครงการวิจัย.....จังหวัด.....
- 1.5 ปีที่ได้รับทุน.....

2. แนวทางการวิจัย

- ☐ การวิจัยเชิงปริมาณ ☐ การวิจัยเชิงคุณภาพ ☐ การวิจัยแบบผสม

3. แหล่งที่มาของข้อมูล

- ☐ ปฐมภูมิ ☐ ทติภูมิ

3. เก็บข้อมูลจาก

- ☐ ประชากร ☐ กลุ่มตัวอย่าง ☐ ผู้ให้ข้อมูลหลัก

4. วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูล

- ☐ Non - Probability Sampling โดยวิธี
- ☐ กลุ่มเดียวกับประชากร ☐ เจาะจง ☐ สะดวก ☐ บังเอิญ ☐ โควต้า ☐ ลูกโซ่
- ☐ Probability Sampling โดยวิธี
- ☐ สุ่มอย่างง่าย ☐ สุ่มเป็นระบบ ☐ สุ่มแบ่งชั้น ☐ สุ่มแบ่งกลุ่ม ☐ สุ่มหลายชั้น

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ แบบสอบถาม ☐ แบบสัมภาษณ์
- ☐ แบบทดสอบ ☐ แบบสังเกต
- ☐ แบบบันทึกข้อมูล
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

6. สถิติพรรณนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ความถี่ และร้อยละ ☐ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ☐ การวัดการกระจาย

7. สถิติอนุมาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ t-test ☐ chi-square ☐ ANOVA
- ☐ Correlation ☐ Regression
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ภาคผนวก 2

เกณฑ์การจำแนกเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลผลผลิตงานวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการ

เกณฑ์การจำแนกเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลผลผลิตงานวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการ

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)

	ชื่อ ตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็น เร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และการกิจของหน่วยงาน					
	Res 11	กลยุทธ์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และการกิจของหน่วยงาน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 12	กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาตามกรอบวิจัยมุ่งเป้า และวิจัยท้าทายไทยที่เป็นประเด็นการพัฒนาเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 5 ปี และ 20 ปี หรือการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศในอนาคต	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 13	กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างสังคมวิจัยในระดับท้องถิ่น และชุมชนให้มีศักยภาพเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับการพัฒนา และแก้ไขปัญหาในพื้นที่	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 14	กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการวิจัย และพัฒนาแบบสหสาขาให้สามารถได้รับการจัดสรรงบประมาณการวิจัยอย่างต่อเนื่องระยะยาว เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสังคม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน					
	Res21	กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเพิ่มการลงทุน และขยายการวิจัยและพัฒนาภายในองค์กร ในการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยให้เกิดประโยชน์ด้านการผลิต พาณิชยและบริการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 22	กลยุทธ์ที่ 2 ทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการ กลไก วิธีการ และการบังคับใช้ให้สามารถเอื้อต่อการลงทุน/ร่วมลงทุน การดำเนินการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อ ตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
		วิจัย และพัฒนา และการจัดสิทธิบัตรของภาคเอกชน			
	Res 23	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมระบบและกลไกความร่วมมือ และร่วมลงทุนระหว่าง ภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคการศึกษาในการวิจัย และพัฒนาและการใช้ประโยชน์รวมถึงกลไกการดำเนินการวิจัยร่วมระหว่างบุคลากรของภาครัฐต่างหน่วยงาน ภาครัฐกับภาคเอกชน และภาคการศึกษาภาคเอกชน ที่ได้ผลในทางปฏิบัติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ					
	Res 31	กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จากงานวิจัย เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย์ สังคม/ชุมชน วิชาการ และนโยบาย	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res32	กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการถ่ายทอดกระบวนการวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยอย่างทั่วถึงสู่ภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย์ สังคม/ชุมชน วิชาการ และนโยบาย เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 33	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและมาตรการให้เอื้อต่อการนำผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย์ สังคม/ชุมชน วิชาการและภาครัฐ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 34	กลยุทธ์ที่ 4 ประชาสัมพันธ์เชิงรุก และใช้นวัตกรรมการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 4 เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศให้เข้มแข็ง เป็นเอกภาพ และยั่งยืน รวมถึงสร้างระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสม					

	ชื่อ ตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
	Res 41	กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศ ตาม แนวทางการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึง ให้มีการบริหารจัดการการวิจัยที่มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และ ความรับผิดชอบ (Accountability) ระบบงบประมาณในลักษณะบูรณา การ และระบบติดตามประเมินผลการวิจัยเชิง สร้างสรรค์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 42	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศการวิจัยที่ เหมาะสม และเอื้อต่อการลงทุน การบริหารจัดการ การ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และการใช้ประโยชน์ จาก งานวิจัย โดยทุกภาคส่วน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 43	กลยุทธ์ที่ 3 ทบทวนและพัฒนาหน่วยงานหลักในระบบ วิจัยของประเทศให้ปรับบทบาท หน้าที่ และภารกิจ เพื่อให้มีความชัดเจน เข้มแข็ง ทำงานแบบบูรณาการ และร่วมขับเคลื่อนการวิจัย และการใช้ประโยชน์ให้ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนา ของประเทศ					
	Res 51	กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของ โครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพด้าน การวิจัยและพัฒนา ให้มีจำนวนที่เพียงพอ และได้มาตรฐาน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 52	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของ โครงสร้างพื้นฐานเชิงกลไกด้านการวิจัยและพัฒนาที่เอื้อ และสนับสนุนต่อการวิจัยในทุกภาคส่วน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 53	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของ โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบสารสนเทศการวิจัยให้ ครอบคลุม เชื่อมโยง และใช้ประโยชน์ได้ทั่วประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 6 เพิ่มจำนวน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนา เพื่อเพิ่ม ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ					
	Res 61	กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดการสร้างบุคลากรด้านการวิจัยและ พัฒนาที่มีคุณภาพในทุกภาคส่วน และทุกระดับ รวมถึง	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อ ตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
		เสริมสมรรถนะ และสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่			
	Res 62	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา ในด้านการบริหารโครงการวิจัย การจัดการความรู้ การถ่ายทอด และการใช้ประโยชน์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 63	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพวิจัย และอัตราค่าตอบแทน เพื่อจูงใจ และเก็บรักษาบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 64	กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้เยาวชน และบุคลากรในท้องถิ่น	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนความร่วมมือของเครือข่ายวิจัยในประเทศและระหว่างประเทศ					
	Res 71	กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาและเสริมสร้างการบริหารจัดการเครือข่ายวิจัยระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น และเครือข่ายวิจัยของภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 72	กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างเครือข่ายวิจัย ทุกภาคส่วน และทุกระดับในรูปแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ (Collaborative Partnership)	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 73	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและขยายความร่วมมือระหว่างเครือข่ายวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ โดยใช้กลไกข้อตกลงความร่วมมือ ศูนย์ความร่วมมือโครงการวิจัย รูปแบบสหวิทยาการ การร่วมลงทุนวิจัย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัย	1	0=ไม่มี 1=มี	99

(ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564)

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวท่องเที่ยวระดับประเทศและระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว					
	Sta 11	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการกลไกและการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงนโยบายระดับประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 12	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อสร้างการบูรณาการการท่องเที่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 13	กลยุทธ์ที่ 3 การวิจัยเพื่อส่งเสริมการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันในเชิงนโยบายประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta14	กลยุทธ์ที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาข้อกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 15	กลยุทธ์ที่ 5 การวิจัยเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถทางการแข่งขันและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน และการท่องเที่ยวโลก	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประเด็นวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก					
	Sta 21	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดเป้าหมายคุณภาพ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 22	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการการตลาดท่องเที่ยวเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ					
	Sta 31	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัว แปร์	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร์	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
	32	ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อแข่งขันในประเทศอาเซียน			
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่					
	Sta 41	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงนานาชาติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 42	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออกสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลสี่แสนตะวันออกกระดับสากล ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงนานาชาติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 43	กลยุทธ์ที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 44	กลยุทธ์ที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก บนฐานวัฒนธรรมอันดามัน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 45	กลยุทธ์ที่ 5 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้สู่การเป็น เมืองท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 46	กลยุทธ์ที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 47	กลยุทธ์ที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงสู่ความยั่งยืน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 48	กลยุทธ์ที่ 8 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางสู่ความยั่งยืน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 5 ประเด็นการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการท่องเที่ยวโลก					
	Sta 51	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน “One Destination” โดย	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
		การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในทุก Sector ตลอดจนข้อ ได้เปรียบของประเทศไทย			
	Sta 52	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว ของอาเซียน และการยกระดับความร่วมมือในการ จัดการการท่องเที่ยวอาเซียน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ประเด็นวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม					
	Sta 61	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อบริหารจัดการการวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 62	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อส่งเสริมการนำงานวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวในการนำไปใช้ประโยชน์	1	0=ไม่มี 1=มี	99

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว					
	Tha 11	กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การยกระดับภาพลักษณ์การ ท่องเที่ยวสู่การเป็น Quality Leisure Destination	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 12	กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การปรับโครงสร้างตลาดสู่ High Value	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 13	กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์สร้างโอกาสทางการท่องเที่ยวสู่คน ไทยทุกกลุ่ม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 14	กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์สร้างสมดุลเชิงเวลาและพื้นที่	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว					
	Tha 21	กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาเชิงพื้นที่	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha	กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การพัฒนารายสาขา	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
	22				
	Tha 23	กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์พัฒนาการอำนวยความสะดวกด้าน การท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 24	กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์พัฒนาความปลอดภัยด้านการ ท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 25	กลยุทธ์ที่ 5 กลยุทธ์พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการ ท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว					
	Tha 31	กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์บูรณาการการทำงานผ่านกลไกการ ขับเคลื่อนทั้งระบบ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 32	กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์พัฒนาศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว และยกระดับผู้ประกอบการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 33	กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การพัฒนากระบวนข้อมูลและ สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Center)	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 34	กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์ปรับปรุงกฎหมายและกลไกการ บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง	1	0=ไม่มี 1=มี	99

(ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2560-2579)

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน					
	Nat 11	กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Nat 12	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาผู้ประกอบการ และเศรษฐกิจ ชุมชน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Nat 13	กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
	Nat 21	กลยุทธ์ที่ 1 จัดระบบอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Nat 22	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	1	0=ไม่มี 1=มี	99

หมายเหตุ: พิจารณาเฉพาะยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่มีความเชื่อมโยงกับแผน/ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนได้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม					
	Eco 11	กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุนที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน					
	Eco21	กลยุทธ์ที่ 1 การเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต และบริการการพัฒนาภาคบริการ และการท่องเที่ยว: การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตอย่างเข้มแข็ง	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม					
	Eco 21	กลยุทธ์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคม	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัวแปร	รายการข้อมูล	ขนาดของตัวแปร	ค่าที่เป็นไปได้และความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ					
	Eco 31	กลยุทธ์ที่ 1 ภาคเหนือ: พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Eco 32	กลยุทธ์ที่ 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Eco 33	กลยุทธ์ที่ 3 ภาคกลาง: ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Eco 34	กลยุทธ์ที่ 4 ภาคใต้: ยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึง	1	0=ไม่มี 1=มี	99

หมายเหตุ: พิจารณาเฉพาะยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่มีความเชื่อมโยงกับแผน/ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนได้

งบประมาณ

ชื่อตัวแปร	รายการข้อมูล	ขนาดของตัวแปร	ค่าที่เป็นไปได้และความหมาย	ค่า Missing
Bud	งบประมาณ	ไม่จำกัด	กรอกตามเป็นจริง	

ภูมิภาค

ชื่อตัวแปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
Reg 1	ภาคเหนือ ประกอบด้วย 17 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด กำแพงเพชร จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัด ตาก จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดแพร่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง จังหวัด ลำพูน จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดอุทัยธานี	1	0=ไม่มี 1=มี	99
Reg 2	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 20 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดบึงกาฬ จังหวัด บุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเลย จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม จังหวัดนครราชสีมา จังหวัด หนองบัวลำภู จังหวัดหนองคาย จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดสกลนคร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดยโสธร	1	0=ไม่มี 1=มี	99
Reg 3	ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคกลาง มี 25 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัด ปราจีนบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัด สระแก้วจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัด สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัด พระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัด สระบุรี และจังหวัดอ่างทอง	1	0=ไม่มี 1=มี	99
Reg 4	ภาคใต้ มี 14 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัด พัทลุง จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดระนอง จังหวัดพังงา จังหวัด ภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล	1	0=ไม่มี 1=มี	99

Reg 5	ภาพรวมของประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
Reg 6	เชื่อมโยงประเทศเพื่อบ้าน	1	0=ไม่มี 1=มี	99

รูปแบบการท่องเที่ยว

คำถาม ที่	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
58	Mol 1	การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร	1	0=ไม่มี 1=มี	99
59	Mol 2	การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์และจิตอาสา	1	0=ไม่มี 1=มี	99
60	Mol 3	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
61	Mol 4	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
62	Mol 5	การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1	0=ไม่มี 1=มี	99
63	Mol 6	การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
64	Mol 7	การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
65	Mol 8	การท่องเที่ยวโดยชุมชน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
66	Mol 9	การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
67	Mol 10	การท่องเที่ยวฮาลาล	1	0=ไม่มี 1=มี	99
68	Mol 11	การท่องเที่ยวเชิงศาสนา	1	0=ไม่มี 1=มี	99
69	Mol 12	การแต่งงานและฮันนิมูน	1	0=ไม่มี 1=มี	99

ผลผลิต

คำถาม ที่	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
70	Out 1	เส้นทางท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
71	Out 2	คู่มือการท่องเที่ยว / สื่อประชาสัมพันธ์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
72	Out 3	อัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยว / ฐานข้อมูล / กิจกรรมการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
73	Out 4	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย / แนวทาง	1	0=ไม่มี 1=มี	99
74	Out 5	เว็บไซต์ / แอปพลิเคชัน / ระบบสารสนเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
75	Out 6	หลักสูตร / คู่มือแนวทางปฏิบัติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
76	Out 7	คู่มือประเมิน	1	0=ไม่มี 1=มี	99

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

คำถาม ที่	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
77	Bodkn 1	การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
78	Bodkn 2	ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
79	Bodkn 3	การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
80	Bodkn 4	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย	1	0=ไม่มี 1=มี	99
81	Bodkn 5	การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการสิ่งแวดล้อม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
82	Bodkn 6	การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
83	Bodkn 8	การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
84	Bodkn 9	การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของ นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม	1	0=ไม่มี 1=มี	99

*1 โครงการตอบโต้มากกว่า 1 ข้อ

ภาคผนวก 3

ตารางการสังเคราะห์ผลกระทบผลผลิตจากโครงการวิจัยปี 2561

ตารางการสังเคราะห์ผลกระทบผลผลิตจากโครงการวิจัยปี 2561

ที่	รหัส โครงการ	ชื่อแผน / โครงการ	เศรษฐกิจ	สังคม	วัฒนธรรม	สิ่งแวดล้อม	อภิปรายผล